# Macmillan's

# NEW ENGLISH READER NO. 2.

## 1 God.

God (ગૉડ) પરમેશ્વર.
Made (મેઇડ) બનાવ્યો.
Loves (લવ્ઝ) ચાહે છે.
Gives (ગિવ્ઝ) આપે છે.
Good (ગુડ) સારી સારી.
Things (થિંગ્ઝ) ચીજો.
Many good things=ઘણી સારી ચીજો.
Air (એઅર) હવા.
To breathe (બ્રીધ) શ્વાસ લેવાને.
He gives me the air to breathe=તે મને શ્વાસ લેવાને હવા આપે છે.
Food (ફુડ) ખોરાક.
To eat (ઇટ) ખાવાને.
Clothes (ક્લોધઝ) કપડાં.
To wear (વેર) પહેરવું.
Home (હોમ) ઘર.
To live in (લિવ) રહેવાને.
Dear (ડીયર) વહાલા.
Friends (ફ્રેન્ડઝ) મીત્રો.
Gave (ગેઇવ) આપ્યા.

Ears (ઇઅર્સ) કાન.
To hear (હીઅર) સાંભળવાને.
Eyes (આઇઝ) આંખો.
To see (સી) જોવાને.
Nose (નોઝ) નાક.
To smell (સ્મેલ) સુંઘવાને.
Mouth (માઉથ) મ્હોડું.
Can taste (ટેઇસ્ટ) સ્વાદ લઈ શકું.
(Can) speak (સ્પીક) બોલી શકું.
Hands (હેન્ડઝ) હાથ.
So that=જેથી કરીને.
Can feel (ફીલ) અડકી શકું.
Can work (વર્ક) કામ કરી શકું.
Legs (લેગ્ઝ) પગો.
Feet (ફીટ) ઘુંટી નીચેના પગના ભાગ.
Can walk (વોક) ચાલી શકું.
Has given=આપ્યું છે.
Mind (માઇન્ડ) મન.
Can think (થિંક) વિચાર કરી શકું.
Right (રાઇટ) ખરું.

Wrong (રૉન્ગ) ખોટું.
(Can) know=જાણી શકું.
Know right from wrong =ખરૂં ખોટું સમજી શકું.
Sun (સન) સુર્ય.
Moon (મૂન) ચંદ્ર.
Stars (સ્ટાર્સ) તારા.
Beasts (બીસ્ટસ) પશુઓ.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
All the beasts that walk on the ground=સઘળા પશુઓ જે જમીન ઉપર ચાલે છે તે.
Birds (બર્ડઝ) પક્ષીઓ.
Fly (ફ્લાઇ) ઉડે છે.
Fishes (ફિશીઝ) માછલીઓ.
Live (લિવ) રહે છે.
Water (વૉટર) પાણી.
Worms (વર્મ્ઝ) જીવજંતુ; કીડા
Insects (ઇનસેક્ટસ) જીવડા.
Every thing (એવરિ થિંગ) દરેક ચીજ.
That we do=જે આપણે કરીએ છીએ તે.
Takes care of us=આપણી સંભાળ લે છે.
Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.
He is kind to every thing=તે દરેક ચીજ ઉપર દયા રાખે છે.
Has made=બનાવી છે.
Should try=કોશીશ કરવી જોઇએ.
Please (પ્લીઝ) ખુશ કરવાને.
Lie (લાઇ) જુઠું બોલવું.
Steal (સ્ટીલ) ચોરવું.
We should not lie or steal=આપણે જુઠું બોલવું અથવા ચોરી કરવી નહીં.
Anything else (એનિથિંગ એલ્સ) બીજું કંઈ.
Hates (હેઇટસ) ધિક્કારે છે.
Or do anything else that he hates=અથવા જે બીજું કંઇ તે ધિક્કારે છે તે આપણે કરવું જોઇએ નહીં.
How (હાઉ) કેવો.
Good (ગુડ) ભલો.
Must love=ચહાવો જોઇએ.
Praise (પ્રેઇઝ) વખાણ કરવા; સ્તુતિ કરવી.
Pray (પ્રે) પ્રાર્થના કરવી.
Will pray=પ્રાર્થના કરીશ.
To keep from=બચાવવાને; દૂર રાખવું.

Sin (સિન) પાપ.
To keep me from all sin =બધા પાપમાંથી મને બચાવવાને.
Happy (હૅપિ) સુખી.
Then I shall be happy and good=ત્યારેજ હું સુખી અને ભલો થઇશ.

## Grammer.

Grammar (ગ્રામર) વ્યાકરણ.
Composition (કોમ્પોઝીશન,) નિબંધ.
Sentences (સેન્ટેન્સીસ) વાક્યો.
Use (યુઝ) વાપરવું.
Make up=થી બને છે; થી થાય છે.
Short (શોર્ટ) ટુંકા.
Long (લૉન્ગ) લાંબા.
Every (એવ્રિ) દરેક.
Paragraphs ( પેરેગ્રાફ્સ. ) પેરેગ્રાફ.
Para (પૅરા) પારેગ્રાફ.
Instead of ( ઇન્સ્ટેડ ઑફ ) ને બદલે.
Number (નમ્બર) આંકડો.
Lesson (લેસન) પાઠ.
Are numbered=આંકડા નાંખેલા છે.
Noun (નાઉન) નામ.
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.
Count (કાઉન્ટ) ગણવું.

---

## God made all things.

પરમેશ્વરે સઘળી વસ્તુઓ બનાવી.
Pretty (પ્રેટિ) સુંદર.
Colours (કલર્સ) રંગ.
Tiny (ટાઇન) નાજુક.
Wings (વિંગ્સ) પાંખો.
Every (એવરિ) દરેક.
Flower (ફ્લાવર) ફૂલ.
Opens (ઓપન્સ) ખીલે છે.
Sings (સિંગ્સ) ગાય છે.
Hill (હિલ) ટેકરી.
Lofty (લૉફ્ટિ) ઉંચો.
Mountain (માઉન્ટેન) પહાડ.
River (રિવર) નદી.
Running by (રનિંગ) થઇને વહેતી.
Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.
Morning (મૉરનિંગ) સ્હવાર.
Brightens (બ્રાઇટન્સ) પ્રકાશિત કરે છે; શોભા આપે છે.
Sky (સ્કાઇ) આકાશ.
Cool (કુલ) ઠંડો.
Gentle (જેન્ટલ) મંદમંદ.
Breezes (બ્રીઝિઝ) પવન.

Moon (મૂન) ચંદ્ર.
Stars (સ્ટાર્સ) તારા.
Sun (સન) સૂર્ય.
Ripe (રાઇપ) પાકા.
Fruits (ફ્રુટસ) ફળો.
Garden (ગાર્ડન) વાડી, બાગ.
Every one=દરેક જણ.

## Grammar.

Vrses (વર્સીઝ) કડીઓ.
Poem (પોએમ) કવીતા.
So on=એ પ્રમાણે આગળ.
Lines (લાઇન્સ) લીટીઓ.
Pick out (પીક આઉટ) શોધી કાઢો.
School room ( સ્કુલરૂમ ) નિશાળનો ઓરડો.
Putting in ઉમેરીને.
Left out=છોડી દીધેલા.
Shines (શાઇન્સ) પ્રકાશે છે.
Rises (રાઇઝિઝ) ઉગે છે.
Fishes (ફીશીઝ) માછલાં.

---

## 3 The rising sun.

ઉગતો સૂર્ય.

Just (જસ્ટ) હમણાંજ.
Has risen (રિઝન) ઉગ્યો છે.
Getting (ગેટિંગ) ચઢતો; જતો.
Higher (હાયર) વધારે ઉંચો.
There he is getting higher and higher=તે વધારે ઉંચે અને ઉંચે ચઢતો પેલો રહ્યો.
It is morning=સ્હવાર પડી.
All night long=તમામ આખી રાત.
Light (લાઇટ) અજવાળું; પ્રકાશ.
Heat (હીટ) તાપ; ગરમ.
Lands (લૅન્ડસ) દેશો.
Far away=ઘણે દૂરના.
The sun has been giving light and heat=સૂર્ય અજવાળું અને ગરમી આપ્યા કરે છે.
To other lands far away =ઘણા દુરના બીજા દેશોને.
Dark (ડાર્ક) અંધારી.
Anything (ઍનિથિંગ) કંઇ પણ ચીજ.
Clearly (કલીઅર્લિ) સ્પષ્ટ રીતે.
Fields (ફિલ્ડઝ) ખેતરો.
Hills (હિલ્સ) ટેકરીઓ.
Ponds (પૉન્ડઝ) તળાવો.
Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.

Houses (હાઉસિસ) ઘરો.
Were hidden (હિડન) સંતાઇ ગયા હતા.
Darkness (ડાર્કનેસ) અંધારૂં.
Bright (બ્રાઇટ) પ્રકાશિત.
Light (લાઇટ) તેજ; પ્રકાશ.
All were hidden by darkness=અંધારાને લીધે દેખાતાં નહોતાં.
Beautiful(બ્યુટિફુલ) ખુબસુરત.
Is spreading(સ્પ્રેડિંગ) પથરાયછે.
Over=ઉપર.
Earth (અર્થ) પૃથ્વી.
Once more=એક વાર ફરીને.
If there were no sun=જો સૂર્ય ન હોત તો.
Would be=થાત.
Always (ઑલઉવેઝ) હંમેશાં.
It would be always dark =હંમેશાં અંધારૂં થાત.
Warm (ઉવોર્મ) ગરમ.
Cold (કોલ્ડ) ટાઢ; ઠંડી.
Too (ટુ) પણ.
It would be so cold=એટલી બધી ઠંડી પડત.
Could live=જીવી શકત.
Not one of us could live =આપણામાંનું કોઇજીવી શકત નહીં.
Early (અર્લિ) વહેલા.
Cock (કૉક) મરઘો.
Began (બીગેન) લાગ્યાં; મંડ્યા.
To crow (ક્રો) કુકરેકુક કરવું.
Farmer (ફાર્મર) ખેડુત.
Got up=ઉઠ્યો.
Bullock shed (બુલક શેડ) બળદ બાંધવાની જગા.
Bullocks (બુલકસ) બળદિયા.
Carried (કેરિડ) લઇ ગયા.
Plough (પ્લાઉ) હળ.
To plough (પ્લાઉ) ખેડવું.
There he is=પેલો રહ્યો તે.
Ploughing (પ્લાઉઇંગ) ખેડતાં.
Behind (બિહાઇન્ડ) પાછળ.
With the sun behind=સૂર્ય તરફ પુંઠ કરીને.
Boat-man (બોટ મેન) હોડીવાળો.
River (રિવર) નદી.
Ready (રેડિ) તૈયાર.
Row (રો) હલ્લેસાં મારવા; હંકારી લઇ જવું.
People (પીપલ) લોકો.
Across (ઍક્રોસ) આ પારથી પેલે પાર.

Ready to row people across the river=હલ્લેસાં મારીને નદીને પેલે પાર લઇ જવાને તૈયાર.
Pushing (પુશિંગ) હડસેલતો.
Day (ડે) દિવસ.
Rises (રાઇઝિઝ) ઉગે છે.
Ought to rise=ઉઠવું જોઇએ.
Hard (હાર્ડ) સખ્ત.
Works (ઉવર્કસ) કામ કરે છે.
Will sleep (સ્લીપ) ઉંઘશે.
Soundly (સાઉન્ડલિ) નિરાંતે ધસધસાટ. At night=રાત્રે.
He who.........night=જે દીવસે સખત કામ કરે છે તે રાત્રે ઉંઘે છે.

### Grammer.

Verbs (વર્બ્સ) ક્રિયાપદ.
A verb says something=ક્રિયાપદ કંઇ કહે છે.
Name (નેઇમ) નામ.
Opens (ઓપન્સ) ખોલે છે.
Flowers (ફ્લાવર્સ) ફૂલો.

---

## 4 The Rain Bow.

(રેઇનબો) મેઘ ધનુષ્ય.

Boats (બોટસ) હોડીઓ.
Sail (સેઇલ) હંકારવું; પાણી ઉપર ચાલવું.
Rivers (રિવર્સ) નદીઓ.
Ships (શિપ્સ) વહાણો.
Seas (સીઝ) સમુદ્રો.
Clouds (કલાઉડઝ) વાદળાં.
Sail (સેઇલ) ચાલે છે.
Across (ઍક્રોસ) એકથી બીજી તરફ; આરપાર.
Sky (સ્કાઇ) આકાશ.
But clouds that sail acrooss the sky=પણ જે વાદળાં આકાશમાં એકથી બીજી તરફ જાય છે.
Prettier (પ્રેટિઅર) વધારે સુંદર
Far (ફાર) ઘણે દૂરજ્જે.
There are=છે.
Bridges (બ્રિજીસ) પૂલો.
Pretty (પ્રેટિ) સુંદર.
Please (પ્લીઝ) ખુશી થવું.
As pretty as you please=તમને ખુશી કરે એવા સુંદર.
Bow (બો) ધનુષ્ય; કમાન.
Bridges (બ્રિજીસ) ટેકવે છે; પુલ બાંધે છે.
Heaven (હેવન) આકાશ.
Tallest (ટૉલેસ્ટ) સૌથી ઉંચા

Builds (બિલ્ડસ) બાંધે છે.
Road (રોડ) રસ્તો.
Earth (અર્થ) પૃથ્વી.
From earth to sky=પૃથ્વીથી તે આકાશ સુધી.

## grammer.

Alphabet (ઍલ્ફાબેટ) મુળાક્ષર.
Letters (લેટર્સ) અક્ષરો.
Are called=ને કહે છે.
Vowels (વોવેલ્સ) સ્વર.
Consonants ( કૉન્સોનન્ટસ ) વ્યંજન.
Out of=માંથી
How many=કેટલાં.

---

## 5 The setting sun.

આથમતો સૂર્ય.

Evening=સાંજ.
Setting sun=આથમતો સૂર્ય.
Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.
Is sinking (સિન્કિંગ) ઉતરે છે, જતો જાય છે.
Lower (લૉઅર) વધારે નીચે.
West (વેસ્ટ) પશ્ચિમ.
Sky (સ્કાઇ) આકાશ.
Red (રેડ) લાલ; રાતું.
How red the sun looks =સૂર્ય કેવો લાલ દેખાય છે.
It is evening=સાંજ પડી છે.
Looks (લુકસ) દેખાય છે.
In the day time=દિવસ હોય છે તે દરમ્યાન.
Bright ( બ્રાઇટ ) પ્રકાશવાળો; તેજસ્વી.
Blind (બ્લાઇન્ડ) આંધળો.
It would make you blind to look at him=તેની તરફ જોવાથી આંખે અંધારા આવે છે.
Just before=સ્હેજ અગાઉ.
Sets (સેટઝ) આથમે છે.
He is not so bright=તે એટલો બધો તેજસ્વી હોતો નથી.
If you like=જો તમારી મરજી હોય તો.
Minutes (મિનિટસ) મિનિટ.
Sight (સાઇટ) દૃષ્ટિ; દેખાવ.
Out of sight=દૃષ્ટિ બહાર.
Will sink out of sight= નજર ન પડે એમ આથમી જશે.
Will get (ગેટ) થશે.
It will get dark=અંધારૂં થશે.
Quite (ક્વાઇટ) તદ્દન.
Night (નાઇટ) રાત.

It will be night=રાત પડશે.
Stars (સ્ટાર્સ) તારાઓ.
Has set=અસ્ત પામશે.
Whole (હોલ) આખું.
Will be covered (કવર્ડ) ઢંકાઇ જશે; છવાઇ જશે.
The whole sky will be covered with stars=ત્યારે આખું આકાશ તારાથી છવાઇ જશે.
How many=કેટલા.
Are there=છે.
I do not know=હું જાણતો નથી.
So many=એટલાં બધાં.
Count (કાઉન્ટ) ગણવું.
Cattle (કૅટલ) ઢોર.
Have all gone home=સઘળા ઘેર ગયા છે.
Will be asleep=ઉંઘી જશે.
But (બિટ) સિવાય.
Owl (આઉલ) ઘુવડ.
Who has been asleep all day=જે આખો દિવસ ઉંઘ્યા કરે છે.
All night=રાત્રે.
Flies (ફ્લાઇઝ) ઉડે છે.
About (ઍબાઉટ) આમતેમ.
Is called=ને કહે છે.
The bird of night=રાતનું પક્ષી.
Bat (બૅટ) ચામાચેણુ.
Sleeps (સ્લીપ્સ) ઉંઘે છે.
All day long=સવારથી તે સાંજ સુધી.
Work (ઉવર્ક) કામ કરવું.
Light (લાઇટ) અજવાળું.
There is no light=અજવાળું હોતું નથી.
We can not see to work=કામ કરવું આપણને સુઝતું નથી.
Tired (ટાયર્ડ) થાકી ગએલો.
Are tired=થાકી જઇએ છીએ.
Need (નીડ)=ની જરૂર છે.
Rest (રેસ્ટ) આરામ.
Night is time to sleep=રાત એ ઉંઘવાનો વખત છે.
It will be cold=ઠંડી પડશે.
World (ઉવર્લ્ડ) દુનિયા.
Warm (ઉવૉર્મ) ગરમ.
Let us go=ચાલો આપણે જઇએ.
Inside (ઇનસાઇડ) અંદરનો ભાગ.
House (હાઉસ) ઘર.
It is not so cold there=ત્યાં (ઘરમાં) તેટલી ઠંડી નથી.

## 6 The Fox and the Grapes.

શિઆળ અને દ્રાક્ષ.

Fox (ફૉકસ) શિઆળ.
Saw (સો) જોઇ.
Grapes (ગ્રેઇપ્સ) દ્રાક્ષ.
Hanging (હૅન્ગિંગ) ઉંચે લટકતી.
Wall (ઉવૉલ) દિવાલ.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.
Could eat ( કુડ ઇટ ) ખાઈ શકીશ.
Wish (ઉવિશ) ઇચ્છું છું.
Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.
Jump (જમ્પ) કુદકો મારૂં.
Can reach (રીચ) પ્હોંચી શકું.
I'll try=હું યત્ન કરીશ.
Jumped (જમ્પ) કુદકા માર્યા.
Again and again (અગૅન ઍન્ડ અગૅન) ફરી ફરીને.
Too high=જોઇએ તે કરતાં ઉંચા
In vain=ફોકટ.
Found (ફાઉન્ડ) માલમ પડયું.
Was out of his power=તેની શક્તિ બહાર હતું; પ્હોંચાય નહિ તેમ હતું.
Don't want=મારે જોઇતા નથી.
The grapes are sour=દ્રાક્ષ તો ખાટી છે.
Sour (સાવર) ખાટી.

### Grammar.

A An એ અને ઍન ને અંગ્રેજીમાં આર્ટિકલ કહે છે ને જે શબ્દનો ઉચ્ચાર અંગ્રેજીમાં સ્વરથી થાય તેની આગળ An ને વ્યંજનથી થાય તેની આગળ A.

Talking (ટૉકિંગ) વાત કરવામાં.
Writing (રાઇટિંગ) લખવામાં.
Begins (બીગિન્સ) શરૂ થાય છે.
Ant (આન્ટ) કીડી.
Egg (એગ) ઇંડું.
Inkstand (ઇન્કસ્ટૅન્ડ) ખડિયો.
Ox (ઓકસ) બળદ.

---

## 7. Work and Play.

Work (ઉવર્ક) કામ કરો.
Play (પ્લે) રમો.
abdulla (અબ્દુલ્લા) છોકરાનું નામ છે.
Nearly (નીઅર્લિ) લગભગ.
Naran (નારન) છોકરાનું નામ છે.
Same (સેઇમ) એકજ.

Age (એજ) ઉંમ્મર.

Were two boys of nearly the same age=લગભગ સરખી ઉમ્મરના બે છોકરા હતા.

Lived (લિવ્ડ) રહેતા હતા.

Muhammadan (મુહામેડન) મુસલમાન.

Village (વિલેજ) ગામ.

Eight years old=આઠ વરસની ઉમ્મરનો.

He was eight years old=તે આઠ વરસનો હતો.

Father (ફાધર) બાપ.

Lawyer (લૅાયર) વકીલ.

Hindu (હિન્દુ) હિન્દુ.

Nine (નાઇન) નવ.

Nine years old=નવ વરસની ઉમ્મરનો.

Clerk (કલાર્ક) કારકુન.

Judge's (જજિઝ્સ) ન્યાયધિશની.

Office (ઑફિસ) ઓફીસ; કચેરી.

Friends (ફ્રેન્ડઝ) દોસ્ત; મિત્રો;

School (સ્કૂલ) નિશાળ.

Fine (ફાઇન) સુંદર.

Morning (મૅાર્નિંગ) સવાર.

One fine morning=એક ખુશકારક સવારે.

On the way to school=નિશાળે જતા હતા.

As they were on the way to school=જ્યારે તેઓ નિશાળે જતા હતા ત્યારે.

Thought (થૅાટ) વિચાર્યું.

Would like (ઉડ લાઇક) હું પસંદ કરૂં છું.

Work (ઉર્વક) કામ કરવું.

And not work that day અને તે દિવસે તેને કામ કરવું ગમશે નહિ.

Wanted (વૅાન્ટેડ)ને જોઇતું હતું.

But he wanted Abdulla to stay and play too=પણ અબ્દુલ્લા ઉભો રહે અને વળી રમે એમ તેના મનમાં ઇચ્છા થઈ.

To stay (સ્ટે) રહી પડવું.

Tried (ટ્રાઇડ) કોશીશ કીધી.

Persuade (પરસ્વેડ) સમજાવવું.

Tried to persuade him to do so=તેમ કરવાને તેણે તેને સમજાવવાને યત્ન કર્યો.

What a fine day this is=આજનો દિવસ કેવો રળીઆમણો છે.

Run off=દોડી જઇ.
Let us run off=ચાલો આપણે દોડીએ.
Fields (ફીલ્ડઝ) ખેતર.
Instead of (ઇન્સ્ટેડ) બદલે.
Instead of going to School=નિશાળે જવાને બદલે.
That would be very wrong=એતો ઘણું ખોટું કહેવાય.
Wrong (રૉન્ગ) ખોટું.
Strange (સ્ટ્રેઇન્જ) તરેહવાર; વિચિત્ર.
What a strange boy you are=તું કેવો વિચિત્ર છોકરો છે.
Don't you like to play? =તને રમવું ગમતું નથી.
Well enough (ઇનફ) પુષ્કળ.
Ought (ઓટ) જોઇએ.
To learn (લર્ન) શિખવું.
As well=તેટલીજ સારી રીતે.
You know that as well as I do=જેટલી સારી રીતે હું સમજું છું તેટલી સારી રીતે તું સમજે છે.
We need not go just yet=આટલી વારમાં આટલા વહેલા જવાની જરૂર નથી.

Hour (અવર) કલાક.
I don't like to read all day= આખો દિવસ વાંચ વાંચ કરવા સિવાય બીજું કંઇ ન કરવું મને પસંદ નથી.
Dunce (ડન્સ) મુર્ખ (છોકરો)
Only (ઓન્લિ) ફક્ત.
Ago (ઍગો) ઉપર.
Months (મન્થસ) મહીના.
Knows (નોઉઝ)=ને આવડે છે.
Do-know=આવડવું.
Last (લાસ્ટ) છેલ્લો.
Class (ક્લાસ) વર્ગ.
I don't care=મને દરકાર નથી.
Wish (ઉવિશ) ચહાવું.
Learn (લર્ન) શિખવું.
Hate (હેઇટ) ધિક્કારવું.
Books (બુકસ) ચોપડીઓ.
What does it matter? તેમાં થઇ ગયું શું? તેમાં શું ધાડ આવી?
Shall grow up (ગ્રો) મોટો થઇશ.
Man (મૅન) પુખ્ત માણસ.
Kind (કાઇન્ડ) જાત.
Who cannot even read= જેને વાંચતા પણ ન આવડે.

Will laugh=હસશે.
Let them laugh=છોને હસતા.
What do I care? મારી બલારાતને.
As much as I like=મારી મરજી આવે તેટલું.
Go on=રસ્તો પકડ.
As for me=મારે માટે.
Intend (ઇન્ટેન્ડ) ઇરાદો છે.
Hard (હાર્ડ) સખત.
To please (પ્લીઝ) ખુશ કરવા.
Father (ફાધર) બાપ.
Mother (મધર) મા,
Friends (ફ્રેન્ડઝ) દોસ્તદારો.
Poor ( પૂર ) બેનસીબ, નસીબનો ફુટેલો.
Angry (ઍન્ગ્રિ) ગુસ્સે.
Will be angry with you =તમારી ઉપર ગુસ્સે થશે.
Sorry (સૉરિ) દલગીર.
Everybody (એવ્રીબડી) દરેક જણ.
Laughing (લાફિંગ) હસતો; મશ્કરી કરતો.
When she sees every body laughing at you =જ્યારે તે દરેક જણને તારી મશ્કરી કરતાં જોશે ત્યારે.
Will not be=થશે નહિ.
Happy (હૅપી) સુખી.
Use (યુસ) ઉપયોગી.
Auybody (ઍનિબડિ) કોઈ સખસ.
You will be of no use to any body=તમો કોઇને ઉપયોગી થશો નહિ.
Able (ઍબલ) શક્તિવાન.
To earn (અર્ન) પેદા કરવું.
Money (મનિ) પૈસા.
To help (હેલ્પ) મદદ કરવી.
Yourself (યુઅરસેલ્ફ) તને;પોતાને.
You will not be able to help youself=તમારી જાતનું પુરૂં કરવાને તમો શક્તિમાન થશો નહિ.
Fault (ફૉલ્ટ) ભુલ.
Lazy=(લેઝી)=સુસ્ત.
Idle (આઇડલ) આળસુ.
Would not learn=ભણવું ગમતું જ નથી.
Must suffer (સફર) ભોગવવું જોઇએ.

**Have lost** (લોસ્ટ) ગુમાવ્યો છે.

**A good deal of time**= પુષ્કળ વખત.

**Talking** (ટૉકિંગ) વાતમાં ને વાતમાં.

**Late** (લેઇટ) મોડો.

**I shall be late for school**= મારે નિશાળે જવાનું મોડું થશે.

**Very well**=ઘણું સારૂ.

**School is over**=નિશાળમાંથી છૂટીએ.

**Hope** (હોપ) આશા રાખવી.

**Will bring** (બ્રીંગ) લાવીશ.

**Kite** (કાઇટ) કનકવો.

**Will fly** (ફ્લાઇ) ચગાવીશું.

**Wind** (વિન્ડ) પવન.

**If not**=નહીં તો.

**Ball** (બૉલ) દડો.

**Will play** (પ્લે) રમીશું.

**Ran off** ( રૅન ઑફ ) દોડતા દોડતા ગયા.

**To-gether** (ટુગેધર) સાથે સાથે.

**Got** (ગૅાટ) પહોંચ્યા.

**In time** (ટાઇમ) વખતસર.

**Got there just in time** =બરોબર વખતસર ત્યાં પહોંચ્યાં.

**There they are**=તેઓ પેલા રહયા.

**Desk** (ડેસ્ક) લખવાની પાટલી.

**Writing** (રાઇટિંગ) લખતા.

**Slates** (સ્લેઇટસ) પથ્થર પાટી.

**Sum** (સમ) દાખલો.

**Words** (વર્ડ્ઝ) શબ્દો.

**Just** (જસ્ટ) હવડેજ.

**Out of his book**=પોતાની ચોપડીમાંથી.

**Is lying** (લાઇંગ) પડેલી છે.

**Bench** (બેન્ચ) પાટલી.

**Close** (ક્લોઝ) પાસે.

## Grammar.

**Pronouns** (પ્રોનાઉન્સ) સર્વનામ.

**The second time**=બીજી વખતે.

**Means** (મીન્સ) નો અર્થ થાય છે.

**Is put for**=ને બદલે વપરાય છે. આપણે He ને સર્વ નામ કહીએ છીએ કારણ કે તે નામને ઠેકાણે મુકવામાં આવેલું છે *Pro* નો અર્થ વાસ્તે અથવા ઠેકાણે.

---

## 8 The foolish Mouse.

મુર્ખ ઉંદર.

**Foolish** (ફુલિશ) મુર્ખ.

Mouse (માઉસ) ઉંદર.
Walk (ઉવૉક) ફરવા.
I went for a walk=ફરવા ગયો.
Pretty (પ્રેટિ) સુંદર.
Might stay=રહી શકીએ.
Walls (ઉવૉલ્ઝ) દીવાલો.
Nice (નાઇસ) સુંદર.
New (ન્યુ) નવા.
Wood (ઉવુડ) લાકડા.
In front (ફ્રન્ટ) આગળ.
Quite (ક્વાઇટ) છેક.
In side (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુએ.
Something good=કંઇ ચીજ સારી.
High up=છેક ઉંચે.
Floor (ફ્લોર) પાટીયાની જમીન.
Let us go=ચાલો આપણે જઇએ.
Do please=મહેરબાની કરી ચાલો.
Really (રિઅલી) ખરેખર.
Think (થિન્ક) ધારૂં છું.
Cheese (ચીઝ) પનીર.
Hung=ઉંચે લટકતું.
Darling (ડાર્લિંગ) વહાલા.
Mother mouse=ઉંદરડી.

We'd better stay=આપણે થોભીએ તો સારૂં.
What=જે–તે.
Seems (સીમ્ઝ) દેખાય છે.
But (બટ) માત્ર.
Trap (ટ્રૅપ) ફાળવાઇ.
What......I fear=મને ધાસ્તી લાગે છે કે તને જે સુંદર ઘર લાગે છે તે માત્ર ફાળવાઇ છે.
To fret (ફ્રેટ) ચીડવવું.
Still (સ્ટિલ) શાંત; ચુપચુપ.
Is out of the way=બાજુએ થશે.
Bed-time (બેડ ટાઇમ) સુવાનો વખત.
Came (કેઇમ) થયો.
Lay down=સુતો.
Nap (નૅપ) થોડી ઉંઘ; અલ્પ નિદ્રા.
The little one=નાનું બચ્ચું.
Was caught=પકડાઇ ગયું.
Talking (ટૉકિંગ) વાત કરવામાં.
Men (મેન) માણસો.
Woman (વુમૅન) સ્ત્રી.
Women (વુમેન) સ્ત્રીઓ.
Thing (થિન્ગ) ચીજ.
Husband (હસબન્ડ) ધણી; પતિ.
One man=એક માણસ.

Ten men=દશ માણુસો.
One woman=એક સ્ત્રી.
Five men=પાંચ માણુસો.
One calf=એક વાછરડું.
Three calves (કાવ્ઝ) ત્રણ વાછરડાં.
One knife=એક ચપ્પુ.
Six knives=છ ચપ્પુઓ.

---

Sun (સન) સુર્ય.
Light (લાઇટ) અજવાળુ; પ્રકાશ.
Day time (ડે ટાઇમ) દિવસ.
Sky (સ્કાઇ) આકાશ.
At night=રાત્રે.
Lamps (લૅમ્પ્સ) દીવા.
Hung (હંગ) ટાંગેલા, લટકતા.
The moon and the stars ...the sky=ચંદ્ર અને તારા આકાશમાં લટકતા દીવા જેવા છે.
Because (બિકૉઝ) કારણ કે.
Bright (બ્રાઇટ) તેજવાળો.
The moon has no light of his own=ચંદ્રને પોતાનું અજવાળું નથી.
Shines (શાઇન્ઝ) પ્રકાશે છે.
Looking glass (લુકિંગ ગ્લાસ) આરસી; દર્પણ.
Mirror (મિરર) આરસી.
Throws brck (થ્રોઝ) પરીવર્તન પમાડે છે.
Quite (કવાઇટ) તદ્દન.
Round (રાઉન્ડ) ગોળ.
Full moon=પુનેમનો ચંદ્ર.
Grows (ગ્રોઉઝ) થતો જાય છે.
Smaller (સ્મોલર) વધારે નાનો.
Grows smaller and smaller=તે નાનો નાનો થતો જાય છે.
At last (ઍટ લાસ્ટ) આખરે.
Goes out of sight=દેખાતો બંધ થાય છે.
Weeks (ઉવીક્સ) અઠવાડિયાં.
It takes two weeks=તેને બે અઠવાડિયા લાગે છે.
Fourteen ( ફોર્ટીન ) ચૌદ.
Fortnight ( ફોર્ટનાઇટ ) પખવાડિયું.
Looking (લુકિંગ) દેખાતો.
Small (સ્મૉલ) ન્હાનો.
New moon=બીજનો ચંદ્ર.
Gets (ગેટસ) થાય છે.
Larger (લાર્જર) વધારે મોટો.

Becomes (બિકમ્ઝ) થાય છે.
Full (ફુલ) પૂર્ણ.
Once (ઉવન્સ) એક વખત.
Once again=એકવાર ફરીથી.
Looking very small=ઘણો નાનો દેખાતો.
Twenty-eight (ટવેન્ટિ એઈટ) અઠ્ઠાવીસ.
Shape (શેઇપ) આકૃતિ.
Ball (બૉલ) દડો.
In shape...ball = આકારમાં ચંદ્ર દડાની માફક છે.
It is so far away=તે ઘણો દુર છે.
Thousands (થાઉઝન્ડઝ) હજારો.
Miles (માઇલ્સ) માઇલો.
Was (ઉવૉઝ) હતા.
Has (હૅઝ) પાસે છે–ને છે.
A dog is tied up=કુતરાને બાંધેલો છે.
A dog was tied up=કુતરાને બાંધેલો હતો.
A dog has four legs=કુતરાને ચાર પગ છે.
Dogs are tied up = કુતરા બાંધેલા છે.
Dog were tied up=કુતરા બાંધેલા હતા
Dogs have four legs=કુતરાને ચાર પગ છે.

---

## 10 The Dog and his Shadow.

કુતરો અને તેનો પડછાયો.

Had found (ફાઉન્ડ) જડયો હતો.
Piece (પીસ) કકડો.
Meat (મીટ) માંસ.
Who had found a piece of meat=જેને માંસનો કકડો જડયો હતો.
Was taking=લઇ જતો હતો.
Home (હોમ) ઘેર.
Crossed ( ક્રોસ્ડ ) ઓળગ્યું.
Plank (પ્લૅન્ક) પાટીયું.
Led over=ઉપર થઇને પડેલું હતું.
Brook (બ્રુક) નાળું.
Chanced (ચાન્સડ) ભોગજોગે જોયું.
Own (ઓન) પોતાનો.
Shadow (શૅડો) પડછાયો.
Below (બીલો) નીચે; હેઠળ.

In the water...below=પાણીમાં નીચે તેને પોતાનો પડછાયો જોયો.
Himself ( હિમસેલ્ફ ) પોતે.
Did not know=જાણી શક્યો નહીં.
Will do=ચાલશે.
That...me=તેના મોઢાંમાંનો તે માંસનો કકડો હાલ મારે ચાલશે.
Snapped (સ્નૅપ્ડ) કરડવા ગયા; તડાપ મારી.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડ્યું.
Jaw (જૉ) જડબું.
Supper (સપર) ખાવાનું ભોજન.
Did go=જતું રહ્યું.
Did his supper go = તેનું ખાવાનું જતું રહ્યું.
(To) sink (સિન્ક) ડુબવું.
To get it out = તે બહાર કાઢવાને.
In vain ( વેઇન ) ફોકટ.
Don't try=કોશીશ કરતા ના.
To steal (સ્ટીલ) ચોરવાને.
Belongs (બીલોન્ગ્સ) નું હોવું.
What (હવૉટ) જે–તે.
What belongs to another =જે બીજાનું હોય તે.
If you do=જો તમે કોશીશ કરશો.
You may lose=તમે ખોશો.
What you have=જે તમારી પાસે હોય તે.
Don't...... brother = મારા ભાઇ જે બીજાનું હોય તે ચોરી લેવાને કોશીશ કરતા ના. જો તમે કોશીશ કરશો તો જે તમારી પાસે હોય તે તમો ખોશો.

## Grammar.

Capital ( કૅપિટલ ) મોટા.
Letters ( લેટર્સ ) અક્ષર.
Ways ( ઉવેઝ ) રીત.
May be written=લખાય.
Crows=(ક્રોઝ) કાગડા.
Baby (બેબી) બાળક.
Barking (બાર્કિંગ) ભસતો.
Evening (ઇવનિંગ) સાંજે.
Did go=ને માટે એકશબ્દ went.

---

## 11 The Lazy peon.

આળસુ સિપાઈ.

Lawyer (લૉયર) વકીલ.
Busy (બિઝિ) ઉદ્યોગી.

A lawyer had been very busy=એક વકીલ ગુંથાયો-રોકાયલો હતો-એક વકીલ ઘણો કામમાં હતો.

Morning=સવાર.

All the morning=સવારનો બધો વખત.

Papers=કાગળો.

Written out some papers =કેટલાક કાગળો લખી નાંખવામાં.

Peon (પ્યુઇન) સિપાઈ.

Called out (કૉલ્ડ) બુમ પાડી.

At two o'clock=બે વાગે.

Come here=આમ આવ.

Here I am=હું આ રહ્યો.

Sahib (સાહિબ) સાહેબ.

Replied (રીપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.

Ahmad (અહમદ) સીપાઇનું નામ.

Go at once and lose no time=એકદમ જા અને વખત ગુમાવીશ નહીં.

Salam (સલામ) સલામ.

Office (ઑફિસ) કચેરી.

I am off Sahib=આ ચાલ્યો સાહેબ.

Lose (લુઝ) ગુમાવવું.

Clerk (ક્લાર્ક) કારકુન.

Is waiting (ઇવેઇટિંગ) રાહ જોય છે.

I am off=આ ચાલ્યો.

Low=(લો) નીચી.

Walked off (વૅાક્ડ) રસ્તે પડયો.

Away (અવે) દુર.

Hot (હૅાટ) ગરમ.

It was a very hot day= દિવસે ઘણો તાપ પડતો હતો.

Within sight of the house =ઘર દેખાય એટલે દૂર ગયાં ત્યાં [સુધી.

Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી

Stopped (સ્ટૅાપ્ડ) થોભતો.

Met (મેટ) મળ્યો.

To talk (ટૅાક) વાત કરવા.

Shady (શેડિ) છાંયાવાળી.

Bushes (બુશિઝ) ઝાડી.

Road (રોડ) રસ્તો.

By the side of the road =રસ્તાની બાજુએ.

A little=જરા.

Heavy (હેવી) ભારે.

Said to himself=પોતાના મનમાં કહ્યું.

Rest (રેસ્ટ) આરામ.

It is very nice and cool =અહીં ઘણું મઝેનું ને ઠંડું છે.

Short sleep ( શૉર્ટ સ્લીપ ) જરા ઉંઘ.

Why......sleep=શા માટે જરા જરા ન લઉં.

Am tired (ટાયર્ડ) થાકી ગયો છું.

Go on=ચાલુ.

Shade (શેઇડ) છાંયડો.

Nice (નાઇસ) મઝાનું.

Cool (કુલ) ઠંડુ

Thought (થૉટ) વિચાર્યું.

Enough (ઇનફ) પૂરતી, બસ.

Ten minutes will be enough=દશ મીનીટ બસ થશે.

Stretched out (સ્ટ્રેચ્ડ) લાંબો થઇને પડયો—સુતો.

Arm (આર્મ) હાથ.

Pillow (પિલો) ઓશીકું.

Put his head...pillow= પોતાના હાથનું ઓશીકું કર્યું.

Sound a sleep=ઘસઘસાટ ઉંઘી ગયો.

Passed (પાસ્ડ) વહી ગયા.

Flew down (ફ્લૂ) ઉડી આવ્યો.

Perched (પર્ચ્ડ) બેઠા.

Pecked (પેક્ડ) ટકોરા માર્યા; ચાંચો મારી.

Open (ઓપન) ઉઘાડવું.

Finding that=એવું માલમ પડવાથી.

Cawed (કૉડ) કાકા કીધું.

Help (હેલ્પ) મદદ કરવી.

Caw (કૉ) કાગડાનો અવાજ.

Woke (વોક) જાગૃત કીધો; જગાડ્યો.

Yawned (યૉન્ડ) બગાસાં ખાધાં.

It was now past five o'clock=હમણાં પાંચ વાગી ગયાં.

Orders (ઑર્ડર્સ) હુકમો.

To copy (કૉપી) નકલ કરવી.

Distant (ડિસ્ટંટ) દુરનો.

Town (ટાઉન) કસ્બો.

Post (પોસ્ટ) ટપાલ.

Left (લેફ્ટ) ગયો.

It was too late=ઘણી વાર થઇ ગઇ.

Lost (લૉસ્ટ) ગુમાવ્યો.

The lawyer lost his case =વકીલ પોતાનો દાવો હાર્યો.

Case (કેઇસ) મુકદ્દમો; દાવો.

Because (બિકૉઝ) કારણકે.

Reach (રીચ) પહોંચવું.

In time (ટાઇમ) વખતસર.
Did not reach in time =વખતસર પહોંચ્યા નહીં.

## Grammar.

Country (કન્ટ્રિ) દેશ.
India (ઇંડિયા) હીંદુસ્થાન.
Sunday (સન્ડે) રવીવાર.
Monday (મન્ડે) સોમવાર.
Towns (ટાઉન્સ) શહેરો.
Heard of (હર્ડ) ના વિષે સાંભળ્યું.
Oxen (ઑક્સન) બળદો.
(Ox નું બહુવચન.)
Knives (નાઇવ્ઝ) છરીઓ.
(Knife) નું બહુવચન.

---

## 12 Clever Jack.

હુશિઆર જૅક.

Clever (ક્લેવર) હુશિઆર; ચાલાક.
Jack (જૅક) છોકરાનું નામ છે.
Was ten years old=દશ વર્ષનો છોકરો.
Thoght (થૉટ) વિચાર્યું.
Very fine (ફાઇન) ઘણી મઝા આપે એવું.
To tease (ટીઝ) ખીજવવું.
Whose age was only nine=જેની ઉમર માત્ર નવ વર્ષની હતી.
Cakes (કેઇક્ઝ) પુરીઓ.
Had just arrived (અરાઇવ્ડ) હમણુંાંજ આવી હતી.
Cries (ક્રાઇઝ) બુમ પાડે છે.
Lovely (લવ્લિ) સુંદર.
But (બટ) માત્ર.
I see but two=હું માત્ર બેજ જોઉં છું.
That's because=તેનું કારણ એ છે જે.
I'll prove (પ્રુવ) હું સાબીત કરી આપીશ; સિદ્ધ કરીશ.
Here is=આ રહ્યો.
Number (નમ્બર) સંખ્યા.
Surely (સ્યુર્લિ) ખરે; બેશક.
As you very well know =જેમ તમે સારી પેઠેમ જાણો છો તેમ.
Added together (ઍડેડ ટુ-ગેધર) સાથે ઉમેરતાં.
Makes (મેઇક્ઝ) થાય છે.
Began to cry=રડવા લાગી.
Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.
Reason (રીઝન) કારણ.

To ask the reason why =શા કારણથી તે પૂછવાને.
Laughed (લાફ્ડ) હસ્યો.
Very loud=ઘણે મોટેથી.
Dad (ડૅડ) બાપા.
What it was all about=એ બધાનું કારણ શું હતું તે.
Well done=શાબાશ.
Nodoubt (ડાઉટ) ખરેખર; નક્કી.
Shall feast (ફીસ્ટ) આનંદથી ખાશે.

## Grammar.

Marks(માર્કસ)ચિન્હો, નીશાનીઓ.
Quotations (કવોટેશન્સ) બોલેલા શબ્દો.
The very word=તેના તેજ શબ્દો.
To quote (કવોટ) બોલવું.
Answers (ઍન્સર્સ) જવાબ.
Questions (કવેશ્ચન્સ) પ્રશ્નો.
Pictures (પીકચર) ચિત્ર.
Is wearing (ઉવેરિંગ) પહેરે છે.

---

## 13 Trees.

(ટ્રીઝ) ઝાડ.

Have walked (ઉવૉકડ) ચાલ્યા છીએ.
Long (લૅાગ) લાંબા.
Way (ઉવે) રસ્તો.
We have walked a long way=આપણે ઘણા દુર ચાલીને આવ્યા છીએ.
Feel (ફીલ) લાગવું.
Tired (ટાયર્ડ) થાકી ગયલો.
I feel tired=મને ઘણો થાક લાગ્યો છે.
How hot it is=કેટલો તાપ પડે છે.
Let us sit=ચાલો આપણે બેસીએ.
Rest (રેસ્ટ) આરામ લેવો.
Sunlight (સનલાઇટ) તડકો.
Thick (થિક) ભરાઉ.
Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.
Shut it out=આવવા દેતા નથી.
Parched (પાર્ચ્ડ) શેકેલાં.
Pocket (પોકેટ) ગજવું.
Let us eat some of it=ચાલો આપણે તેમાંના થોડા ખાઇએ.
Here is some for you=તમારે માટે થોડા રહ્યા.
Hundred (હંડ્રેડ) સો.
Old (ઓલ્ડ) જૂનું.
Thick (થિક) જાડું.

It must beahundred years old=તો સો વર્ષનું જુનું હોવું જોઈએ.

Trunk (ટ્રંક) થડ

How far (હાઉ ફાર) કેટલે દૂર

Branches (બ્રૅન્ચીઝ) ડાળીઓ.

Spread out (સ્પ્રેડ) પથરાય છે.

Sides (સાઇડિઝ) બાજુઓ.

Cover (કવર) ઢાંકી દેવું.

Roof (રૂફ) છાપરૂં.

House (હાઉસ) ઘર.

Are held up (હેલ્ડ) ઉંચકાઈ રહી છે; લટકાઇ રહી છે.

Middle (મિડલ) મધ્યભાગ.

Green (ગ્રીન) લીલાં.

In a little while=થોડીવારમાં.

Will get (ગેટ) થઈ જશે.

Yellow (યલો) પીળાં.

Brown (બ્રાઉન) બદામી.

Then (ધેન) પછી.

Dry (ડ્રાઇ) સુકા.

Get dry=સૂકાઇ જશે.

Will fall (ફૉલ) પડી જશે.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

Live (લિવ) જીવતાં રહેવું.

Year (ઇયર) વરસ.

Die (ડાઇ) ખરી પડે છે.

Fresh (ફ્રેશ) તાજાં નવાં.

Places (પ્લેઇસિસ) જગાં.

Fresh leaves... Place=તેમની જગાએ તાજાં પાંદડાં આવશે

Food (ફુડ) ખોરાક.

In any way=કોઈ રીતે.

Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) મજબુત.

Deep (ડીપ) ઉંડા.

They go down deep into the ground=જમીનમાં તેઓ નીચે ઉંડા જાય છે.

Parts (પાર્ટસ) ભાગ.

Roots (રૂટસ) મુળીઆ.

Smaller (સ્મૉલર) વધારે ન્હાના.

Growing (ગ્રોઇંગ) ઉગતા.

There are many smaller roots...it=અને તેમાંથી ઘણાં નાનાં મુળીઆં ઉગી નીકળે છે.

Just as above the ground =જેવી રીતે જમીન ઉપર.

There are trunk and many branches=થડ અને ઘણી ડાળીઓ હોય છે.

Going out of it=તેમાંથી બહાર આવતી

Suck (સક) ચુસે છે.

**Earth** (અર્થ) પૃથ્વી; જમીન.

**The roots not only get...tree**=મુળિઆં ઝાડને માટે પૃથ્વીમાંથી ખોરાક લે છે એટલુંજ નહીં.

**Ropes** (રોપ્સ) દોરડાં.

**They are like ropes** તેઓ દોરડાં જેવાં હોય છે.

**Keep** (કીપ) રાખવું.

**Firm** (ફર્મ) મજબુત; સ્થીર.

**From being blown down** પડી જતાં.

**Wind** (વિન્ડ) પવન.

**Keep it...wind**–પવનથી પડી જતું અટકાવે છે.

## Grammar.

**Have learnt** (લર્ન્ટ) શીખી ગયા છીએ.

**Town** (ટાઉન) શહેર.

**Country** (કન્ટ્રિ) દેશ.

**Month** (મન્થ) મહીનો.

**Always** (ઑલ્વેઝ) હંમેશાં.

**Sometimes** (સમ્ટાઇમ્સ) કોઈ વખત.

**Chief** (ચિફ) મુખ્ય.

---

## 14 The Lion and the Mouse.

સિંહ અને ઉંદરડી.

**Lion** (લાયન) સિંહ.

**Mouse** (માઉસ) ઉંદરડી.

**Part** (પાર્ટ) ભાગ.

**Being out**=બહાર હોવાથી.

**For a run**=સ્હેલ, ફરવા.

**Saw** (સૉ) જોયો.

**Lying asleep** (ઍસ્લીપ) ઉંઘતો પડેલો.

**Sun** (સન) તડકો.

**Jumped** (જમ્પડ) કુદી.

**Back** (બૅક) પીઠ.

**Hid** (હિડ) સંતાઈ જતી.

**Mane** (મેઈન) યાળ.

**Ran over**=દોડા દોડ કરી મુકી.

**Again and again**=વારંવાર; ફરીફરીને.

**Surprise** (સપ્રાઇઝ) અચંબો.

**Opened** (ઓપન્ડ) ઉઘાડી.

**Next** (નેક્સ્ટ) બીજી.

**Thing** (થિંગ) ચીજ.

**Jaws** (જૉઝ) જડબા.

**Was to hold her fast**= મજબુત રીતે તેને પકડી.

Paws (પૅાઝ) પંજા.
Fright (ફ્રાઇટ) બ્હીક.
Nearly died=ના મોતીયાં મરી ગયાં.
Shaking (શેઇકિંગ) ધ્રુજતી.
Quaking (કિવેકિંગ) થરથરતી.
Trembling (ટ્રેમ્બ્લીંગ) કાંપતી.
Cried (ક્રાઇડ) બુમ પાડી ઉઠી.
Pardon (પાર્ડન) માફ કરો.
King (કિન્ગ) રાજા.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
Forgive (ફરગિવ) માફ કરો.
Spare my life=મારી જીંદગી બચાવો.
Let me live=મને જીવતદાન આપો.
Only (ઓન્લિ) માત્ર.
Wanted (ઉવૅાન્ટેડ) જોઇતું હતું.
To have some play=કાંઇ રમત રમવાનું.
In your way=તમારે આડે.
I wanted......to play= મારે માત્ર જરા રમવું હતું.
Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.
May help=મદદ કરૂં.
Great (ગ્રેટ) મોટો.
Laughed (લાફ્ડ) હસ્યા.
Can ever help=કદી પણ મદદ કરી શકશે.
So small=આટલી નાની.
Thing (થિન્ગ) ચીજ; ઉંદરડી.
At all (ઍટઑાલ) તદન.
Lifted (લિફ્ટેડ) ઉંચો કીધો.
Ran away-નાસી ગઇ.
Stayed (સ્ટેઇડ) ભરાઈ રહી.
Hole (હોલ) દર.
The rest (રેસ્ટ) બાકીનો ભાગ.

---

## PART II.

### ભાગ બીજો.

Part (પાર્ટ) ભાગ.
Chanced (ચાનસ્ડ) ભોગ જોગે એમ બન્યું
Hunting for (હન્ટિગ) ફરતાં.
For his prey (પ્રે) શિકારની ખોળમાં.
Was caught (કૅાટ) સપડાઇ ગયો; પકડાઇ ગયો.
Net (નેટ) જાળ.
Found (ફાઉન્ડ) માલમ પડ્યું.
Break (બ્રેક) તોડી નાંખ્યું.
Could not break-તોડી શકે એમ નથી.

Roared (રોર્ડ) બરાડા પાડયા; ગર્જના કીધી.
Till=જ્યાં સુધી
Forest ( ફોરેસ્ટ ) જંગલ.
He made the forest shake =તેણે જંગલ ધ્રુજાવી મૂક્યું.
Hunters (હંટર્સ) શીકારીઓ.
Tied (ટાઈડ) બાંધ્યો.
Tree (ટ્રી) ઝાડ.
Made him fast=તેને મજબુત બાંધ્યો.
As fast could be=જેટલો મજબુત બંધાય તેટલો.
Thought (થૉટ) વિચાર કીધો.
Next day=બીજે દીવસે.
Beast (બીસ્ટ) જનાવર; પશુ.
Captive (કૅપ્ટીવ) કેદી, બંદીવાન.
Lord (લોર્ડ) ધણી; મહારાજા.
They thought...King= તેમના મહારાધીરાજ રાજા પાસે બીજે દિવસે તે સિંહને લઇ જવાનો વિચાર કર્યો
In the night=રાત્રે.
Were sleeping=ઉંઘતાં હતાં.
Sound (સાઉન્ડ) અવાજ.
Creeping (ક્રીપીન્ગ) ધીમે ધીમે ચાલી આવવું.

Something ( સમથિન્ગ ) કંઈ ચીજ.
Tiny (ટાઇનિ) ઘણું ન્હાનું.
Peeping (પીપઇંગ)ડોકીયું કરવું.
Weak (ઉવિક) નબળો.
Squeak (સ્કવીક) ચું ચું કરતો અવાજ.
Was heard to say=કહેતો સાંભળ્યો.
The other day=બીજે દિવસે.
You spared...the other day=તમે બીજે દિવસે મારી જીંદગી બચાવી.
Now...do=હવે હું શું કરીશ તે તમે જોશો.
Gnawed (નૉડ) કાતરી નાંખ્યું.
Rope (રોપ) દોરડું.
Right through=છેક આરપાર.
Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.
Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી.
Friends (ફ્રેન્ડઝ) મિત્રો.
Can be (કેન બી) હોઇ શકે.

## Grammar.

Syllables ( સિલેબલ્સ ) પદ (શબ્દોના)
Water (ઉવોટર) પાણી.
Yes-ter-day=ગઇ કાલે.

How many(હાઉ મૅનિ) કેટલા.
Alphabet (ઍલ્ફૅબૅટ) મુળાક્ષર.
Now's the time=હમણા વખત થયો છે.
What's your name=તમારૂં નામ શું.
Write down=લખી કાઢો.

---

## 15 Our servants.

આપણા નોકરો.

Servants (સર્વન્ટસ) નોકરો; સેવકો.
Named (નેઇમ્ડ) કરીને.
Dasa (ડાસ) છોકરાનું નામ છે.
Venkata ( વેનકટ ) છોકરાનું નામ છે.
Went to the same school =એકજ નિશાળે જતા હતા.
Rich man (રિચ મૅન) પૈસા દાર માણુસ.
Use to wear=પહેરતો.
Gold (ગોલ્ડ) સોનાની.
Bangles (બૅન્ગલ્સ) કલ્લી.
Cooked (કુકડ) રાંધતો.
Food (ફુડ) ખોરાક.
As he had no mother= કારણ કે તેને મા નહોતી.
Was over=રજા પડી.
When school was over= જ્યારે નિશાળનો વખત પૂરો થયો ત્યારે; જ્યારે નિશાળમાં રજા પડી.
Were just going home= તરતજ ઘેર જતા હતા.
Do you not wish=શું તમને ઇચ્છા થતી નથી.
Wait on ( ઉવેઇટ )-ની તેહનાતમાં.
They wait on me=તેઓ મારી તેહનાતમાં રહે છે; તેઓ મારી ખીજમતમાં રહે છે.
Whatever (ઉવૅાટએવર) જેજે.
Nothing (નથિંગ) કાંઇ નહિ.
That is nothing=એમાં કંઇ માલ નથી.
Obey (ઓબે) માને છે.
Orders (ઑર્ડઝ) હુકમ, આજ્ઞા
Do you say=તમે શું કહો છો ?
Lie (લાઇ) જુઠાણું.
What a lie you are telling =તમે કેવું જુઠું બોલો છો.
Thought (થૅાટ) વિચાર્યું.
Truthfull (ટ્રુથફુલ) સાચો.
Every one=દરેક જણ.

Even (ઇવન) પણ.
You have not=તમારે નથી.
Was standing=ઉભા હતા.
Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.
Did not tell lies=જુઠું બોલતા નહીં.
Called (કૉલ્ડ) બોલાવ્યા.
Kindly (કાઇન્ડલિ) માયાળુપણે.
How is this=એમ કેમ.
Sum (સમ) રકમ.
Some one (સમ વન) કોઇ.
A large sum of money =પૈસાની મોટી રકમ.
Richer (રિચર) વધારે પૈસાદાર.
Has...money=શું તારા બાપને કોઇએ ઘણા પૈસા આપ્યા છે.
Are boasting (બોસ્ટિંગ) પતરાજી કરે છે.
Fun (ફન) રમુજ.
Smiled (સ્માઇલ્ડ) હસ્યો.
Truth (ટ્રુથ) સાચું.
I am telling the truth= હું સાચું બોલું છું.
Now and then=કોઇ કોઇવાર.
Disobey (ડિસોબે) આજ્ઞા, ઉલ્લંઘવી; ન માનવું.

Venkata's.........disobey him=વેનકટના નોકરો કદાચ કોઈ વખત તેનું કહ્યું ન માને.
May leave (લીવ) છોડી જાય.
When they like = જ્યારે તેઓની મરજી થાય ત્યારે
May be=થાય.
Idle (આઇડલ) આળસુ
(May) not do his work તેનું કામ કરે છે.
Properly (પ્રોપર્લિ) બરાબર.
Are not like that=તેના જેવા નથી.
Ready (રેડિ) તત્પર.
Never (નેવર) કદી નહિ.
Once (ઉવન્સ) એક વખતે
Any servant of mine= મારા એકે ચાકરે.
Did not do what I told him=જે મેં તેને કહ્યું તે નહિ કીધું.
Master (માસ્ટર) શિક્ષક.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરી.
Tell (ટેલ) કહેવું.
Two of them=તેમાંના બે.
Legs (લેગ્ઝ) પગ.
Names (નેઇમ્સ) નામ.

Their (ધેર) તેમના.
Take me there=ત્યાં લઈ જાઓ.
Hands (હૅન્ડઝ) હાથ.
Ears=કાન.
This makes eight=આ આઠ થાય છે.
Nose (નોઝ) નાક.
Mouth (માઉથ) મ્હો.
Any where (ઍનિઉવેહર) કોઇ ઠેકાણે. [નથી.
Do not lose (લુઝ) ગુમાવતા
In a moment (મોમેન્ટ) એક પળમાં.
Reach (રીચ) લાંબા થાય છે.
What I want=જે મારે જોઇએ તે.
Hungry (હન્ગ્રિ) ભુખ્યો.
To smell (સ્મેલ) સુંઘવું.
Twice (ટવાઇસ) બે વખત.
To wake up=જગાડવા.
Get up=ઉઠો.
Do this, do that=આ કરો-તે કરો.
Was very pleased=ઘણો ખુશ થયો.
Well done=શાબાશ.
Best (બેસ્ટ) સૌથી ઉત્તમ.

World (ઉવર્લ્ડ) દુનિયા.
So long=જ્યાં સુધી.
Trust (ટ્રસ્ટ) ભરોસો.
Hired (હાયર્ડ) ભાડુતી.
Will get on=ચાલશે.
Will do well=સારૂં કરીશ.

### Grammar.

Interrogation (ઇન્ટરોગેશન) પ્રશ્નાર્થ
Who are you? =તમે કોણ છો?
Where is he ?=તે ક્યાં છે ?
End (એન્ડ) છેડો.
At the end=છેડે.
Must end=અંત આવવો જોઇએ.
Question (કવેશ્ચન) સવાલ.
Made me give=મારી પાસે અપાવી.

---

## 16 Belling the Cat.

બિલાડીને ઘંટ બાંધવા વિષે.

Belling (બેલિંગ) ઘંટ બાંધવો.
Merry (મેરિ) આનંદી; રમુજી.
Mice (માઇસ) ઉંદરો.
Went running out=બહાર દોડતા જતા.
Were running out to play=દોડતા દોડતા રમવાને ગયા.

Cruel (ક્રૂલ) ઘાતકી; ક્રૂર.
Was lying (લાઇંગ) પડેલી.
Was lying in the way= રસ્તામાં પડી હતી.
Went out=ગયા.
Many (મૅનિ) ઘણા.
Came back=પાછા આવ્યા.
Few (ફ્યુ) થોડા.
Met (મેટ) મળ્યા.
To see=વિચારવા.
They met......doતેઓ જે કાંઈ કરી શકે તો તેને માટે વિચાર કરવા તેઓ ભેગા થયા (મળ્યા)
Catches (કૅચિઝ) પકડે છે.
Sad ( સૅડ ) દલગીરી ભરેલું; ખેદકારક.
Fate ( ફેઇટ ) મોત, પ્રારબ્ધ.
She is after us ever= ને હમ્મેશાં આપણી પૂઠ પકડે છે.
Early (અર્લિ) વ્હેલી.
Late (લેઇટ) મોડી.
Softly (સોફ્ટલિ) ધીમેથી.
Sound (સાઉંડ) અવાજ.
She makes not a sound =તે અવાજ કરતી નથી.
Creeps (ક્રીપ્સ) પેટે ચાલીને આવે છે.

Nearer and nearer=વધુ ને વધુ પાસે.
What can we think of= આપણે શું વિચાર કરી શકીએ.
Alarm (ઍલાર્મ) ભય, ધાસ્તી.
To warn (ઉવૉર્ન) ચેતવવાને.
Harm (હાર્મ) ઇજા.
Another (અનધર) બીજા.
To stop (સ્ટૉપ) અટકાવવાને.
At last (ઍટલાસ્ટ) આખરે.
Young mouse=નાનો ઉંદર.
Tiny (ટાઇની) છેક નાના.
Face ( ફેઇસ ) મ્હોં.
I've–I have=મને સૂઝયો છે.
Thought (થૉટ) વિચાર.
Some thing (સમથિંગ) કંઈ.
To suit ( સ્યુટ ) બંધ બેસતો; ને બેસતું.
Case (કેઇસ) બનાવ.
Should tie ( ટાઇ ) બાંધવો જોઇએ.
Bright (બ્રાઇટ) ચકચકીત.
Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.
Neck (નેક) ગરદન.
Movements ( મૂવમેન્ટઝ ) હીલચાલ.
Will ring=વાગશે.

Stirs (સ્ટર્ઝ) હાલશે.
Most (મોસ્ટ) ઘણીજ.
Plainly (પ્લેઇન્લિ) સાદી રીતે, ખુલ્લી રીતે.
She's coming=She is coming તેણી આવે છે.
Get out=ચાલ્યા જાઓ, ખસી જાઓ.
Get out of the way-રસ્તા માંથી બ્હાર ખસી જાઓ.
Quick (ક્વિક) ખબરદાર; ચપળ.
Need (નીડ) જરૂર હોવી.
Need no longer live-આપણે વધુ વખત રહેતા નથી, વધારે વાર રહેવું પડશે નહી.
Fear (ફીઅર) ધારતી; બ્હીક.
Shall be=થઇશું.
Happy (હૅપી) સુખી.
Glad (ગ્લૅડ) ખુશી; રાજી.
Free (ફ્રી) છુટા.
All our day-આપણા સઘળા દિવસો.
Will pass-વહી જશે.
Merrily (મેરીલી) મઝેથી.
Good (ગુડ) ઠીક.
Agreed (એગ્રીડ) કબુલ થયા.
Every one-દરેક જણ.

Surely (સ્યુર્લિ) બેશક.
It was the very best thing to be done-ઘણી ઉત્તમ યુક્તિ કરવાની હતી.
Wise (વાઇઝ) ડાહ્યો.
Stood up (સ્ટુડ અપ) ઉભો થયો.
Place (પ્લેસ) જગા.
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી.
Grave (ગ્રેઇવ) ગંભીર.
Plan (પ્લૅન) યુક્તિ.
Good one=સારી; સાબિત.
Quite (ક્વાઇટ) બરાબર.
Will offer (ઑફર) માથે લેશે; બીડું ઝડપશે.
Looked (લૂકડ) જોયું.
At another-બીજા ભણી,
No body=એકપણ ઉંદર. (સળવળ્યો નહી)
Stirred (સ્ટર્ડ) હીલ્યું.
Silence (સાઇલેન્સ) શાંતિ.
Dreadful (ડ્રેડફુલ) ભયાનક.
No one spoke a word-કોઇ ઉંદર એકપણ શબ્દ બોલ્યો નહિ.
Silly (સિલિ) મુર્ખાઇ ભરેલું.
Don't you-તમે કરી શકશો નહીં.

## Grammar.

Are playing=રમે છે.
Caught (કૉટ) પકડયો.
Column (કોલમ) હાર.
Learn by heart=મોંઢે કરો.
Poem (પોએમ) કવિતા.
Prose (પ્રોઝ) ગદ્ય.

---

## 17 The Boy and the Judge.

છોકરો અને ન્યાયાધીશ.

Judge (જજ્જ) ન્યાયાધીશ.
Ramoo (રામુ) છોકરાનું નામ.
Eight years old–આઠ વર્ષનો.
Could talk-વાત કરી શકતો.
English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી ભાષા.
Very well–ઘણી સારી રીતે.
Could talk...well=તે અંગ્રેજીમાં ઘણી સારી રીતે વાત કરી શકતો.
Clerk (કલાર્ક) કારકુન.
English (ઇંગ્લીશ) અંગ્રેજ.
To see (સી) મળવા.
Now and then=વારંવાર.
Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.
Took (ટુક) લીધો.
Spoke (સ્પોક) બોલ્યો.
Kindly (કાઇન્ડલિ) માયાળુ રીતે.
Felt happy=ને આનંદ થયો.
How old is your son?
તમારા છોકરાની ઉમર કેટલી.
Sir (સર) સાહેબ.
To morrow=આવતી કાલે.
Replied (રીપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.
Let him come and see me to morrow=કાલે મને મળવાને તેને આવવા દો.
Birthday (બર્થડે) વર્ષગાંઠ.
For a walk (ફૉક) ફરવા.
At six o'clock=છ વાગે.
Send (સેન્ડ) મોકલો.
Asked (આસ્કડ) પુછ્યું.
Alone (ઍલોન) એકલો.
May come–આવું ?
Let him come alone=તેને એકલો આવવા દેજો.
Next day=બીજે દિવસે.
Got up=ઉઠયો.
Very early (અર્લિ) ઘણો વહેલો.
Dressed (ડ્રેસ્ડ) લુગડાં પહેર્યાં.
Carefully (કેઅરફુલ્લિ) સંભાળથી.
Put on=પહેર્યાં.
Clean (ક્લીન) સ્વચ્છ.
Shirt (શર્ટ) ખમીસ.
Jacket (જેકેટ) કબજો, જાકીટ.

Trousers (ટ્રાઉઝર્સ) સુરવાળ.
Cap (કૅપ) ટોપી.
Set off=નીકળ્યો.
To the house=ઘર તરફ (જવા)
Stood (સ્ટુડ) ઉભો રહ્યો.
Outside (આઉટસાઇડ) બ્હાર
Gate (ગેઇટ) દરવાજો.
Waited (ઉવેઇટેડ) રાહ જોઈ.
At six o'clock=છ વાગે.
Hand (હૅન્ડ) હાથ.
At six o'clock...walk=
છ વાગે ન્યાયાધીશ ફરવા જવાને
બહાર આવ્યો.
Walking stick (ઉવૉકિંગ સ્ટિક)
ફરવા જવાની લાકડી.
In the other=બીજા હાથમાં
Still (સ્ટિલ) ચુપચુપ.
Smiled (સ્માઇલ્ડ) હસ્યો
Good-bye (ગુડબાઇ) જતી
વખતની સલામ
Good morning (ગુડમોર્નિંગ)
સવારની સલામ.
Are you going away=શું
તમે ચાલી જવા માગો છો ?
Before (બીફોર) અગાઉ.
Talk (ટૉક) વાત કરૂં.
To see (સી) મળવાને.

I came to see you=હું
તમને મળવાને આવ્યો છું.
Why do you say=શા વાસ્તે
તમે કહો છો.
Went away=ચાલી ગયા.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું; ધાર્યું.
Ought to say (ઑટ) કહેવું
જોઇએ.
So I thought=તેથી મેં વિચાર્યું.
I saw you.........when
હું જ્યારે તમને મળ્યો ત્યારે તમને
ગુડબાઇ કહેવું જોઇએ.
Are going away=ચાલ્યો જાય છે.
Sir (સર) સાહેબ. [થાય છે.
Does mean (મીન)=નો શો અર્થ
May God be with you=
પ્રભુ તમારા ઉપર મહેરબાન રહો.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
I ought to have said=
મારે કહેવું જોઇતું હતું.
At twelve o'clock=બાર વાગે.
Between (બીટવીન) ની વચ્ચે
About ( એબાઉટ ) આશરે.
Good-day ( ગુડ ડે ) બે વાગે
સલામ કરતાં બોલવાનો શબ્દ.
If it should be=જો બપોર
પછી કરવી હોય.

After noon ( આફ્ટર નૂન ) બપોર; પાછલો પહોર.
Good–afternoon=બપોર પછીની સલામ કરતાં બોલવાનો શબ્દ.
Meet (મીટ) મળવું.
Any one=કોઇ.
Good night=રાતની સલામ.
Go to bed=સૂવા જાઓ.
At night=રાત્રે.
Sister (સિસ્ટર) બહેન.
Brother (બ્રધર) ભાઇ.
Should say=કહેવું જોઇએ.
May be staying=રહેતો હોય.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
Please tell me=મહેરબાની કરી તે મને કહો.
Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.
Whom (હુમ) જેને.
How are you ?=કેમ છો !
How do you do?=શી ખબર છે !
See, here is a book for you=જો, તમારે માટે આ એક ચોપડી છે
Am giving=આપું છું.
Present (પ્રેઝન્ટ) બક્ષીસ.
I wish you many happy returns of the day=એવી ઘણી વર્ષગાંઠ: આવો એમ હું ઇચ્છું છું. તું દીર્ઘકાળ જીવજે.
Thank (થૅન્ક) ઉપકાર માનવો.
Try (ટ્રાઇ) પ્રયત્ન કરવો.
It is very kind of you= તમારી ઘણી મહેરબાની થઈ.
Right (રાઇટ) બરાબર.
Understand ( અન્ડરસ્ટૅન્ડ ) સમજવું.
Can not understand= સમજી શકો નહી.
To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને.
Stories (સ્ટોરિઝ) વારતા.
That book is full of stories =તે ચોપડી વારતાથી ભરેલી છે.
Please Sir=મહેરબાન સાહેબ.
May ask=પુછું.
Questian (ક્વેશ્ચન) સવાલ.
By all means=બેલાશક.
Ramoo do=Ramoo do ask=રામુ તું પુછ.
Mean (મીન) અર્થ થાય છે.
What does it mean=તેનો અર્થ શું થાય છે ?
It means=તેનો અર્થ થાય છે.
May you live for many years=તમો ઘણા વર્ષ જીવો.

Return (રીટર્ન) પાછી આવો.
Many times=ઘણી વખત.
: Every time=દરેક વખત.
Go back=પાછા જાઓ.
May this birthday return to you many times=આવી ઘણી વર્ષગાંઠ આવો.
May you be happy every time=દરેક વખતે તમે સુખી રહો.
Thank you sir (થૅન્ક) મોટી મહેરબાની સાહેબ.

**Grammar.**

With great care=ઘણી સંભાળથી.
Line (લાઇન) લીટી.
Underneath (અંદરનીથ) નીચે.
Italics (ઇટૅલિક્સ) ઇટાલીમાં વપરાતી લીપી.
Italy (ઇટાલી) દેશનું નામ.
Four hundred=ચારસો.
Straight up=સીધા, ઉભા.
Slope (સ્લોપ) વાંકા.
A little (લિટલ) જરા
Busy (બિઝિ) ઉદ્યોગી.
Wrote (રોટ) લખ્યું.
(Write નો ભૂતકાળ)
How old is your son= તમારા છોકરાની ઉમર કેટલી.

---

## 18 The Clever.

Crow=હોશિયાર કાગડો.
Clever (ક્લેવર) હોંશિયાર.
Crow ( ક્રો ) કાગડો.
Hot (હૉટ) ગરમ.
One very hot day=એક ઉનાળાને દિવસે.
Young (યંગ) જુવાન.
Could not find=મળ્યું નહીં; હાથ લાગ્યું નહીં.
To drink (ડ્રિન્ક) પીવાને.
Where (ઉવ્હેર) ક્યાં.
Where to go=ક્યાં જવું.
Sat (સૅટ) બેઠી.
Still (સ્ટિલ) શાંત; ગુપચુપ.
Began to think=વિચારવા લાગ્યો.
Flew ( ફ્લૂ ) ઉડ્યું.
About (એબાઉટ) આમતેમ.
Tree to tree=એક ઝાડથી બીજા ઝાડ ઉપર.
Drop (ડ્રૉપ) ટીપું; છાંટો.
Any where ( ઍનિઉવ્હેર ) કોઇ પણ ઠેકાણે.

Garden (ગાર્ડન) વાડી.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
Pot (પૉટ) કુજ્જો; કુચ.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
I've found–I have found મને મળ્યું છે.
Bottom (બૉટમ) તળીઉં.
Bright (બ્રાઇટ) ચકચકિત.
Clear (કલીઅર) સ્વચ્છ.
Never fear=બ્હીશ નહિ.
Hops off (હૉપ્ઝ ઑફ) કુદકા મારે છે.
Quench (કવેન્ચ) મટાડવાને.
Thist (થર્સ્ટ) તરસ.
At once=એકદમ.
Tries (ટ્રાઇઝ) કોશિષ કરે છે.
Alas (ઍલાસ) અફ્સોસ.
Too low (ટુ લો) જોઇએ તે કરતાં ઘણું નીચું.
In vain (ઇનવેઇન) ફોગટ.
To stetch and stain=(સ્ટ્રેચ એન્ડ સ્ટ્રેઇન) તણાઈ તણાઇને શરીર લાંબું કરીને પહોંચવું.
Reach (રીચ) પહોંચવું.
Can not reach=પ્હોંચી શકે એમ નથી.

So=આ રીતે.
I'll turn over=હું ઉંધો વાળીશ.
Cried (ક્રાઇડ) બુમ પાડી.
Pushed (પુશ્ડ) આચકો માર્યો.
Strength (સ્ટ્રેન્ગથ) જોર.
To push it down=પાડી નાંખવા.
In vain=ફોગટ.
Gave up=છોડી દીધું.
At length=આખરે.
It can be=એમ નહિ બને.
Vessel's weight (વેસલ્ઝવેઇટ) વાસણનું વજન.
Is far too great=જોઇએ તે કરતાં ઘણુંજ વધારે છે.
Will not go on trying=કોશિષ કરવી જારી રાખીશ નહિ.
Thirst (થર્સ્ટ) તરસ.
I'm dying=હું મરી જાઉં છું.
At last (ઍટલાસ્ટ) આખરે.
Thought (થૉટ) વિચાર.
Entered (ઍન્ટર્ડ) સુઝી આવ્યો.
Black (બ્લૅક) કાળું.
Crawed (ક્રોડ) કાકા કરવા લાગ્યાં.
Aloud (ઍલાઉડ) મોટેથી.
Get down=નીચે પહોંચવું.

Make the water come up=પાણી ઉંચે આણવું.
Fetching (ફેચિંગ) જઇને લાવીને.
Pebbles (પેબલ્ઝ) કાંકરા.
Bill (બિલ) ચાંચ.
Wise (ઉવાઇઝ) ડહાપણવાળો.
Drops (ડ્રોપ્ઝ) નાંખે છે.
(To) rise (રાઇઝ) ચઢવું.
Just (જસ્ટ) બરાબર.
Stones (સ્ટોન્ઝ) કાંકરા.
Is brimming over=(બ્રિમિંગ) કોર સુધી ચઢે છે.
Thus (ધસ) આ પ્રમાણે.
Skill (સ્કિલ) ચતુરાઈ
Avails (અવેઇલ્સ)ફાયદો કરે છે.
Mere (મીયર) ફક્ત; માત્ર.
Strength (સ્ટ્રેન્ગથ) જોર.
Fails (ફેઇલ્સ) નિષ્ફળ જાય છે.
Patience (પેશન્સ) ધીરજ; ધૈર્ય.
Patience wins the day= ધિરજ ફતેહનો ડંકો બજાવે છે.

### Grammar.

Fullstop (ફુલસ્ટૉપ) પુર્ણવિરામ.
At the end=છેડે.
Shows (શોઝ) બતાવે છે.
Stops (સ્ટૉપ્સ) અટકે છે; પુરૂં થાય છે.
Comma (કૉમા) કામા ( , )
Part (પાર્ટ) ભાગ.
Meaning (મીનીંગ) અર્થ.
Clear (કલીઅર) બરાબર.

---

## 19 Against Bad Language.

નઠારી ભાષા વાપરવા સામે.

(ગાળ ન દેવી.)

Named (નેઇમ્ડ) નામનો.
Rama (રામ) છોકરાનું નામ છે.
Used=ને ટેવ પડી હતી.
Used to go (યુઝ ટુ ગો) જતો.
School (સ્કૂલ) નિશાળ.
Eight (એઈટ) આઠ.
He was eight years old =તે આઠ વરસની ઉમ્મરનો હતો.
Only (ઓન્લિ) એકનો એક.
Parents (પેરન્ટસ) માબાપ.
Teacher (ટીચર) શિક્ષક.
Word (ઉવર્ડ) શબ્દ.
Sent word=કહાવી મોકલ્યું.
One day his teacher sent word to his father

=એક દિવસે તેના શિક્ષકે તેના બાપને કહાવી મોકલ્યું.

Next morning=બીજી સ્હવાર.

Had behaved (બીહેઇવ્ડ) વર્ત્યો હતો.

Badly (બૅડલિ) ખરાબ રીતે.

Had behaved...school= તે નિશાળમાં ખરાબ રીતે વર્ત્યો હતો.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.

After he had eaten his breakfast=તેને પોતાનો નાસ્તો લીધાં પછી.

As he was going to school=જેવો તે નિશાળે જતો હતો.

With his book in his hand=પોતાના હાથમાં ચોપડી લઇને.

Called out (કૉલ્ડ) બુમ પાડી.

I have something to say to you=મારે તને કંઇ કહેવાનું છે.

Wait (ઉવેઇટ) સબુર.

Wait a minute=એક મીનીટ સબુર કર.

Door-step (ડોઅર સ્ટેપ) ઉમરા.

To listen (લિસન) સાંભળવાને.

To listen to what was said=જે કહેવામાં આવતું તે સાંભળવાને.

To hear this=આ સાંભળીને હું ઘણો દીલગીર છું.

What did you do=તેં શું કીધું.

Replied (રીપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.

Nothing (નથિંગ) કાંઈ નહિ.

Wrong (રૉન્ગ) ખોટું.

I dropped (ડ્રોપ્ડ) મારાથી પડી ગઈ; મેં પાડી નાંખી.

Govind (ગોવિંદ) છોકરાનું નામ.

Floor (ફ્લોર) જમીન.

Abused (ઍબ્યુઝડ) ગાળ દીધી.

In return (રિટર્ન) બદલે; સામી.

Noise (નૉઇઝ) અવાજ.

He made a noise=તેણે શોર બકોર કરી મુકયો.

Called me bad names= મને ગાળ દીધી, મને અપશબ્દો કહ્યા.

Too (ટૂ) પણ.

I too did the same=મેં પણ તેમજ કર્યું.

Got angry=ગુસ્સે થયો.

Right (રાઇટ) બરોબર.

Was quite right to tell me=તારા શિક્ષકે મને કહ્યું તે બરાબર હતું.

Abuse (ઍબ્યુઝ) ગાળ દેવી.

Must never abuse=ગાળ દેવી નહીં જોઇએ.

Others (અધર્સ) બીજાઓ.

Bad words=ખરાબ શબ્દો.

Should never come out કદી નીકળે નહીં.

Mouth (માઉથ) મોઢું.

Dirt (ડર્ટ) કચરો.

Defile (ડીફાઇલ) બગાડવું.

Bad (બૅડ) ખરાબ.

Bad boys use bad words =ખરાબ છોકરાઓ અપશબ્દ વાપરે છે.

Have heard (હર્ડ) સાંભળ્યું છે.

To use=વાપરતા.

You have never...words =તમે તમારા બાપને અપશબ્દ વાપરતા કદી સાંભળ્યા નથી.

Have you my dear son? =મારા વ્હાલા છોકરા તે સાંભ-ળ્યા છે?

Mind (માઇન્ડ) યાદ રાખ; ધ્યાન આપજે.

Mind...says=તે જે કહે તે યાદ રાખ અને જે પ્રમાણે કહે તે પ્રમાણે કરજે.

To please (પલીઝ) ખુશ કરવું.

Kept (કેપ્ટ) પાળ્યું.

Promise (પ્રોમિસ) વચન.

Kept his promise=પોતાનું વચન પાળ્યું.

## Grammar.

Adjectives (ઍડજેકટિવ્સ) વિશેષણ.

Flower (ફ્લાવર) ફુલ.

Kind (કાઇન્ડ) જાત.

Sort (સાર્ટ) જાત.

Add (ઍડ) ઉમેરીએ છીએ.

Describe (ડીસ્ક્રાઇબ) વર્ણન કરેછે.

Are added=ઉમેરવામાં આવેછે.

Wherever (હ્વેરેવર) જ્યાં જ્યાં.

Belongs to (બીલૉંગ્સ)ને લાગુ પડે છે.

Is doing=કરે છે.

Wait a minute=એક પળ થોભ.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

Person (પર્સન) માણસ.

Wise (વાઇઝ) ડાહી.

Leaf (લીફ) પાંદડું.

Parents (પેરન્ટ્ઝ) માબાપ.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.

## 20 The Dog in the Manager.

ઘાસની ગંજી માંહેલો કુતરો.

An old ox=એક બુઢો બળદ.
Had worked=કામ કીધું હતું.
Very hard=ઘણું સખત.
All the day=આખો દિવસ.
In the evening=સાંજે.
Dinner (ડિનર) ભોજન.
Hay (હે) સુકું ઘાસ.
Walked up (ઉવૉાકડ) ચાલીને ગયો.
Manager (મેન્જર) ઘાસની ગંજી
Top of his dinner=પોતાના ખાવાની જગ્યા ઉપર.
Stranger (સ્ટ્રેન્જર) ત્રાહીત.
Angry (ઍન્ગ્રિ) ગુસ્સા ભરેલા.
Voice (વૉઇસ) અવાજ.
Cried (કાઇડ) બોલી ઉઠયો.
Bow ? Vow (બાઉ વાઉ) કુતરાનો ભસવાનો અવાજ.
Nap (નૅપ) થોડી ઉંઘ; ઝોકું.
I'am taking a nap=હું ઝોકું ખાઉં છું.
Go away=ચાલ્યો જા.
Weather (ઉવેધર) હવા.
Hot (હૉટ) ગરમ.
Weather is hot=હવા ગરમ છે; તાપ પડે છે.
To sleep (સ્લીપ) ઉંઘવું.
Want (ઉવૅાન્ટ) માગું છું.
Will keep=રહીશ.
Snapped (સ્નૅપ્ડ) એકદમ બચકું ભરવા લાગ્યો.
Snarled (સ્નાલર્ડ) ઘુરકવા લાગ્યો.
Began (બીગૅન) લાગ્યો.
To fight (ફાઇટ) લડવા.
So (સો) તેથી.
Well (ઉવેલ) સારી રીતે.
Could bite=કરડી શકતો.
Turned (ટર્નડ) ફર્યો.
Quietly (કવાએટલિ) છાનોમાનો.
Round (રાઉન્ડ) ગોળ ચક્કર.
Walked away (ઉવોકડ) ચાલી ગયો.
Hungry (હંગ્રિ) ભુખ્યો.
At all (ઍટ ઑલ) બીલકુલ.
Danger (ડેનજર) ભય.
Of being called=કહેવાને.

### Grammar.

Show (શો) બતાવવું.
How much=કેટલું.
Whose (હુઝ) કોનું.
Point out (પૉઇન્ટ) દેખાવવું.

Four (ફૉર) ચાર.
Fruit (ફ્રુટ) ફળ.
Stone (સ્ટોન) પત્થર.
Wall (ઉવૉલ) ભીંત.
Moon (મુન) ચંદ્ર.
Ugly (અગ્લિ) બેડોળ.
Leaving out=કાઢી નાંખીને.

---

## 21 A Good Bargain.

Gopal (ગોપાલ) છોકરાનું નામ
Will you come=શું તમે આવશો !
Bazar (બઝાર) બજાર.
Venkata (વેનકટ) છોકરાનું નામ.
To buy (બાઇ) ખરીદ કરવાને.
Sweetmeat (સ્વીટમીટ) મીઠાઈ.
How much=કેટલા.
How much...with=મીઠાઇ લેવાને તમે કેટલા પૈસા રાખ્યા છે.
Annas (ઍનાસ) આના.
Rich (રિચ) પૈસાદાર.
So much (સો મચ) એટલા.
Goldsmith (ગોલ્ડસ્મિથ) સોની.
Just (જસ્ટ) હવડેજ.
Bargain (બાર્ગેઇન) સારું.
Sold (સોલ્ડ) વેચ્યો.
Kite (કાઇટ) કનકવો.
Paid (પેઇડ) આપ્યો.
Half (હાફ) અડધો.
Might have bought (બૉટ) ખરીદ કીધો હોત.
New (ન્યુ) નવો.
A little fellow (ફેલો) નાનો બાળક–છોકરો.
Price (પ્રાઇસ) કિમ્મત.
Anything (ઍનિથિંગ) કોઈ વસ્તુ.
Glad (ગ્લૅડ) ખુશી.
Told (ટોલ્ડ) કહ્યું.
I told him=મેં તેને કહ્યું.
I bought the kite for four annas=મેં ચાર આને પતંગ ખરીધો.
Half (હાફ) અડધી.
Would give at half price =અડધી કીંમતે આપીશ.
Lie (લાઇ) જુઠું.
Told a lie=જુઠું બોલ્યો.
Trusted (ટ્રસ્ટેડ) વિશ્વાસ રાખ્યો.
Word (ઉવર્ડ) શબ્દ; વચન.
In order to cheat=ઠગવાને માટે.
To cheat (ચીટ) ઠગવું.

Cheat him out of four pice=ચારે પૈસાને માટે ઠગવો.
Go away=ચાલ્યો જા.
I am ashamed (ઍશેમ્ડ) મને શરમ લાગે છે.
Friends (ફ્રેન્ડ) મિત્રો.
Liar (લાયર) જુઠો.
Cheat (ચીટ) ઠગારો.
I will not be friends with a liar and a cheat =હું જુઠા અને ઠગારાની દોસ્તી નહિ કરૂં.
To you (ટુ યુ) તારી સાથે.
Have cheated(ચીટેડ) ઠગ્યોછે.
Never (નેવર) કદી નહીં.
Again (અગેઈન) ફરીથી.
Shame (શેઈમ) શરમ.
Do not put me to shame =મારી ફજેતી કરીશ નહિ.
Back (બૅક) પાછો.
Sorry (સૅારિ) દલગીર.
Told a lie=જુઠું બોલ્યો.
Forget (ફરગેટ) ભુલી જવું.
Speak (સ્પીક) બોલવું.
Truth (ટ્રુથ) સાચું
Ever forget=કદી ભૂલતો ના.
Liars (લાયર્સ) જુઠા માણુસ.
Once (ઉવન્સ) એકવાર.
Twice (ટવાઇસ) બેવાર.
A little=જરા.
Profit (પ્રોફિટ) નફો.
Make a little profit=જરા નફો મળે.
As soon as (સૂન) જેવો કે કે તરતજ.
As soon as...liar=જેવો માણુસને તું જુઠો છે એવું માલમ પડે કે તરતજ.
No one will trust you= તારો કોઇ વિશ્વાસ કરશે નહિ.
Speak the truth =સાચું બોલવું.
Even though you speak the truth=જો કે તું સાચું બોલે તોપણુ.

## Grammar.

Adverb (ઍડવર્બ) ક્રિયાવિશેષણુ અવ્યય.
Fast (ફાસ્ટ) જલદી.
Yesterday (યસ્ટરડે) ગઇ કાલે.
Home (હોમ) ઘર.
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી.
To day (ટુ ડે) આજે.

To-morrow (ટુ મોરો) આવતી કાલે.
Brightly (બ્રાઇટલિ) ચકચકિતરીતે.
Quickly (કિવકલિ) ઝડપથી.

---

## 22 The Wind and the Sun.

પવન અને સૂરજ.

Wind (ઉવિન્ડ) પવન.
Stronger (સ્ટ્રૉન્ગર) વધારે મજબુત
I doubt (ડાઉટ) મને શક છે.
If that's true=એ સાચું છે.
Try (ટ્રાઇ) અજમાએશ.
But let's have a try=પણ ચાલો આપણે અજમાએશ કરીએ.
Whether (ઉવ્હેધર) કે (નહિ).
One of us=આપણામાંનો એક.
Sturdy (સ્ટર્ડિ) મજબુત.
(To) take off (ટેઇક ઑફ) ઉતરાવવો.
Thick (થિક) જાડો.
Cloak (ક્લોક) ડગલો; ઝભ્ભો
Would=થશે.
Good be joke=અચ્છી મજાક.
Whoever (હુએવર) જે કોઇ.
Succeeds (સકસીડઝ) ફતેહપામે.
Shall be counted (કાઉન્ટેડ) ગણવામાં આવશે.
Need quarrel=લડવાની જરૂર.
What (ઉવૉટ) કેવી.
Fun (ફન) રમુજ.
Blew (બ્લ્યુ) ફુંકવા માંડયું.
Chilled (ચિલ્ડ) ઠંડોગાર કરી નાખ્યો.
Through=આખે શરીરે.
I shall get at bad cold=મને સખત સલેખમ થશે.
Throat (થ્રોટ) ગળું.
The more=જેમ જેમ વધારે તેમ તેમ.
The colder (કોલ્ડર) વધારે ઠંડો.
Grew (ગ્રુ) થવા લાગ્યો.
Tigher (ટાઇટર) વધારે ને વધારે તંગ.
Buttoned (બટન્ડ) બોરીયાં. ભેરવ્યા.
Come now=હવે ચાલો.
Turn (ટર્ન) વારો.
Something (સમથિંગ) કંઇક.
To learn (લર્ન) શિખવું.
Softly (સોફ્ટલિ) નરમાસથી.
Quietly (કવાએટલી) શાન્તિથી.
Storm (સ્ટૉર્મ) તોફાન.
Sunshine (સનશાઇન) તડકો.

**Warm** (ઉવૉર્મ) ગરમ.
**Hotter** (હૉટર) વધુ ગરમ.
**Rays** (રેઇઝ઼) કિરણો.
**Seemed** (સીમ્ડ) દેખાઇ.
**In a haze** (હેઇઝ) વાદળાં.
**Drops** (ડ્રૉપ્સ) ટીપાં.
**Ran** (રૅન) ભરાઇ આવ્યાં.
**Off came** (ઑફ કેઇમ) ઉતારી નાંખ્યો.
**Bear** (બેર) સહન કરવું.
**Carried** (કૅરિડ) લઇ ગયો.
**Wear** (ઉવેર) પહેરવું.
**Conquered** (કૉન્કર્ડ) જીત્યો.

### Grammar.

**How often** (હાઉ ઑફ્‌ન) કેટલીવાર.
**Twice** (ટવાઇસ) બે વખત.
**Short** (શોર્ટ) ટુંકું.
**Of your own**=તમારૂં પોતાનું બનાવેલું.
**Sweet** (સ્વીટ) સ્વાદિષ્ટ.
**Hard** (હાર્ડ) કઠણ.
**Soft** (સૉફ્ટ) નરમ.
**Green** (ગ્રીન) લીલો.
**Late** (લેઇટ) મોડો.
**Loudly** (લાઉડલિ) મોટેથી.

---

## 23 Writing Letters.

### કાગળો લખવા વિષે.

**Writing** (રાઇટિંગ) લખવું.
**Letters** (લેટર્સ) કાગળ.
**Are you doing**=તમે શું કરો છો.
**Govind** (ગોવિન્દ) છોકરાનું નામ.
**Am waiting**=લખું છું.
**Have been sitting**=બેઠા છો.
**Table** (ટેબલ) મેજ.
**For half an hour**=અડધો કલાક થયા.
**Is done**=પૂરો થયો છે; લખાઇ રહ્યો છે.
**Nearly**=લગભગ.
**Let me see**=મને જોવા દો.
**Hullo**=અફ્સોસ.
**You have not even begun**=તેં હજી સુધી શરૂએ કર્યો નથી.
**How to write**=કેવી રીતે લખવો
**Promised** (પ્રૉમિસ્ડ) વચન આપ્યું.
**Again and again**=વારંવાર ફરીફરીને.
**I do not know**=મને ખબર નથી.
**What to say**=શું કહેવું.
**Could talk**=વાત કરી શકતે.

Could you not ?=શું વાત નહીં કરતે.
For half an hour=અડધો કલાક.
Would say nothing=કંઇ ન લખે.
It is easy to talk to any one=કોઈ સાથે વાત કરવી સહેલી છે.
Hard (હાર્ડ) મુશ્કેલ.
Think (થિન્ક) ધાર.
Is standing=ઉભો છે.
In front of=સામે.
Write down=લખી નાંખ.
Whatever (હ્વોટએવર) જે કાંઇ.
If he were here=જાણે કે તે અહીં હોય.
Whenever (વ્હેનએવર) જ્યારે જ્યારે.
Any body (એનિ બૉડિ) કોઇ શખસ.
Person (પર્સન) માણસ.
If the person were before you=જાણે તે માણસ તારી સન્મુખ હોય.
How to begin a letter કેવી રીતે કાગળ શરૂ કરવો.
Uncle (અન્કલ) કાકા.
Aunt (આન્ટ) કાકી.
In this way=આ પ્રમાણે.
My dear father=મારા વ્હાલા પીતાજી.
This is the way you would speak to us=આવી રીતે તું અમને બોલાવે.
In the same way=તેજ રીતે-પ્રમાણે.
Speak (સ્પીક) વાત કરે.
Stranger (સ્ટ્રેન્જર) ત્રાહીત.
You ought to say=તારે કહેવું જોઇએ.
Sir (સર) સાહેબ.
How must I end (એન્ડ) કાગળના અન્તમાં શું લખવું ?
I am=હું છું.
Affectionate (ઍફ્ફ્કશનેઇટ) પ્યારો વ્હાલો.
Nephew (નેવ્યુ) ભત્રીજો; ભાણેજ.
Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.
Whom you know very well=જેને તમે ઘણી સારી રીતે ઓળખતા હો તેને.
Sincerely ( સિન્સીર્લિ ) ખરા દીલથી.

Faithfully (ફેઇથફુલિ) ઇમાન-દારીથી.
Obedient ( ઓબીડિયન્ટ ) આજ્ઞાંકિત; તાબેદાર.
Pupil (પ્યુપિલ) વિદ્યાર્થી.

## 24 Work with a Will.

Will (ઉવિલ) મરજી; ખુશી.
You've=you have.
Reach (રીચ) પ્હોંચવું.
Top (ટૅાપ) ટોચ
Climb (કલાઇમ) ચઢવું.
Must climb=ચઢવું જોઇએ.
Hill (હિલ્) ટેકરી.
Standing ( સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભા. રહીને.
Foot (ફુટ) તળેટી.
Get up=ઉપર પ્હોંચવું.
Never (નેવર) કદી નહીં.

### Grammar.

Adverb ( ઍડવર્બ ) ક્રિયા-વિશેષણ અવ્યય.
Very (વેરિ) ઘણો.
Rich (રિચ) પૈસાદાર.
Sort (સૅાર્ટ) જાત.
Once (ઉવન્સ) એક વખતે.
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી.

---

## 25 Queen Victoria the Good.

ભલી રાણી વિકટોરીઆ.

Was a great queen= મહાન રાણી એટલુંજ નહીં.
Woman (વુમન) બૈરી.
Was a very little girl= નાની છોકરી હતી.
William IV (ઉવિલ્યમ ધી ફોર્થ) ઈંગ્લંડનો રાજા.
Uncle (અંકલ) કાકો.
He was uncle to Victoria =તે વિકટોરિઆનો કાકો થતો હતો.
Of course (કોર્સ) અલબત.
If she lived=જો તે જીવતી હોત.
Until (અન્ટિલ) સુધી.
Twelve (ટવેલ્વ) બાર.
Twelve years old=બાર વરસની ઉમરની.
Then one day=પછી એક દિવસે.
Was having ( હેવિંગ ) શિખતી હતી.

History (હિસ્ટરી) ઇતિહાસ.
She was having her lesson on history=તે ઇતિહાસનો પાઠ શીખતી-કરતી.
Her mother told her= તેની માએ તેને કહ્યું.
She would be Queen= તે રાણી થશે.
Die (ડાઇ) મરી જવું.
When William IV died =જ્યારે ચોથો વિલ્યમ રાજા મરી જશે.
Blue (બ્લુ) ભૂરી.
Eyes (આઇઝ) આંખો.
Princess (પ્રિન્સેસ) રાજકુંવરી; શાહજાદી.
Filled (ફિલ્ડ) ભરાઇ ગયલી.
Tears (ટીઅર્સ) આંસુ.
Mamma (મમા) માજી.
Full (ફુલ) ભરેલી.
Fear (ફીઅર) ધાસ્તી.
Make me fear=ભય ઉપજે છે.
What have...fear=જે તમે મને કહ્યું તેથી મને ભય ઉપજે છે.
Will try (ટ્રાઇ) પ્રયત્ન કરીશ.
Duty (ડ્યુટિ) ફરજ.
Did all she could=તેનાથી બન્યું તેટલું તેણે કીધું.
Young (યંગ) બાળક.
Learned (લર્ન્ડ) શીખી.
Lessons (લેસન્સ) પાઠો.
To fit (ફિટ) લાયક થવાને.
Queen (ક્વિન) રાણી.
To fit herself to be Queen of England= ઇગ્લાંડની રાણી થવાને માટે પોતે લાયક થવાને.
Passed away (પાસ્ડ અવે) ચાલ્યાં ગયાં; વહી ગયાં.
Eighteen (એઇટિન) અઢાર.
Died (ડાઇડ) મરણ પામ્યો.
Gentlemen(જેન્ટલમેન) ગૃહસ્થો.
Were sent=મોકલવામાં આવ્યા.
Very early=ઘણાંજ વહેલાં.
England (ઇંગ્લંડ) દેશ છે.
Windsor (ઉવિંડઝર) શહેરનું નામ છે.
Early (અર્લિ) વહેલાં.
Morning (મોર્નિંગ) સવાર.
To carry news=ખબર કરવાને.
News (ન્યુઝ) સમાચાર.
Palace (પૅલેસ) મહેલ.
When the two gentlemen came to the palace=

જ્યારે તે બે ગ્રહસ્થો મહેલમાં મળવા ગયા ત્યારે.
Princess (પ્રિન્સેસ) શાહજાદી.
Was asleep=ઉંઘતી હતી.
However (હાઉએવર) એમ છતાં
London (લંડન) ઈંગ્લંડનું મુખ્ય શહેર.
Called at (કૉલ્ડ) બુમ પાડી.
To meet (મીટ) મળવું.
Death (ડેથ) મરણ.
As soon as (સુન) જેવો-કે તરતજ.
She burst to tears=તેણીની આંખમાં આંસુ આવી ગયા.
Work (ઉવર્ક) કામ.
To do (ડુ) બજાવવાનું.
After more than a year= એક વરસ ગયા પછી.
Was crowned (ક્રાઉન્ડ)=ને રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવ્યો.
State (સ્ટેઇટ) ભપકો.
In a very great state= મોટા ભપકાથી-ઠાઠમાઠથી.
Abby (એબી) દેવલ.
Westminister (વેસ્ટમિનિસ્ટર) શહેરનું નામ છે.
Church (ચર્ચ) દેવલ.
Have always been crowned=હંમેશા રાજમુગટ પહેરાવવામાં આવે છે.
Crown (ક્રાઉન) રાજમુગટ.
Head (હેડ) માથું.
Lords (લૉડઝ) અમીરો.
Forward (ફૉરવર્ડ) આગળ.
Knell down (નેલ્ટ) ઘુંટણીએ પડયા.
Kissed (કિસ્ડ) ચુંબન કર્યું.
Hand (હૅન્ડ) હાથ.
People (પીપલ) લોકો.
Church (ચર્ચ) દેવલ.
stood up (સ્ટુડ અપ) ઉભા થયા.
Sang (સૅન્ગ) ગાયું.
God save the Qeen= પરમેશ્વર રાણીને સલામત રાખો.
Victoria was Queen of England=વિકટોરીઆ ઈંગ્લંડની રાણી હતી.
Sixty-three ( સિક્સ્ટિ થ્રી ) ત્રેસેટ.
Through all these years =આ સઘળા વર્ષો દરમ્યાન.
She did her duty=તેણીએ પોતાની ફરજ બજાવી.
Tried (ટ્રાઇડ) કોશિષ કીધી.

Rule (રુલ) રાજ્યું કરવું.
To rule over the people =પોતાની પ્રજા ઉપર રાજ ચલાવવું.
Happy (હૅપિ) સુખી.
So that=જેથી કરીને.
Troubles (ટ્રબલ્સ) સંતાપો.
Sorrows (સૉરોઝ) દલગીરી.
Lost (લોસ્ટ) ગુમાવ્યો.
Husband (હસ્બંડ) ધણી.
She lost her husband= તેણીનો ધણી ગુજરી ગયો.
Dearly (ડીયર્લિ) હેતથી.
Loved (લવ્ડ) ચાહતી હતી.
Young (યંગ) બાળક.
Wars (ઉવૉર્સ) લડાઇ.
Reign (રેઇન) રાજ્ય.
Thought (થૉટ) વિચાર કરતી.
Pain (પેઇન) દુઃખ.
Grief (ગ્રીફ) દીલગીરી.
Caused (કૉઝડ) થી ગયાં.
They caused...grief=તેઓનાથી તેણીને ઘણી દીલગીરી થઇ.
All through = બધા વખત દરમ્યાન.
Promise (પ્રોમિસ) વચન.
Having reigned (રેઇન્ડ) રાજ કરીને.
King (કિંગ) રાજા.
Longer (લૉન્ગર) વધારે લાંબો વખત.
Mourned (મોર્ન્ડ) શોક કીધો.
For a friend=મિત્ર તરીકે.
Loving (લવિંગ) પ્રેમાળ; અનુરાગી.
True (ટ્રુ) સાચી.
For...Queen=કારણ કે તે એક ભલી માતા, અનુરાગી સ્ત્રી અને પ્રમાણીક રાણી હતી.

## Grammar.

Mamma (મૅમા) મમાજી.
Queen (ક્વીન) રાણી.
Would be=થશે.
Blue (બ્લુ) આસમાની રંગની.
Princess (પ્રિન્સેસ) શાહજાદી.
Filled with tears=આંસુથી ભરાઈ આવ્યા.
Relation (રિલેશન) સગપણ.
Duty (ડયુટિ) ફરજ.

## The Camel.

Camel (કૅમલ) ઊંટ.
Lives (લિવ્ઝ) રહે છે.
Hot (હૉટ) ગરમ.

Lands (લૅન્ડઝ) દેશો.
Called (કૉલ્ડ) કરીને.
Deserts (ડેઝર્ટસ) રણો.
Big (બિગ) મોટી.
Lump (લમ્પ) ગઠ્ઠો.
Hump (હમ્પ) ખૂંધ.
Back (બૅક) પીઠ.
Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) મજબુત.
Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી.
For carrying (કેરીંગ) લઈ જવાને.
Across (ઍક્રૉસ) માં થઇને.
Sandy (સૅન્ડિ) રેતાળ.
Plains (પ્લેઇન્સ) મેદાનો.
Hot sandy plains=ધીકતા રેતીના મેદાનો.
Does not sink=પેસી જતો નથી.
Beast (બીસ્ટ) જનાવર.
Water is found...apart=ઘણા માઇલ છુટા આવેલા તળાવો અને કુવામાં પાણી ફક્ત માલમ પડે છે.
Broad (બ્રૉડ) પહોળા.
Soft (સૉફ્ટ) નરમ.
Flat (ફ્લૅટ) ચપટા.
Sink (સિંક) પેસી જવું.

Sand (સૅન્ડ) રેતી.
Cross (ક્રૉસ) પસાર થવું.
Often (ઑફ્ન) વારંવાર.
Dry (ડ્રાઇ) સુકું.
Makes dry=સુકવી નાંખે છે.
Is found (ફાઉન્ડ) મળે છે.
Ponds (પૉન્ડઝ) તળાવો.
Apart (ઍપાર્ટ) જુદા જુદા; અલગ.
Can smell (સ્મેલ) ની વાસ આવે છે.
A long way of=ઘણે દુરથી.
On and on=આગળ ને આગળ.
Till he comes up to it=તે તેની નજદીક આવી પહોંચે ત્યાં સુધી.
Then he has a good drink=પછી સારી પેઠે પાણી પીએ છે.
Drink (ડ્રિંક) પીવાનું (પાણી).
Rider(રાઇડર)બેસનાર(ઊંટ ઉપર).
Gets down (ગેટસ ડાઉન) નીચે ઉતરે છે.
As well=તેવીજ રીતે.
Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.
Leather (લેધર) ચામડાની.
Bottle (બૉટલ) સીસો.

Leatherbottle=ચામડાની મસક.
Across (ઍક્રોસ) માં થઇને.
Plenty (પ્લેન્ટિ) પુષ્કળ.
So that=જેથી કરીને.
Live (લિવ) જીવવું; રહેવું.
Can live=રહી શકે છે; ચલવી શકે છે.
Without (ૡિધાઉટ) વગર.
Drinking (ડ્રિન્કિંગ) પીધા.
For a long time=લાંબો વખત
But (બટ) સિવાય.
Where nothing can be seen but sand=જ્યાં રેતી સિવાય બીજું કંઇ નજરે પડતું નથી.
Houses (હાઉસિસ) ઘરો.
Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.
Villages (વિલેજીસ) ગામડાઓ.
Even (ઇવિન) પણ.
Roads (રોડઝ) રસ્તા.
Seas (સીઝ) દરિઆ.
Instead of (ઇન્સ્ટેડ ઑવ) બદલે.
Cross (ક્રોસ) પસાર કરે છે.
Ships (શિપ્સ) વહાણો.
As the camel is of such use to man=ઉંટ માણસને આવું ઉપયોગી છે તેથી.

Across dry sandy desert ઉજ્જડ રેતાળ રણમાં થઇને.
Ship of the desert=રણનું વહાણ.
Line (લાઇન) હાર.
Goods (ગુડઝ) સામાન.
Caravan (કૅરૅવાન) વણજાર.

## Grammar.

Another (અનધર) બીજા.
Ship of desert=રણનું વહાણ.
Useful ( યુસફુલ ) ઉપયોગી.
Are armed with=થી સજેલા હોય છે.
Spears (સ્પીઅર્સ) ભાલા.
Because (બીકોઝ) કારણ કે.
Plains (પ્લેઇન્ઝ) મેદાનો.

---

## 27 The Elephant.

હાથી.

Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.
Largest (લાર્જેસ્ટ) મોટામાં મોટું.
Animal ( ઍનિમલ ) પ્રાણી.
Land (લૅન્ડ) જમીન.
The largest...land = પૃથ્વી ઉપર મોટામાં મોટું પ્રાણી જે રહે છે તે હાથી છે.
Have seen (સીન) જોયો છે.

Picture (પિક્ચર) છબી.
Trunk (ટ્રન્ક) સૂંઢ.
Feet=પગ. (Foot નું બહુવચન)
Hangs (હૅન્ગઝ) લટકે છે.
In frount of (ફ્રન્ટ) આગલા ભાગમાં.
End (એન્ડ) છેડે.
At the end of the trunk =સુંઢને છેડે.
Lip (લિપ) હોઠ.
There is a kind of lip =એક જાતનો હોઠ છે.
Curls up (કર્લસ) વીંટલાઈ જાય છે.
Pick up (પિક) ઉચકી લેવું.
Anything (ઍનિથિંગ) હરકોઇ ચીજ.
Two anna piece=બે આની.
Lying (લાઇંગ) પડેલી.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
He can...ground=જમીન પર પડેલી બે આની પણ તે ઉંચકી લઇ શકે છે.
Feeds (ફીડઝ) ખાય છે.
Lifts (લિફ્ટસ) ઉંચકી લે છે.
Food (ફુડ) ખોરાક.
Mouth (માઉથ) મ્હોડું.

Drinks (ડ્રિંક્સ) પાણી પીએ છે.
Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.
Water (વૉટર) પાણી.
Pours (પોર્સ) રેડે છે.
Throat (થ્રોટ) ગળું.
Male (મૅઇલ) નર.
Tusks (ટસ્કસ) દંતશુળ, હાથીના બહારના દેખાતા મોટા દાંત.
Smooth (સ્મૂથ) લીસા.
Hard (હાર્ડ) સખત.
Dig (ડિગ) ખોદવું.
Dig up=ખોદી કાઢે છે.
Kill (કિલ) મારી નાંખવું.
Tiger (ટાઇગર) વાઘ.
Tamed (ટેઇમ્ડ) પાળેલો.
When tamed=જો તેને પાળવામાં આવે તો.
Burma (બર્મા) બ્રહ્મદેશ.
Timber-yards (ટિમ્બરયાર્ડઝ) સાગના લાકડાના વાડાઓ–વખારો.
Timber (ટિમ્બર) સાગના લાકડાં.
Heavy (હેવી) ભારે.
Weights (વેઇટસ) વજનો; ભારી વસ્તુઓ.
Log (લૉગ) કકડો.
Could not move=ખસેડી શકે નહિ.

Back (બૅક) પીઠ.
Keeper (કીપર) મહાવત.
To look after him=તેના ઉપર દેખરેખ રાખવાને.
Drive (ડ્રાઇવ) ચલાવવો.
Lie down (લાઇ ડાઉન) નીચે બેસાડવો.
Still (સ્ટિલ) હાલ્યા ચાલ્યા વગર, સ્થીર.
The keeper...likes=મહાવત પોતાની મરજી પ્રમાણે તેને ઉભો રાખી શકે છે, અથવા નીચે બેસાડી શકે છે, ચલાવી શકે છે અથવા હાલ્યા ચાલ્યા વગર ઉભો રાખી શકે છે.
Obeys (ઓબેઇઝ) તાબે થાય છે.
Wild (ઉવાઇલ્ડ) જંગલી.
Jungles (જંગલ્સ) જંગલો.
Forests (ફોરેસ્ટસ) જંગલો.
Thick (થિક) ઘાડાં; ઝાડોથી ભરપુર.
Hills (હિલ્સ) ટેકરીઓ.
Sometimes (સમટાઇમ્સ) કોઇ કોઇવાર.
Sixty (સિક્સટિ) સાઠ.
Drove (ડ્રૉવ) ટોળું.
State (સ્ટેઇટ) હાલત.
Bamboos (બૅમ્બુઝ) વાંસો.
Leaves (લિવ્ઝ) પાંદડાં.

## Grammer

Point out (પોઇન્ટ આઉટ) બતાવો.
Tusks (ટસ્કસ) દંતુશળ.
Smooth (સ્મુધ) લીસા.
Eat (ઇટ) ખાય છે.
Of what use=શા ઉપયોગના.
Tame (ટેઇમ) પાળેલા.

## 28 Hira.

Hira (હિરા) નામ છે.
There was=હતો.
Once (વન્સ) એક વખતે.
Tame (ટેઇમ) પાળેલો.
Elephant (એલિફંટ) હાથી.
Named (નેઇમ્ડ) કરીને.
Finest (ફાઇનેસ્ટ) સૌથી સુંદર.
In all the country=આખા દેશમાં.
Was very proud of him =તેને માટે ઘણું અભિમાન હતું.
Obedient (ઓબીડીયન્ટ) કહ્યાસર.
Brave (બ્રેઇવ) બહાદુર.
Gentle (જેન્ટલ) ગરીબ.
Used to carry=લઇ જતો.
Flag (ફ્લૅગ) વાવટો.

Battle (બૅટલ) લડાઇ.
Back (બૅક) પીઠ.
Howdah (હોદો) હાથી ઉપર બેસવા તૈયાર કરેલી પાલખી જેવી બેઠક.
Seat (સીટી) બેઠક.
Keeper (કીપર) માવથ.
Ill treated=ખરાબ વર્તણુક ચલાવવી.
Use to play=રમતો.
Without fear=બીન ધાસ્તીએ.
Loved (લવ્ડ) ચાહતો.
Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.
But (બટ) સીવાય.
Would obey no one else but him=તેના સિવાય બીજા કોઇના કાબુમાં રહેતો નહિ.
During (ડયુરિંગ) માં.
Was killed (કિલ્ડ) હણાયો; માર્યો ગયો.
Arrow (ઍરો) તીર; બાણ.
Hit (હિટ) વાગ્યું.
Killed him (કિલ્ડ) તેને માર્યો.
Fell off=પડી ગયો.
Army (આર્મિ) લશ્કર.
At the same time=તેજ વખતે.

To give way=હ્ઠાસવા લાગ્યું.
Before he died=તે મરી ગયો તે અગાઉ.
To move (મુવ) ખસવા.
Hira did not know=હીરાને ખબર નહોતી.
Was dead=મરી ગયો હતો
Waited (ઉવેઇટેડ) રાહ જોતો બેઠો.
Patiently (પેશન્ટલિ) ધીરજથી.
Soon after=તરતજ.
Struck (સ્ટ્રક) વાગ્યું.
Still (સ્ટિલ) હજુ સુધી.
Would not move=ખસ્યો નહિ.
Stood (સ્ટૂડ) ઉભો રહ્યો.
Firm (ફર્મ) દ્રઢ.
Flag (ફ્લૅગ) વાવટો.
Waving (ઉવેવિંગ) ઉડતો; ફરફરતો.
There=પેલો રહ્યો.
Standing(સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભેલો.
Flying=ઉડી આવતાં.
Through the air=હવામાં થઇને.
Are fighting (ફાઇટિંગ)લડે છે.
Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.
Soldiers (સોલજર્સ) સિપાઇઓ.

The sight cheered them =દેખાવથી તેઓ ખુશી થયા.
Began to fight=લઢવા લાગ્યા.
Bravely (બ્રેઇવ્લિ) બહાદુરીથી.
Shout (શાઉટ) બુમ; અવાજ.
With a shout=એક અવાજે.
Rushed (રશ્ડ) ધસ્યા.
Enemy (એનીમિ) દુશ્મન.
Drove(ડ્રોવ) હાંકી કાઢવા.
Field (ફીલ્ડ) રણક્ષેત્ર.
No one could make him do so=કોઈથી તેને ખસેડી શકાયો નહિ.
At last=આખરે.
Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.
Will listen to him=તેનું સાંભળશે.
Who was only nine years old=જે માત્ર નવ વર્ષનો હતો.
To kneel down(નીલ ડાઉન) નીચે ઘુંટણીએ પડવુ.
Voice (વોઇસ) અવાજ.
Obeyed (ઓબેડ) તાબે થયો.
Mounted (માઉન્ટેડ)ઉપર ચઢયો.
Neck (નેક) ગરદન.
Drove (ડ્રોવ) હાંકી ગયો.
Only (ઓન્લિ) માત્ર.
Beast (બીસ્ટ) જનાવર.
He would have died=તે માર્યો ગયો હતો.
Rather (રાધર) બહેતર; કરતાં. (સારૂ)
Disobey (ડિસઓબે) ન માનવું.
Bravery (બ્રેવરિ) બહાદૂરી.
Obedience ( ઓબીડિએન્સ ) તાબેદારી.
Won (વન) જીત્યો.

## Grammar.

Preposition ( પ્રેપોઝિસન ) શબ્દયોગી અવ્યય.
Box (બૉકસ) પેટી.
Under (અંડર) તળે.
Over (ઓવર) ઉપર.
From (ફ્રૅામ) થી.
Is called (કૅાલ્ડ)=ને કહે છે.
Grammar (ગ્રામર) વ્યાકરણ.
Put before=અગાડી મૂકવામાં આવે છે.
Position (પોસિઝન) જગ્યા.
Empty (એમપ્ટિ) ખાલી.
Tale (ટેઇલ) વારતા.

---

## 29 The Ox and the Frog.

Ox (ઑાકસ) બળદ.
Frog (ફ્રૅાગ) દેડકો.

Brown (બ્રાઉન) ભુરૂં; બદામી રંગનો.
Hopped (હૉપ્ડ) કુદકા મારતો; ઠેકડી મારતો નીકળ્યો.
Tank (ટૅન્ક) તળાવ.
Quite early=છેક વહેલો.
From the bank=કિનારા સુધી.
Just then=તરતજ.
Was dawning (ડૉનિંગ) ઉગવા માંગતો હતો.
Had not gone far=દૂર ગયો નહીં.
When=એટલામાં.
Suddenly (સડન્લિ) એકાએક.
Stopped ( સ્ટૉપ્ડ ) અટક્યો.
Turned round=પાછો ફર્યો.
Alarm (એલાર્મ) ધાસ્તી.
In great alarm=મોટી ધાસ્તીમાં.
In hurry ( હરિ ) ઉતાવળમાં.
Lest (લેસ્ટ) રખેને.
Should come to harm= ઇજામાં આવી પડે.
Why (વ્હાય) કેમ.
What is the matter=શું છે.
Dad ( ડૅડ ) પિતા.
An old frog=બુઢો દેડકો.
Had watched him (to) go=તેને જતાં જોયો હતો.

Are you ill ?=શું તું માંદો છે ?
(Are) afraid=બ્હીઓ છો.
Have you gone mad=શું તું ગાંડો થઇ ગયો છે.
Are trembling (ટ્રેમ્બલિન્ગ) થરથરો છો; ધ્રુજો છો.
Let us fly = ચાલો આપણે નાસીએ.
Monster (મૉનસ્ટર) રાક્ષસ.
Close by=છેક પાસે.
He's as large as a house =તે એક ઘર જેવડો મોટો છે.
Horns (હૉર્નસ) શીંગડાં.
On his head=તેને માથે.
Neck (નેક) ગરદન.
Quite white=છેક સફેદ'
Back ( બૅક ) પીઠ.
All red=તદ્દન રાતી.
As for his tail=તેની પૂંછડી માટે પૂછતા હો તો.
Made me turn pale=હું તો ધોળો પુણી જેવો થઈ ગયો; મારા તો હોંસકોંસ ઉડી ગયા.
Length (લૅન્ગથ) લંબાઈ.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Strength (સ્ટ્રેન્ગથ) જોર.
Pooh ( પુ ) છિટ.

Father frog=મોટો દેડકો.
My dear child=મારા વ્હાલા છોકરા.
That's only an ox=તે તો માત્ર બળદ છે.
Meek (મીક) રાંક; ગરીબ.
Mild (માઇલ્ડ) નરમ.
He'll do no harm=તે આપણને કંઇ ઇજા કરશે નહિ.
He does not even bark=તે ભસતો સરખો પણ નથી.
Bite (બાઇટ) કરડવું.
It is true=તે ખરૂં છે.
No doubt (ડાઉટ) બેશક.
Grand (ગ્રાન્ડ) ઘણાં દબદબાવાળાં.
On the whole-એકંદરે.
Vain (વેઇન) પતરાજીખોર.
That I'm quite as big as he=હું તેના જેવડો મોટો છું.
Blew out=તેણે પોતાનું શરીર ફુલાવ્યું.
Strutted (સ્ટ્રટેડ) ઠસ્સાથી ચાલવા માંડયું.
About (ઍબાઉટ) આમતેમ.
Smiled (સ્માઇલ્ડ) હસ્યો.
Proudly (પ્રાઉડલિ) મગરૂરી.
Patted (પૅટેડ) થાબડી.
Chest (ચેસ્ટ) છાતી.
Was he bigger than that=પેલા કરતાં તે વધારે મોટો હતો.
Very much bigger =ઘણે દરજ્જે મોટા.
The little one=નાનો દેડકો.
Plain (પ્લેઇન) વાજબી=ખુલ્લી. (બાબત)
Surprised (સર્પ્રાઇઝડ) છક કરી નાંખ્યો.
To blow himself = પોતાનું શરીર ફુલાવવું.
Puffed=ફુલતો ગયો.
Swelled=ફુલતો ગયો.
No one ever saw = કદી કોઇએ જોયા નહીં હોય.
So fat=આટલો જાડો.
Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભા રહીને.
In front of=સામે.
Gasped (ગૅસ્પડ્) મ્હોં પહોળું કરી અતિશય શ્વાસ લીધો.
Daddy (ડૅડિ) પિતાજી.
Dear (ડીયર) વ્હાલા.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
It can not be good for your health = એમ કર્યાથી તારી તનદુરસ્તી બગડશે.

I fear=મને ભય છે.
I am sure=મારી ખાત્રી છે.
It hurts very much=તેથી ઘણી પીડા થાય છે.
Skin (સ્કિન) ચામડી.
Tight (ટાઇટ) તસતસ થવું.
Grew red=લાલચોળ થવું.
Very nearly=ઘણુંખરૂં; લગભગ
Jumped out of his head=(ડોળા) નીકળી પડયા.
Worst (વર્સ્ટ) સૌથી ખરાબ.
Story (સ્ટૉરિ) વારતા.
True (ટ્રૂ) સાચી.
Burst (બર્સ્ટ) (તેનું શરીર)ફાટીગયું.

## Grammar.

Conjunction (કન્જંક્શન) ઉભયાન્વયી અવ્યય.
Joining (જોઇનિંગ) જોડનાર.
Went away=જતો રહ્યો.
Back (બૅક) પાછો.

---

## 30 Rama and the Squirrel.

રામ અને ખીસકોલી.

Long ago=ઘણા જુના કાળમાં.
Lived (લિવ્ડ) થઈ ગયા.
Great (ગ્રેટ) મહાન.
Good (ગુડ) સદ્દગુણી.
King (કિંગ) રાજા.
Sweet (સ્વીટ) પ્રીતિપાત્ર.
Pretty (પ્રીટિ) સુંદર.
Queen (ક્વીન) રાણી.
Sita (સીતા) રામની સ્ત્રી.
Together (ટુગેધર) સાથે.
Hut=ઝુપડું; પર્ણકુટી.
Forest (ફૉરેસ્ટ) વન.
Brother (બ્રધર) ભાઈ.
Lakshman (લક્ષ્મણ) રામના ભાઇનું નામ.
Beautiful (બ્યુટિફુલ) ખુબસુરત.
Deer (ડીઅર) હરણ.
Past (પાસ્ટ) પાસે થઇને.
Catch (કૅચ્ચ) પકડવું.
Bring (બ્રિંગ) આણવું; લાવવું.
Went after=પાછળ દોડયા.
Back (બૅક) પાછા.
Find (ફાઇન્ડ) ઢુંઢવા-શોધવા.
Left (લેફ્ટ) રહેવા દીધી.
Alone (ઍલોન) એકલી.
Wicked (વિકેડ) દુષ્ટ.
Ravana-રાવણ એક દૈત્યનું નામ.
Carried (કૅરિડ) લઇ ગયો.
Chief (ચીફ) મુખ્ય; રાજધાનીનું.
City (સિટિ) શહેર.

Lanka (લંકા) સિંહલદ્વીપ; હિન્દની દક્ષિણે બેટ.
South (સાઉથ) દક્ષિણ.
Country (કંટ્રિ) દેશ.
Was filled with sorrow= દિલગીરીથી ભરાઈ ગયો; (તેના) જીવને ઘણો સંતાપ થયો.
Called on ( કૉલ્ડ ) વિનંતી કીધી.
Beasts (બીસ્ટસ) પશુઓ.
Fishes (ફિશિઝ) માછલીઓ.
Help (હેલ્પ) મદદ કરવી.
Squirrel (સ્કિવરલ) ખીસકોલી.
Coat (કોટ) ડગલો; ચામડી ઉપર ઉગેલાં રૂવાં.
Quite (ક્વાઇટ) તદન.
Golden (ગોલ્ડન) સોનેરી.
Shone (શૉન) ચળકતાં હતાં.
Sunshine (સનશાઇન) સૂર્યનો પ્રકાશ; તડકો.
Just (જસ્ટ) તેટલુંજ.
Happy (હૅપિ) સુખી.
Playful (પ્લેફુલ) રમતિયાળ.
Jumping (જંપિંગ) કુદતી કુદતી.
Along (ઍલોન્ગ) આગળ.
Sprang (સ્પ્રૅન્ગ) કુદી.
Sword (સોર્ડ) તલવાર.

Master (માસ્ટર) રાજાસાહેબ.
Ready (રેડિ) તૈયાર.
Brave (બ્રેઇવ) બહાદુર.
Stroked (સ્ટ્રૉકડ) થાબડી.
Gently (જેન્ટલિ) ધીમેથી.
Tender (ટેન્ડર) નાજુક.
Soldier (સોલ્જર) યોધ્ધો.
Army (આર્મિ) લશ્કર.
Nuts (નટ્સ) ફળની અંદરનો ગર.
Blessed (બ્લેસ્ડ) આશીર્વાદ દીધાં.
Raised (રેઇઝડ) ઉંચો કીધો.
Hand (હૅન્ડ) હાથ.
Marks (માર્કસ) નીશાનીઓ.
Fingers (ફિંગર્સ) આંગળીઓ.
Lay (લે) પડયાં.
Fur (ફર) રૂવાં.

---

## 31 Idle Boy.

There was=હતો.
Named=કરીને.
Only six years old=માત્ર ૭ વર્ષનો.
Used to send=મોકલતો.
School (સ્કુલ) નિશાળ.
His father......every day તેનો બાપ તેને દરરોજ નિશાળે મોકલતો.

One morning=એક દિવસેસવારે.
Instead of=ને બદલે.
Instead of going to school=નિશાળે જવાને બદલે.
Outside (આઉટસાઇડ)ની બહાર.
Field (ફીલ્ડ) ખેતર.
He went......field=તે ગામ બહાર ખેતરે ગયા.
Pleasant (પ્લેઝન્ટ) ખુશકારક.
Was shining ( શાઇનિંગ ) પ્રકાશતો હતો.
Were singing=ગાતાં હતાં.
Did not like=ગમતું નહિ.
There was no one to play with=પણ સાથે રમનાર કોઇ નહોતું.
Had gone=ગયા હતા.
Saw running=દોડતા જોયો.
Replied(રીપ્લાઇડ)જવાબ આપ્યો.
Idle (આઇડલ) આળસુ.
To watch (ઉવાચ) ચોકી કરવી.
Master's=શેઠના ધણીનું.
Thieves (થીવ્ઝ) ચોરો.
May get into=માં પેશી જાય.
Crow ( ક્રો ) કાગડો.
With small stick in its mouth=પોતાના મ્હોમાં નાની લાકડી સહીત.
Must not be idle=આળસુ થવું ન જોઇએ.
Am building=બાંધું છું.
Finish (ફિનિશ) પુરૂં કરવું.
I must work all day long=મારે આખો દિવસ કામ કરવું જોઇએ.
Flew away=ઉડી ગયું.
Saw flying=ઉડતી જોઇ.
Flying about flower=એક ફુલ ઉપરથી બીજા ફુલ ઉપર આમતેમ દોડતી.
Prety (પ્રેટિ) સુંદર.
Bees (બીઝ) મધમાખો.
Are gathering ( ગૅધરિંગ ) એકઠું કરીએ છીએ.
Honey (હની) મધ.
Will be dead=સુકાઇ જશે; કરમાઇ જશે.
Store up (સ્ટોર અપ) ભરીરાખવું.
Do not talk to us=હમારા આગળ વાત ન કર.
We are...to talk=અમે એટલા બધા કામમાં છીએ કે અમને વાત કરવાનો પણ વખત નથી.
Ants (અન્ટસ) કીડીઓ.
Walking alone=ચાલી જતી.

Minute (મિનિટ) પળ.
Proper (પ્રોપર) બરોબર યોગ્ય.
Together (ગૅધર) એકઠું કરવું.
This......food=ખોરાક એકઠો કરવાનો અમારો યોગ્ય વખત છે.
Store up=સંગ્રહ કરીએ છીએ.
To that=જેથી કરીને.
Season (સીઝન) ઋતુ.
Grain (ગ્રેઇન) દાણા.
We store up food now= અમે અમારા ખોરાકનો સંગ્રહ કરી મુકીએ છીએ.
Even now to you=હમણાં પણ તમારી જોડે વાત કરવામાં અમે કેટલોક વખત ગુમાવ્યો છે.
Have lost=ગુમાવ્યો છે.
As far...as them=તેઓના નાના પગ જેટલી ઝડપથી લઈ ગયા (જેટલી ઝડપથી તેઓ પોતાના નાના પગવડે ચાલી શકી.)
Except (એક્સેપ્ટ) સિવાય.
I too must be busy=મારે પણ ઉદ્યમી થવું જોઇએ.
As hard as he could= તેનાથી બની શક્યું તેટલી ઝડપથી.
Got there=ત્યાં પહોંચ્યો.
Just at the master came =માસ્તર આવ્યા કે તરતજ.

## ૧. પરમેશ્વર.

પરમેશ્વરે મને બનાવ્યો તે મને ચાહે છે. તે મને ઘણી સારી ચીજો આપે છે. તે મને શ્વાસ લેવાને હવા ને ખાવાને ખોરાક આપે છે. તે મને પહેરવાને કપડાં ને રહેવાને ઘર અને વહાલા મિત્રો આપે છે.

૨. પરમેશ્વરે મને સાંભળવાને કાન, જોવાને આંખ, સુંઘવાને નાક, અને એક મોઢું જે વડે હું સ્વાદ લઈ શકું છું ને બોલી શકું છું તે આપ્યાં. તેણે મને હાથ આપ્યા જેથી કરીને હું અડકી શકું છું ને કામ કરી શકું છું અને પગ જેથી હું ચાલી શકું છું, તેણે મને મન આપ્યું છે, જેથી કરીને હું વીચાર કરી શકું છું અને ખરૂં ખોટું જાણી શકું છું.

૩. પરમેશ્વરે સૂર્ય ચંદ્ર અને તારા બનાવ્યા. તેણે સઘળા પશુઓ જે જમીન ઉપર ચાલી શકે છે અને સઘળા પક્ષીઓ જે હવામાં ઉડે છે તે બનાવ્યા. તેણે સઘળી માછલીઓ જે પાણીમાં રહે છે તે અને સઘળા કીડા ને જીવડા બનાવ્યાં તેણે દરેક ચીજ બનાવી.

૪. આપણે પરમેશ્વરને જોઈ શકતા નથી પણ તે આપણને જોય છે. આપણે જે સઘળું કરીએ છીએ તે તે જાણે છે. તે આપણી સંભાળ લે છે, દરેક ચીજ જે તેણે બનાવી છે તેની તરફ તે માયાળુ છે. આપણે તેને ખુશી રાખવાને પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. આપણે જુઠું બોલવું જોઇએ નહિ કે ચોરી કરવી જોઇએ નહિ કે બીજી કાંઇ ચીજ જે તે ધીક્કારે છે તે કરવી જોઈએ નહિ.

૫. પરમેશ્વર મારા ઉપર કેવો ભલો છે! મારે તેને ચાહવો જોઇએ ને તેના વખાણ કરવાં જોઇએ. મને સઘળાં પાપોમાંથી બચાવવાને તેની હું પ્રાર્થના કરીશ ત્યારે હું સુખી ને ભલો થઇશ.

## ૨. પરમેશ્વરે સઘળી વસ્તુઓ બનાવી.

પરમેશ્વરે દરેક ફુલ જે ખીલે છે તેના સુંદર રંગ બનાવ્યા ને દરેક પક્ષી જે ગાય છે તેની નાજુક પાંખો બનાવી.

૨. ટેકરી, ઉંચો પર્વત, પાસે થઇને વહેતી નદી, સાંજ ને સહવાર જે આકાશને પ્રકાશિત કરે છે તે બનાવ્યાં.

૩. ઠંડી ને મંદમંદ પવનની લહેરો, ચંદ્ર, તારા, સુર્ય, વાડીમાંના પાકેલાં ફળો ને દરેક ચીજ પરમેશ્વરે બનાવી.

## ૩. ઉગતો સુર્ય.

૧. સુર્ય હમણાંજ આકાશમાં ઉગ્યો છે. તે વધારે ઉંચો ને ઉંચો ચઢતો પેલો રહ્યો. સહવાર થઈ છે. આખી રાત સુર્ય ઘણા દુરના બીજા બીજા દેશોને અજવાળું ને ગરમી આપ્યાં કરે છે. હમણાં તે આપણને અજવાળું આપે છે.

૨. અંધારી રાત્રે આપણે કોઇ ચીજ સ્પષ્ટ રીતે જોઈ શકતા નથી. ખેતરો, ટેકરીઓ, નદીઓ ને તળાવો, ઝાડ ઘર એ સઘળાં અંધારાને લીધે સંતાઇ ગયા હતા. હવે ખુબસુરત સુર્યનું ચકચકીત અજવાળું પૃથ્વી ઉપર પથરાય છે. એકવાર ફરીને દરેક ચીજ સ્પષ્ટ રીતે આપણે જોઇ શકીએ છીએ.

૩. ચકચકીત સૂર્ય દીવસ બનાવે છે. જો આકાશમાં સૂર્ય ન હોત તો હંમેશાં અંધારૂં રહેત. સૂર્ય આપણને ગરમ બનાવે છે. જો સૂર્ય બીલકુલ ન હોત તો એટલી બધી ઠંડી પડતે કે આપણામાંનું કોઈ જીવી શકત નહિ.

૪. સૂર્ય દેખાતો તે પહેલાં સવારના પહોરમાં મરઘો કુકરેકુક કરવા મંડયો ત્યારે ખેડુત ઉઠયો. તે બળદ બાંધવાની જગ્યાએ ગયો અને બળદને બહાર કાઢયા. તે ખેતરે હળ લઇ ગયો ને ખેડવાનું શરૂ કર્યું. ચિત્રમાં પેલો રહ્યો. તે સૂર્ય તરફ પુંઠ કરીને તેને તમે હળ ખેડતાં જોશો.

૫. હોડીવાળો પણ ઉઠયો, ને નદીને પેલે પાર લોકોને હલ્લેસાં મારીને લઇ જવાને તૈયાર થઇને નદીએ ગયો. તમે તેને ચિત્રમાં તેની હોડીને પાણીમાં હડસેલતો જોઈ શકશો.

૬. દીવસ એ કામ કરવાનો વખત છે. જ્યારે સૂર્ય ઉગે ત્યારે આપણે પણ ઉઠવું જોઇએ. જે માણસ આખો દીવસ સખત કામ કરે છે તે રાત્રે ધસધસાટ ઉંઘશે.

## ૪. મેઘ ધનુષ્ય.

હોડીઓ નદીમાં ચાલે છે ને વહાણો દરીઆમાં ચાલે છે પણ જે વાદળાં આકાશમાં એકથી બીજી તરફ ચાલે છે તે આના કરતાં ઘણે દરજ્જે વધારે સુંદર છે.

૨. તમે ખુશી થાઓ તેવા સુંદર પુલો નદી ઉપર હોય છે પણ સૌથી ઉંચા ઝાડ ઉપર મેઘધનુષ્ય જે આકાશમાં પુલ બાંધે છે અને પૃથ્વીની આકાશ સુધી સડક બાંધે છે તે આનાં કરતાં ઘણે દરજ્જે વધારે સુંદર છે.

## ૫. અસ્ત પામતો સુર્ય—સાંજ.

સૂર્ય પશ્ચિમમાં વધારો નીચો ઉતરતો જાય છે ને આકાશ રાતુ હોય છે તે સાંજ છે.

૨. સૂર્ય કેવો રાતો દેખાય છે. દીવસના વખતમાં સૂર્ય એટલો ચકચકિત હોય છે કે તેની સામે જોવાથી તમને આંધળાં બનાવે છે. પણ તે અસ્ત પામે છે તે પહેલાંજ તે એટલો બધો ચકચકિત હોતો નથી. જો તમારી મરજી હોય તો હમણાં તેની સામું જુઓ.

૩. પાંચ મીનીટમાં સૂર્ય નજરે ન પડે તેમ આથમી જશે. પછી તરત તદ્દન અંધારૂં થશે; તે રાત થશે.

૪. હવે આપણે ચંદ્ર ને કેટલાક તારા જોઈ શકીએ છીએ. જ્યારે સૂર્ય આથમી ગયો હશે ત્યારે વધારે તારા બહાર નીકળી આવશે. ત્યારે આખું આકાશ તારાથી ઢંકાઇ જશે.

૫. આકાશમાં કેટલા તારા છે? હું જાણતો નથી. તે એટલા બધા છે કે હું ગણી શકતો નથી.

૬. સઘળાં ઢોર ઘેર ગયાં છે. ઘુવડ જે આખો દિવસ સુઈ રહે છે તે શીવાયના સઘળાં પક્ષી તરત ઉંઘી જશે. રાત્રે ઘુવડ આમતેમ ઉડે છે. તે રાતનું પક્ષી કહેવાય છે. ઘુવડની માફક ચામાચેળુ પણ આખો દિવસ ઉંઘે છે રાત્રે આમતેમ ઉડે છે.

૭. રાત્રે આપણે ઉંઘી જઇશું આખો દિવસ આપણે કામ કરીએ છીએ. રાત્રે અજવાળું હોતું નથી. આપણુને કામ કરવાનું સુઝતું નથી ને આપણે થાકી ગયા હોઇએ છીએ ને આરામની જરૂર હોય છે. રાત એ સુવાનો વખત છે.

૮. જ્યારે સૂર્ય અસ્ત પામ્યો હોય છે ત્યારે ઠંડી પડશે તે સૂર્ય છે જે દુનીઆને ગરમ બનાવે છે. ચાલો આપણે ઘરમાં જઇએ ત્યારે એટલી બધી ઠંડી નથી.

## ૬. શિયાળ અને દ્રાક્ષ.

૧. દીવાલ ઉપર લટકતી એક શિયાળે દ્રાક્ષ જોઇ. તેણે પોતાના મનમાં વિચાર્યું કે હું તે બધી ખાઇ શકું.

૨. હું ઇચ્છું છું કે તે એટધી બધી ઉંચી લટકતી નથી પણ કદાચ જો હું કુદું તો તેને પહોંચી શકું; હું પ્રયત્ન કરીશ.

૩. તેથી તે કુદ્યો ને તે વારંવાર કુદ્યો પણ દ્રાક્ષ ઘણે ઉંચે હતી ને તેણે ફોકટમાં કુદકો માર્યો.

૪. જ્યારે તેને માલમ પડયું કે તેને પહોંચવાનું મારી શક્તિની બહાર છે ત્યારે તેણે કહ્યું મારે તેની જરૂર નથી. દ્રાક્ષ તો ખાટી છે.

## ૭. કામ કરો ને રમો.

૧. અબ્દુલા ને નારાયણ લગભગ સરખી ઉમરના બે છોકરા હતા ને તેઓ એજ ગામમાં રહેતા હતા. અબ્દુલ્લા મુસલમાન હતો અને તે આઠ વરસનો હતો. તેનો બાપ વકીલ હતો. નારાયણ હીંદુ હતો ને તે નવ વરસનો હતો. તેનો બાપ ન્યાયાધીશની કચેરીમાં કારકુન હતો.

૨. બે છોકરા મોટા દોસ્તદાર હતા. તેઓ બંને એકજ નિશાળે જતા. એક સુંદર સ્હવારે જ્યારે તેઓ નિશાળે જતા હતા ત્યારે નારાયણે વિચાર્યું કે હું આજે રમવાને ચાહું છું ને કામ કરવા ચાહતો નથી. તેણે અબદુલ્લાને રાખવાને ને તેની સાથે રમવાને ઇચ્છ્યું ને તેને એમ કરવાને સમજાવવાને પ્રયત્ન કર્યો, તે છોકરાએ જે કહ્યું તે આ પ્રમાણે છે.

૩. નારાયણ—અબદુલ્લા આવ, તું જોય છે કે આજનો દિવસ કેવો સારો છે? ચાલો આપણે ખેતરમાં દોડી જઇએ ને નિશાળે જવાને બદલે આમતેમ રમીએ.

૪. અબદુલ્લા—ના નારાયણ, ઘણું ખોટું છે.

૫. નારાયણ—તું કેવો વિચિત્ર છોકરો છે? તને રમવાનું પસંદ નથી?

૬. અબદુલ્લા—મને રમવાનું ઘણું ગમે છે પણ હમણા નહિ. આપણે નિશાળે જવું જોઇએ ને ભણવું જોઇએ. જેટલી સારી રીતે હું સમજું છું તેટલી સારી રીતે તું સમજે છે.

૭. નારાયણ—આપણે આટલી વારમાં આટલા વહેલા જવું જોઇએ નહિ. ચાલો આપણે એક બે કલાક આમતેમ રમીએ ને જો તારી મરજી હશે તો જઇશું. મારી મરજી આખો દિવસ વાંચવાની નથી.

૮. અબદુલ્લા—હું જાણું છું કે તને વાંચવાનું ગમતું નથી પણ જો તું કેવો મુર્ખ છે! નાનો રામ પણ જે ત્રણ મહિનાપરજ નિશાળે આવ્યો છે તે તારા કરતાં વધારે જાણે છે. તું વર્ગમાં સૌથી છેલ્લો છોકરો છે.

૯. નારાયણ—હું મુર્ખ છું તેની હું દરકાર કરતો નથી, હું ભણવાનું ચાહતો નથી, હું ચોપડીને ધિક્કારૂં છું તેમાં શું થયું, થોડા વખતમાં હું મોટો થઇશ ને પુખ્ત માણસ ગણાઇશ.

૧૦. અબદુલ્લા—હા, પણ તું કઈ જાતનો માણસ થશે! તું એક મોટો મુર્ખ થશે જે વાંચી પણ શકશે નહિ. દરેક માણસ તારી કેવી મશ્કરી કરશે.

૧૧. નારાયણ—તેમને મશ્કરી કરવા દો. મારે તેની શી દરકાર છે ! મારી મરજીમાં આવે એટલું રમવા જાઉં છું.

૧૨. અબ્દુલ્લા—બહુ સારૂં ત્યારે, જા ને તારી મરજી હોય તો મુર્ખ થા. મારે માટે પુછે તો, મારી ચોપડી ઉપર સખત મહેનત કરવાને ધારૂં છું. હું મારા બાપ, મા ને મારા સઘળા મિત્રને ખુશી કરવાને ઇચ્છું. ગરીબ નારાયણ ! તને કોઈ પસંદ કરશે નહિ. તારા બાપ તારા પર બહુ ગુસ્સે થશે. જ્યારે તારી મા જોશે કે દરેક માણુસ તારી મશ્કરી કરે છે ત્યારે તે ઘણી દીલગીર થશે તું સુખી થશે નહિ તું કોઇપણ માણુસને ખપનો થશે નહિ. તું કાંઈ પણ પૈસો પેદા કરવાને શક્તિવાન થશે નહિ. તું તારી જાતને મદદ કરવાને શક્તિવાન થશે નહિ. કોઇ તને મદદ કરશે નહિ કારણ કે દરેક માણુસ કહેશે કે તે એનો વાંક છે. તે એક આળસુ છોકરો છે જે ભણુવાનો નથી. હવે એનું લાગ્યું એણે ભોગવવું જોઇએ. તારી સાથે વાત કરવામાં મેં ઘણો વખત ગુમાવ્યો છે. હવે મારે દોડવું જોઇએ નહિ તો નિશાળે જતાં મોડું થશે.

૧૩. નારાયણ—બહુ સારૂ અબ્દુલ્લા, હું તારી સાથે નિશાળે આવીશ. પણ જ્યારે નિશાળમાંથી છુટી મળશે ત્યારે મને આશા છે કે ત્યારે તું રમશે.

૧૪. અબ્દુલ્લા—અરે હા, હું મારો કનકવો લાવીશ ને જો પવન સારો હશે તો આપણે ચગાવીશું ને જો પવન સારો નહિ હોય તો તું તારો દડો લાવજે ને આપણે તેનાથી રમીશું.

૧૫. પછી તે બે છોકરા સાથે નિશાળે દોડી ગયા ને વખતસર પહોંચી ગયા. એકજ ડેસ્ક ઉપર બેસીને પોતાની સ્લેટમાં લખતાં પેલા રહ્યા. નારાયણ પોતાની સ્લેટમાં દાખલો કરે છે અને અબ્દુલ્લા કેટલાક શબ્દ જે તેણે હમણાંજ પોતાની ચોપડીમાંથી વાંચ્યા છે જે ચોપડી તેની પાસે પડેલી છે તેમાંથી લખી લે છે.

## ૮. મૂર્ખ ઉંદર.

૧. એક નાના ઉંદરે કહ્યું, અરે મા જ્યારે હું આજે ફરવા ગયો ત્યારે મેં એક નાનું સુંદર ઘર જોયું જ્યાં હું ને તું રહી શકીએ.

૨. દીવાલ સુંદર નવા લાકડાની બનાવી છે. અગાડી બારણું છે અને છેક ઉંચે પાટીઆની જમીન પર છેક અંદરની બાજુએ કાંઇ સારી ચીજ છે.

૩. તે મૂર્ખ નાના ઉંદરે કહ્યું અરે મા, ચાલો આપણે જઇએ. મહેરબાની કરીને ચાલો; ખરેખર હું ધારૂં છું કે ઘરની અંદર કેટલુંક પનીર લટકાવેલું છે.

૪. ઉંદરડીએ કહ્યું મારા વહાલા અહિંઆ આપણે થોભીએ તો સારૂં મને ધાસ્તી લાગે છે કે તને જે સુંદર ઘર લાગે છે તે માત્ર કોળવાઇ છે.

૫. નાનો ઉંદર ચીડાવવા માંડ્યો ને આખો દહાડો તદ્દન શાંત બેસી રહ્યો. તેણે પોતાની જાતને કહ્યું, જ્યારે મા બાજુએ થશે ત્યારે હું પણ ત્યાં જઇશ.

૬. જ્યારે સુવાનો વખત થયો ત્યારે ઉંદર નવા સુંદર ઘર પાસે ગયો, તે અંદર ગયો ને કોળવાઇમાં સપડાઇ ગયો.

## ૯. ચંદ્ર.

૧. સૂર્ય દિવસના વખતમાં આપણને અજવાળું આપે છે. ચંદ્ર ને તારા આપણને રાત્રે અજવાળું આપે છે. ચંદ્ર ને તારા આકાશમાં લટકાવેલા દીવા જેવા છે. આપણે તેને દિવસે જોઇ શકતા નથી. કેમકે સૂર્ય ઘણો ચકચકિત છે.

૨. ચંદ્રને પોતાનું અજવાળું નથી, પણ સઘળું અજવાળું સૂર્ય તરફથી મેળવે છે. જો સૂર્ય આરસી ઉપર પ્રકાશે છે તો આરસી અજવાળાનું પરાવર્તન કરે છે તેથી ચંદ્ર આકાશમાં મોટી આરસી જેવો છે. સૂર્યનું અજવાળું પાછું ફેંકે છે કે પરાવર્તન પામે છે.

૩. કોઇ વખત આપણે ચંદ્રને તદ્દન ગોળ અને ઘણો ચકચકિત જોઇએ છીએ. ત્યારે પૂનેમનો ચંદ્ર કહેવાય છે. જ્યાં સુધી છેવટ તે દેખાતો બંધ થાય છે ત્યાં સુધી નાનો ને નાનો થતો જાય છે. આમ કરવામાં બે અઠવાડીયાં કે ચૌદ દિવસ કે એક પખવાડીઉં થાય છે.

૪. એકવાર ફરીથી આપણે તેને ઘણો નાનો દેખાતો જોઇએ છીએ. ત્યારે તે નવો ચંદ્રમાં (બીજ) કહેવાય છે, જ્યાં સુધી એક પખવાડીઆમાં તે ફરીથી પૂર્ણ થાય છે ત્યા સુધી તે મોટો થાય છે.

૫. આ રીતે અઠાવીશ દિવસ કે ચાર અઠવાડીયામાં એકવાર નવો ચંદ્ર થાય છે.

૬. આકારમાં ચંદ્ર એક દડા જેવો હોય છે. તે ઘણો મોટો છે પણ નાનો દેખાય છે કારણ કે તે ઘણોજ દૂર છે. આપણી ને ચંદ્ર વચ્ચે હજારો માઇલ છે.

## ૧૦. કુતરો અને પડછાયો.

૧. એક કુતરો જેને માંસનો એક કટકો જડયો હતો તે પોતાના મોહમાં ઘેર ખાવાને લઈ જતો હતો. જેવામાં એક પાટીઉં જે નાળા ઉપર પડેલું તેના ઉપર થઇને જતો હતો તેવામાં પાણીમાં તેને જોવાનું બની આવ્યું.

૨. પાણીમાં તેણે પોતાનો પડછાયો જોયો; જે તેણે પોતે જોયો તે વિષે તે જાણતો નહોતો. તેણે વિચાર્યું કે એ બીજો કુતરો છે. તેના મોઢામાંનું માંસ મારે માટે હમણાં ચાલશે.

૩. તેથી તેણે તે માંસ તરફ તરાપ મારી જેને માટે તેણે ધાર્યું કે મેં તે જોયું, પણ જ્યારે તેણે આમ કર્યું ત્યારે તેણે પોતાનું જડબું ઉઘાડયું. તેને તેના મોંમાંથી તેનું ખાવાનું જતું રહ્યું. અને તેણે તેને પાણીમાં ડુબતું જોયું. તેને બહાર કાઢવાને તેણે ફોગટમાં પ્રયત્ન કર્યો. તેણે તે માંસ ફરીથી કદી જોયું નહિ.

૪. જે બીજાનું હોય તે ચોરવાનો પ્રયત્ન કરતા નહિ. જો તેમ કરશો તો મારા ભાઇ તમારી પાસે જે હશે તે તમે ખોશો.

## ૧૧. આળસુ સિપાઇ.

૧. એક વકીલ સહવારના બધા વખત સુધી ઘર આગળ ઘણા કામમાં હતો. તે કેટલાક કાગળ લખતો હતો. બે વાગતે તેણે સિપાઈ અહીંઆ આવ એમ બુમ પાડી, અહમદ સિપાઇએ સલામ કરીને જવાબ દીધો. સાહેબ આ રહ્યો. તેના શેઠે તેને કહ્યું કે આ પેટી ઓફીસમાં લઇ જા, એકદમ જા, ને વખત ગુમાવીશ નહિ. કલાર્ક રાહ જોતો હશે.

૨. જેવામાં તે સિપાઇએ પેટી લીધી ને ઘણા નીચા વળીને બીજી સલામ કરીને કહ્યું સાહેબ આ ચાલ્યો, ને ચાલ્યો ગયો.

૩. ઓફીસ ઘેરથી બે માઇલ આઘી હતી ને તે દિવસે ઘણો તાપ પડતો હતો. જ્યાંસુધી સિપાઈ ઘર દેખાય એટલે દૂર ગયો ત્યાં સુધી ઝડપથી ચાલ્યો. પછી તે ઘણોજ ધીમો ચાલ્યો ને વારંવાર તે ઉભો રહેતો, જેવામાં તેને રસ્તાપર તેની સાથે વાત કરવાને એક મિત્ર મળ્યો.

૪. આખરે તે રસ્તાની બાજુએ કેટલીક છાંયડાવાળી ઝાડી પાસે તે આવી પહોંચ્યો. તેણે પોતાના મનમાં કહ્યું હું ધારૂં છું કે હું અહિંઆ જરા આરામ લઉં, આ પેટી ઘણી ભારે છે ને હું થાકી ગયો છું.

૫. તેથી ઝાડીની છાયા નીચે તે બેઠો. તેણે ધાર્યું કે આ ઘણી સુંદર અને ઠંડકવાળી જગ્યા છે. શા માટે હું જરા ઉંઘું નહિ ને પછી ચાલુ નહિ ! દશ મીનિટ બસ છે.

૬. તેથી તે સુતો. પોતાના હાથનો તકીયો કરીને તે પર માથું મુકયું ને તરતજ ઘસઘસાટ ઉંઘમાં પડયો. દશ મીનીટ, વીશ મીનીટ, એક કલાક બે કલાક જતા રહ્યા. પછી એક કાગડો ઉડીને આવ્યો પેટી પર બેઠો ને તેપર ચાંચ મારવા લાગ્યો. પોતે તે ઉઘાડી શકતો નથી એવું માલમ પડવાથી તે કાગડાએ બીજા કાગડાને લાવીને તેને મદદ કરવાને કા કા કીધું, આ કાગડાના અવાજથી તે સિપાઈ જાગી

ઉઠયો તે કુદીને બેઠો થયો, બગાસું ખાધું, પેટી લીધી, ને ઓફીસ તરફ ચાલતો થયો.

૭. પાંચ વાગી ગયા હતા. કલાર્કે પેટી લીધી, તે ઉઘાડીને પોતાના શેઠના હુકમ વાંચ્યા. કાગળોની નકલ કરીને તેને એકદમ દુરના કસ્બામાં મોકલી દેવા એવા હુકમ હતા. ટપાલ પાંચ વાગતે નીકળી જતો હતો અને ઘણી વાર થઈ ગઈ હતી. તે વકીલ પોતાનો દાવો હાર્યો કારણ કે કાગળો વખતસર કસ્બામાં પહોંચ્યાં નહિ.

## ૧૨. હોશિયાર જેક.

૧. હોશિયાર જેક દશ વરસનો હતો, તેની નાની બહેન નાન જે માત્ર નવ વરસની હતી તેને ખીજવવી એ ઘણું સારૂં છે એમ તેણે વિચાર્યું.

૨. બે નાની રોટલી હમણાંજ આવી હતી. તેથી હોશિયાર જેક પોતાની બહેન પાસે લઈ ગયો ને બુમ પાડીને કહ્યું, નાન જો, આ ત્રણ રોટલી !

૩. નાને કહ્યું, બે રોટલી ! જેકે કહ્યું, નહિ, ત્રણ. નાને કહ્યું હું માત્ર બે જોઉં છું, જેકે કહ્યું તેનું કારણ એ કે તું છોકરી છે. હું તને તે સાબિત કરી આપીશ.

૪. જો આ એક સંખ્યા રહી. તે પ્રમાણે બીજી સંખ્યા બે ખરેખર હોવી જોઇએ. તું સારી રીતે જાણે તેમ એક ને બેનો સાથે સાથે સરવાળો કર્યો હોય તો ત્રણ થાય છે.

૫. પણ ગરીબ નાન માત્ર બે જોઇ શકતી હતી તેથી તે રડવા મંડી, તેના બાપે સાંભળ્યું ને શું કારણ છે તે પુછવાને આવ્યા.

૬. જેક ઘણું મોટેથી હસ્યો ને તેના બાપને તેનું કારણ શું હતું તે કહ્યું. તેના બાપે કહ્યું. શાબાશ મારા છોકરા, બેશક ત્રણ રોટલી છે.

૭. તેથી એક સંખ્યા નાનને માટે બીજી સંખ્યા મારે માટે છે મારા ને નાના હોશિયાર છોકરા, તું ત્રીજી સંખ્યા આનંદથી ખાજે.

## ૧૩. ઝાડ

૧. આપણે ઘણા દુર ચાલી આવ્યા છીએ. મને ઘણો થાક લાગ્યો છે. તું પણ થાકી ગયો હશે? તાપ કેવો પડે છે? મારાથી વધારે ચાલી શકાતું નથી. ચાલો આપણે બેસીએ ને આ ઝાડની નીચે આરામ લઇએ.

૨. અહિંઆ સુંદર ને ઠંડું છે. સૂર્યનો તડકો આપણને પહોંચશે નહિ. કારણ કે ઝાડનાં ઘીચ પાંતરાં તેને આવવા દેતા નથી. મારી પાસે મારા ગજવામાં થોડા મમરા છે. ચાલો આપણે તેમાંથી થોડા ખાઇએ. તમારે માટે થોડાક આ રહ્યા.

૩. આ કેવું જુનું સુંદર ઝાડ દેખાય છે? હું ધારૂં છું કે સો વરસનું હશે. થડ કેવું જાડું છે? બધી બાજુએ કેટલે દુર ડાળીઓ પથરાઇ છે? તે આપણને ઘરના છાપરાંની માફક ઢાંકી દે છે. ડાળીઓ વચમાંથી જાડાં થડથી ઉંચકાઇ રહી છે.

૪. પાંતરાં કેવાં સુંદર દેખાય છે? હમણાં તે ચકચકિત ને લીલા છે. પણ થોડા વખતમાં તે પીળાં અને બદામી થઇ જશે. પછી તે તદ્દન સુકાઇ જશે ને જમીનપર પડી જશે પાંતરાં માત્ર એક વરસ જીવતાં રહેશે પછી તે ખરી પડશે ને તાજાં પાંતરાં તેની જગ્યાએ ફુટી નીકળશે.

૫. શું ઝાડને કોઇ રીતે ખોરાક મળી શકે છે?

૬. હા, તમે ઝાડના કેટલાક ભાગને જોઇ શકતા નથી તે જમીનમાં ઉંડા જાય છે. આ ભાગને ઝાડનાં મુળીઆ કહે છે. એક મોટું મુળીઉં હોય છે જેવી રીતે જમીન ઉપર થડને તેમાંથી નીકળેલી ઘણી ડાળીઓ હોય છે તેમ તેમાંથી નીકળેલાં ઘણાં નાનાં મુળીઆં હોય છે.

૭. આ મુળીઆં પૃથ્વીમાંથી ખોરાક ચુસી લે છે. ખોરાક ઝાડમાં જાય છે ને તેને મજબુત બનાવે છે.

૮. મુળીઆં પૃથ્વીમાંથી ઝાડને માટે ખોરાક મેળવે છે. એટલુંજ નહિ પણ તે દોરડાં જેવાં હોય છે જે જમીનમાં ઝાડને મજબુત પકડી રાખે છે અને તેને પવનથી પડી જતાં બચાવે છે.

## ૧૪. સિંહ અને ઉંદર.

૧. એક ઉંદરે એક દિવસ સહેલ કરવા બહાર જવાથી સૂર્યના તડકામાં એક સિંહને ઉંઘતો પડેલો જોયો. તે તેની પીઠ ઉપરે કુદતો ને તેની યાળમાં સંતાઇ જતો. તે તેના નાકપર વારંવાર કુદતો. એટલામાં તેણે તેની આંખ ઉઘાડી તેથી તે અચંબો પામ્યો ને બીજી વાત તેણે જે કરી તેનું જડબું ઉઘાડવાની ને તેના પંજાથી તેને તેને મજબુત પકડવાની હતી.

૨. તે ગરીબ નાનો ઉંદર ધાસ્તીનો માર્યો લગભગ મરી ગયાં જેવો થયો. તદ્દન ધ્રુજતો થરથર કાંપતો બુમ પાંડી ઉઠયો. ઓ રાજા માફ્ કરો અને મહેરબાની કરીને માફી આપો, અરે મારી જીંદગાની બચાવો, અરે મને જીવવા દો. મારે માત્ર થોડું રમવાની મરજી હતી. કદી ફરીથી તમારે આડે આવીશ નહિ ને કદાચ કોઇ દિવસ હું તમને મદદ કરીશ.

૩. તે મોટો સિંહ હસ્યો. તેણે કહ્યું કે આવું નાનું પ્રાણી સિંહને કદી બીલકુલ મદદ કરી શકે? પણ તેનો પંજો ઉઘાડયો અને તે દોડી ગયો ને દિવસના બાકીના ભાગ માટે તેના દરમાં ભરાઇ રહ્યો.

### ભાગ બીજો.

૪. એવું બન્યું કે પોતાના શિકારને માટે ફરતાં તે સિંહ એક દિવસ જાળમાં સપડાયો. જ્યારે તેને માલમ પડયું કે જાળ હું તોડી શકતો નથી ત્યારે જ્યાં સુધી તેણે જંગલ ધ્રૂજાવી મુકયું ત્યાં સુધી તેણે ગર્જના કરી. શીકારીઓએ તેને ઝાડ સાથે બાંધ્યો ને જેટલું બની શકયું તેટલા જોરથી તેને મજબુત બાંધ્યો, તેઓએ વિચાર્યું કે બીજે દિવસે પોતાના ધણી રાજા પાસે તે પ્રાણીને બંધીવાન કરીને લઇ જઇશું.

૫. પણ રાતમાં તેઓ ઉંઘતા હતા ત્યારે તેણે કોઇ પેટ ઘસડીને આવતું હોય તેના જેવો અવાજ સાંભળ્યો. અને પછી એક

નાનો ચહેરો ડોકીઆ કરતો આવ્યો અને એક નાનો નબળો ચું ચું કરતો અવાજ એવું કહેતાં સંભળાયો કે તે દીવસે તે મારી જીંદગાની બચાવી હવે હું શું કરૂં છું તે તમે જોશો અને તે નાના ઉંદરે તે દોરડાને છેક આરપાર કાતરી નાંખ્યું અને હવે તેણે કહ્યું કદાચ તમે જોઇ શકશો કે નાના મિત્રો કેવા ઉપયોગી હોઈ શકે ?

## ૧૫ આપણા નોકરો.

૧. દાસ ને વેંકટ નામના બે છોકરા એકજ નિશાળે જતા. વેંકટ એક પૈસાદાર માણસનો છોકરો હતો ને મોટા ધરમાં રહેતો, ને સોનાની કલ્લી પહેરતો. દાસ એક ગરીબ માણસનો છોકરો હતો. તે એક નાના ધરમાં રહેતો અને મા કે બહેન ન હોવાથી તે પોતાના બાપને માટે ખોરાક રાંધતો.

૨. એક દિવસે જ્યારે નિશાળમાંથી છુટી મળી ને તેઓ તરતજ ઘેર જતા હતા તેવામાં વેંકટે દાસને કહ્યું કે દાસ તું એમ નથી ઇચ્છતો કે મારા જેવો પૈસાદાર થાઉં ? હું એક સુંદર ધરમાં રહું છું ને મારે ત્રણ ચાકર છે. તે મારી તહેનાતમાં રહે છે. જે જે હું તેમને કહું છું. તે તે તેઓ મારે માટે કરે છે.

૩. દાસે કહ્યું એ કાંઈ કામનું નહિ. મારે દશ ચાકર છે જે મારી તહેનાતમાં રહે છે ને મારા હુકમને તાબે થાય છે.

૪. વેંકટે કહ્યું અરે શું તું કહે છે કે મારે દશ ચાકર છે ? તું કેવું જુઠું બોલે છે ? મેં ધાર્યું કે તું સાચા બોલો છોકરો છે. દરેક માણસ જાણે છે કે તારે એક પણ ચાકર નથી.

૫. નિશાળના મહેતાજી પાસે ઉભા હતા છોકરાએ જે કહ્યું તે તેણે સાંભળ્યું હતું તે જાણતા હતા કે દાસ સારો છોકરો છે ને તે જુઠું બોલતો નહિ તેથી તેણે બે છોકરાને બોલાવ્યા ને માયાળુ ભરેલી રીતે કહ્યું દાસ આમ કેમ ! શું કોઇએ તારા બાપને પૈસાની મોટી રકમ આપી છે ને તે હવે વેંકટના બાપના કરતાં વધારે પૈસાદાર છે ?

એમ જો ન હોય તો તારા બાપને દશ ચાકર કેમ હોઇ શકે ? અથવા તું રમુજમાં માત્ર પતરાજી કરે છે ?

૬. દાસ હસ્યો ને કહ્યું, ના સાહેબ, હું સાચું કહું છું મારે દશ ચાકર છે જે મારા હુકમ માને છે. વેંકટના ચાકરો વારંવાર માનતા નથી. જ્યારે તેમની મરજી હોય ત્યારે તેને છોડીને જાય તેને આળસુ થાય ને તેનું કામ બરાબર કરે નહિ મારા ચાકરો તેના જેવા નથી. તેઓ મારૂં કહેલું કરવાને હંમેશાં તૈયાર હોય છે. મારા કોઇ પણ ચાકરે મેં તેને જે કરવાનું કહ્યું તે તેઓએ કર્યું નહિ એવું એક પણ વખત બન્યું નથી.

૭. પછી મહેતાજીએ કહ્યું આ ઘણી રમુજી વાત છે. પણ મહેરબાની કરીને તમારા ચાકરના નામ કહેશો. વેંકટે કહ્યું હા. તેઓના નામ કહો.

૮. દાસે કહ્યું મારા દશ ચાકર છે તેમાંના બે પગ છે, બે મારા હાથ છે, બે મારા કાન છે, ને બે મારી આંખ છે. આ મળીને આઠ થાય છે છે હવે મારૂં નાક ને મોઢું છે.

૯. જો મારી મરજી કોઇ ઠેકાણે જવાની થાય છે ત્યારે હું મારા પગને કહું છું કે મને ત્યાં લઇ જા. તરતજ તે તાબે થાય છે. મારે કોઇપણ ચીજ લેવી હોય તો હું મારા હાથને કહું છું કે તે મને આપો, અને મારા હાથ મારો વખત ગુમાવતા નથી. એક ક્ષણમાં તે પહોંચે ને મારે જે જોઇએ તે આપે છે. જો હું ભુખ્યો થાઉં તો મારા હાથ મારા મ્હોંમાં ખોરાક મુકે છે ને મારૂં મોઢું ખાય છે. જો મારે કાંઈ જોવાની ઇચ્છા થાય તો મારી આંખ મને એકદમ બતાવે છે. જો મારે સુંઘવાની મરજી થાય તો મારે માટે મારૂં નાંક સુંઘે છે.

૧૦. આ દશ ચાકર હંમેશાં તૈયાર હોય છે કોઈ પણ ચીજ કરવાને મારે તેને બે વાર કહેવાની જરૂર પડતી નથી. મારે તેને જગાડવા પડતા નથી ને એવું કહેવું પડતું નથી કે ઉઠો આ કરો ને તે કરો. વેંકટના ચાકરો જે જે કરે છે તે ચાકરો મારે માટે કરે છે.

૧૧. જ્યારે મહેતાજીએ એ સાંભળ્યું ત્યારે તે ઘણાં ખુશી થયાં. તેણે કહ્યું શાબાશ, દુનીઆમાં સૌથી સારા ચાકર તારે છે. જ્યાં સુધી તમે તેના પર ભરોસો રાખો છો ને ભાડુતી ચાકર પર રાખતા નથી, ત્યાં સુધી મારા છોકરા દુનીઆમાં તારૂં ચાલશે ને સારૂં કરીશ.

## ૧૬. બિલાડીને ઘંટ બાંધવા વિષે.

૧. કેટલાક રમુજી નાના ઉંદર રમવાને દોડતા જતા હતા પણ એક ઘાતકી બિલાડી રસ્તામાં પડી હતી. તેઓ ઘણા બહાર ગયા, તેઓ થોડા પાછા આવ્યા. તેઓ કાંઇ કરી શકે છે કે નહિ તે જોવાને તેઓ મળ્યા.

૨. તે આપણને પકડે છે ને ખાય છે, તે દીલગીરી ભરેલું પ્રારબ્ધ છે તે વહેલી કે મોડી આપણી પુંઠ પકડે છે. તે એટલી ધીમે આવે છે કે આપણે સાંભળી શકતા નથી. તે અવાજ કરતી નથી પણ વધારે પાસે ને વધારે પાસે પેટે ચાલીને આવે છે. ભયની ચેતવણી આપવાને તે આવે તેની આપણને ચેતવણી આપવાને અને ઈજામાંથી આપણને બચાવવાને શું વિચાર કરીએ.

૩. બિલાડીને અટકાવવાનો કોઇ રસ્તો શોધી કાઢવાને એક ઉંદરે આમ કહ્યું; બીજાએ તેમ કહ્યું આખરે એક નાના ઉંદરે કહ્યું આ બનાવને બંધ બેસતું કરવાને મેં વિચાર કર્યો છે. હું ધારૂં છું કે બિલાડીનાં ગળાની આસપાસ તેની હીલચાલને ખબર આપવાને એક નાનો ચકચકિત ઘંટ આપણે બાંધવો જાઇએ. જ્યારે તે હાલશે ત્યારે તે વાગશે ને ઘણીજ ખુલ્લી રીતે કહેશે કે આવે છે, આવે છે, રસ્તામાંથી દુર થાઓ.

૪. આપણે ઉંદરો સાંભળવાને ઘણા લાયક છીએ, આપણે વધારે વાર ધાસ્તીમાં રહેવું પડશે નહિ. આપણે સુખી થઈશું; રાજી રહેશું ને છુટા થઇશું આપણા સઘળા દિવસ આનંદમાં જશે.

૫. ઉંદરોએ કહ્યું ઠીક ઠીક, તેઓમાંના દરેક એકમત થયાં, તે કરવું એ ઘણી ઉત્તમ વાત છે.

૬. પછી એક ડાહ્યો ઘરડો ઉંદર પોતાની જગ્યાએ ઉભો થયો ને ઘણાં ગંભિર ચહેરાથી ધીમેથી તેણે કહ્યું યુક્તિ સારી છે, તેનો હું વિચાર કરૂં છું પણ બિલાડીને ઘંટ બાંધવાનું કોણ માથે લેશે?

૭. એક બીજા સામું જોયું. કોઈ પણ બોલ્યું ચાલ્યું નહિ ચુપકી ભયંકર હતી. કોઇ પણ એક શબ્દ બોલ્યું નહિ. પછી તે ઘરડા ઉંદરે કહ્યું શું કોઇ કરી શકતું નથી. બોલવું એ મુર્ખાઈ ભરેલું છે, એમ હું ધારૂં છું તમે ધારતા નથી.

## ૧૭. છોકરો ને ન્યાયાધિશ.

૧. રામુ આઠ વરસનો નાનો છોકરો હતો તે ઘણી સારી રીતે અંગ્રેજી બોલી શકતો હતો. તેનો બાપ એક અંગ્રેજ ન્યાયાધિશના હાથ નીચે કલાર્ક હતો. તે વારંવાર ન્યાયાધિશને મળવા જતો. એક સાંજે તે રામુને જોડે લઇ ગયો. ન્યાયાધિશ તેની સાથે ઘણી માયાથી બોલ્યો ને રામુને આનંદ થયો.

૨. ન્યાયાધિશે રામુના બાપને કહ્યું, તમારો છોકરો કેટલા વરસનો છે? તેણે જવાબ આપ્યો, કે સાહેબ આવતી કાલે રામુ આઠ વરસનો થશે. ન્યાયાધિશે કહ્યું; કાલનો જન્મ દિવસ છે. આવતી કાલે એ મારી પાસે આવે ને મળે. હું સહવારમાં છ વાગતે ફરવા જાઉં છું તે વખતે એને મોકલજો. બાપે પૂછ્યું, કે હું એની સાથે આવું? ન્યાયાધિશે કહ્યું ના, તેને એકલો આવવા દેજો.

૩. બીજે દિવસે રામુ બહુ વહેલો ઉઠયો ને ઘણી સંભાળથી કપડાં પહેર્યાં. પછી તે ન્યાયાધિશને ઘેર જવા નીકળ્યો, જ્યારે તે ત્યાં પહોંચ્યો ત્યારે તે દરવાજા બહાર ઉભો રહ્યો ને રાહ જોઇ રહ્યો, છ વાગતે ન્યાયાધિશ ફરવાને માટે બહાર આવ્યા, તેના એક હાથમાં ચોપડી ને બીજા હાથમાં ફરવા જવાની લાકડી હતી; જ્યારે તેણે રામુને જોયો ત્યારે તે ગુપચુપ ઉભા રહ્યા ને હસ્યા.

રામુ—સાહેબ, જતી વખતની સલામ (ગુડબાઇ).

ન્યાયાધિશ—રામુ, ગુડમોરનીંગ (સહવારની સલામ) હું તારી સાથે વાત કરૂં તે પહેલાં તું ચાલી જવા માંગે છે ?

રામુ—અરે સાહેબ ના, હું મળવા આવ્યો છું.

ન્યાયાધિશ—ત્યારે તું ગુડબાઈ કેમ કહે છે ?

રામુ—ગઇ કાલે જ્યારે હમે જતા હતા ત્યારે બાઆએ તમને ગુડબાઇ, સાહેબ, એમ કહ્યું, અને તમે પણ ગુડબાઈ કહ્યું. તેથી મેં ધાર્યું કે જ્યારે હું તમને મળું ત્યારે મારે ગુડબાઈ કહેવું જોઇએ.

ન્યાયાધિશ—મારા છોકરા, નહિ, નહિ, જ્યારે આપણે જતા રહીએ ત્યારે આપણે ગુડબાઇ કહીએ છીએ. તું જ્યારે કોઇને મળે ત્યારે તારે ગુડબાઇ કહેવું ન જોઇએ.

રામુ—સાહેબ, ગુડબાઇનો શો અર્થ થાય છે.

ન્યાયાધિશ–ગુડબાઈ–એ પ્રભુ તમારા પર મહેરબાન રહે એ કહેવાની ટુંક રીત છે.

રામુ તમે મને મહેરબાની કરીને કહેશો. સાહેબ ? જ્યારે હું તમને મળ્યો ત્યારે મારે શું કહેવું જોઇતું હતું ?

ન્યાયાધિશ—ગુડમોરનીંગ સાહેબ, એમ કહેવું જોઈતું હતું.

રામુ—સાહેબ જો હું તમને બાર વાગતે મળવા આવું તો ત્યારે મારે શું કહેવું.

ન્યાયાધિશ—જો તું દિવસના વખતમાં દશને બારની વચમાં આસરે આવે ને આસરે બે વાગતે આવે ત્યારે તારે ગુડડે એમ કહેવું જોઇએ; જો તે વખત બપોર પછીનો હોય તો તારે ગુડ આફ્ટરનુન કહેવું જોઇએ.

રામુ—જ્યારે હું તમને મળવા આવું ત્યારે, સાહેબ, ગુડમોર્નીંગ એમ કહેવું જોઇએ; જ્યારે હું જાઉં ત્યારે નહિ ?

ન્યાયાધિશ—અરે ના, જ્યારે તું આવે ને પાછો જાય ત્યારે. બંને વખતે તું ગુડમોરનીંગ સર એમ તું કહી શકે, અથવા તું જાય ત્યારે અથવા તમે જાઓ ત્યારે ગુડબાઇ એમ કહેવું પણ જ્યારે તું કોઇને મળે ત્યારે ગુડબાઇ કહેવું નહીં.

રામુ-સાહેબ, મારે રાત્રે શું કહેવું.

ન્યાયાધિશ-તું જતો રહે ત્યારે ગુડનાઇટ સાહેબ અથવા ગુડબાઇ સાહેબ કહી શકે ને જ્યારે રાત્રે તું સુવા જાય ત્યારે તારા બાપ-મા ને બાઇબ્હેનને ને બીજું કોઈ તારા ઘરમાં રહેતું હોય તેને ગુડનાઇટ એમ તારે કહેવું.

રામુ-જે દોસ્તદારને હું સારી રીતે ઓળખતો હોઉં તેને હું મળું તો મારે શું કહેવું જોઇએ.

ન્યાયાધિશ-તું ગુડમોરનીંગ ગુડડે, કે ગુડઈવનીંગ. કહી શકે અથવા તમને કેમ છે કે તમારી શી ખબર છે એમ તું કહે. પણ રામુ આજે તારો જન્મદીવસ છે. કેમ રામુ એમ છે કે નહિ? જો તારે માટે આ ચોપડી છે. જન્મદીવસની ભેટ તરીકે હું તને એ આપું છું ને ઇચ્છું છું. કે તને બીજી ઘણી વર્ષગાંઠ આવો.

રામુ-સાહેબ, આપનો આભાર માનું છું. તમે મને આ સુંદર ચોપડી આપી તેમાં ઘણી મહેરબાની થઇ! હું તે વાંચવાને પ્રયત્ન કરીશ.

ન્યાયાધિશ-રામુ એ ખરૂં છે. જો તું તદન સમજી ન શકે તો તને મદદ કરવાને તારા બાપને કહેજે, તે ચોપડી વાર્તાથી ભરપુર છે.

રામુ-મહેરબાન સાહેબ, એક બીજો સવાલ હું તમને પુછું?

ન્યાયાધશ-રામુ બેલાશક પુછ.

રામુ-સાહેબ, ઘણી સુખી વર્ષગાંઠ આવો એટલે શું?

ન્યાયાધિશ-રામુ, તે આપણા મિત્રને તેના જન્મદીવસે આપણે કહીએ તે છે. એનો અર્થ એ થાય છે કે તમે ઘણાં વર્ષ સુધી જીવો. આ વર્ષગાંઠ ઘણી વખત તમને આવો. તમે દરેક વખતે સુખી થાઓ. હવે હું ફરવાને જાઉં છું. તેથી તું ઘેર પાછો જા.

રામુ-સાહેબ, તમારો આભાર માનું છું, સાહેબ ગુડબાઇ.

## ૧૮. હોંશિયાર કાગડો.

૧. એક ઉનાળાના ગરમ દીવસે એક નાની કાગડીએ પીવાને જરાપણ પાણી જડયું નહિ. કયાં જવું તે નાની કાગડીને ખબર નહોતી, તે શાંત રીતે બેઠી ને વિચાર કરવા મંડી.

૨. પછી તે એક ઝાડથી બીજે ઝાડે આમતેમ ઉડી, જ્યાં સુધી તે એક વાડી પાસે આવી ને ત્યાં જમીન ઉપર એક વાસણ હતું ત્યાં સુધી તે કોઇપણ ઠેકાણે પાણીનું ટીપું જોઇ શકી નહિ. તેણે વિચાર્યું અરે મને હવે પાણી જડયું.

૩. તળીએ પાણી સ્વચ્છ ને ચકચકીત હતું; તે કાગડીએ વિચાર્યું કે હું એ પાણી મેળવીશ. બીક રાખીશ નહિ તેથી તે ડાળી પરથી કુદકો મારે છે ને નીચે ઉડીને આવે છે ને પોતાની તરસ મટાડવાને એકદમ પ્રયત્ન કરે છે.

૪. અફસોસ! પાણી ઘણું નીચું છે તણાઇ તણાઇને શરીર લાંબું કરીને પહોંચવું એ સઘળું ફોગટ છે તેથી તે પાણી સુધી પહોંચી શકી નહિ.

૫. પછી તેણે બુમ પાડીને કહ્યું હું તેને ઉંધો વાળીશ. ને મારા બધા જોરથી ધકકો મારીને પાડી નાંખીશ. તેણે પાડી નાંખવાનો ફોગટ પ્રયત્ન કર્યો ને પછી આખરે કામ છોડી દીધું.

૬. તેણે કહ્યું હું જોઉં છું કે એમ બની શકશે નહિ ને વાસણનું વજન ઘણુંજ છે. હું પ્રયત્ન કરવાનું જારી રાખીશ નહિ ને એમ છતાં. તરસ લાગવાથી મરી જાઉં છું.

૭. આખરે તેના નાના કાળા માથામાં એક વિચાર આવ્યો; તેણે કોકો કર્યું, તેની ખૂશાલીમાં મોટેથી તેણે કોકો કર્યું; જેવામાં તેણે કહ્યું કે મને લાગે છે કે પાણીને હું પહોંચી શકતી નથી પણ પાણીને મારી પાસે ઉંચું લાવીશ.

૮. તેથી આ નાની ઘણી ડાહી કાગડી પોતાની ચાંચમાં કાંકરા લાવીને જ્યાં સુધી પાણી ને ઉપર આવતું જોયું ત્યાં સુધી તેને પાણીમાં નાંખ્યા.

૯. બરાબર છ કાંકરા વધારે ને તે કોર સુધી ચઢે છે ને હવે તે પીએ છે. આ પ્રમાણે ચતુરાઇ ફાયદો કરે છે. જ્યાં જોર માત્ર નિષ્ફળ છે ને ધીરજ ફતેહનો ડંકો બજાવે છે.

## ૧૯. નઠારી ભાષા વાપરવા સામે

૧. રામ નામનો એક નાનો છોકરો દરરોજ નિશાળે જતો. તે આઠ વર્ષનો હતો ને તેમા માબાપનો એકનો એક છોકરો હતો. જે માબાપ તેને ઘણું ચાહતા. એક દીવસે તેના શિક્ષકે તેના બાપને કહેવડાવ્યું કે તેણે નિશાળમાં ઘણી ખરાબ ચાલ ચલાવી છે.

૨. બીજે દીવસે સહવારે તેણે નાસ્તો ખાધો તે પછી અને જેવો તે નિશાળે પોતાના હાથમાં ચોપડી લઇને જતો હતો તે વખતે તેના બાપે તેને બુમ પાડીને કહ્યું રામ એક મીનીટ થોભ. મારે તને કાંઇ કહેવાનું છે.

૩. જ્યારે તેની માએ આ સાંભળ્યું ત્યારે તે આવી ને તેને શું કહે છે તે સાંભળવાને બારણામાં પગથીઆં ઉપર નજદીક ઉભા, તેના બાપે કહ્યું, તારા મહેતાજી એમ કહે છે કે તું ગઇ કાલે ઘણી ખરાબ રીતે વર્ત્યો. આ સાંભળવાથી મને ઘણી દીલગીર થાય છે તેં શું કર્યું!

૪. રામે જવાબ આપ્યો મેં કાંઈ ખોટું કર્યું નથી મેં ગોવિંદની ચોપડી પાટીઆંની જમીન ઉપર પાડી નાંખી અને તેણે મને ગાળ દીધી તેથી તેનાં બદલામાં મેં તેને ગાળ દીધી. તેણે ગડબડાટ કર્યો ને મને ગાળ દીધી મેં પણ એમજ કર્યું. બાપા, આ શું ખોટું હતું? શિક્ષક, મારા ને ગોવીંદ બંનેપર ગુસ્સે થયાં.

૫. તેના બાપે જવાબ દીધો મારા વહાલા છોકરા, તેં ખોટું કર્યું, મને કહેવામાં તારા શિક્ષક તદન ખરા છે. તારે કોઇને કદી ગાળ દેવી નહિ. એક સારો છોકરો બીજા જ્યારે તેને ગાળ દે છે તો પણ કદી ગાળ દેતો નથી. સારાં છોકરાના મોંહમાંથી ગાળ નીકળવી જોઇએ નહિ. ખરાબ શબ્દ કચરા જેવા છે તેઓ તેને બગાડે છે. અરે મારા છોકરા, ફરીથી શબ્દ વાપરતો નહિ.

૬. તેની માએ કહયું એ સાચું છે. માત્ર ખરાબ છોકરા ખરાબ શબ્દ વાપરે છે. તેં તારા બાપને ખરાબ શબ્દ વાપરતા કદી સાંભળ્યા.

છે ? મારા વહાલા છોકરા તેં સાંભળ્યા છે ? એ તને જે કહે છે તેના પર ધ્યાન આપ ને જેમ કહે છે તેમ કરજે.

૭. રામ સારો છોકરો હતો. તે તેના બાપ ને માને ચાહતો અને તેણે તેને રાજી રાખવાને ઇચ્છયું. તેણે કહ્યું, બાપા ખરાબ શબ્દ હું ફરીથી વાપરીશ નહિ ને તેણે તેનું વચન પાળ્યું.

## ૨૦. ઘાસની ગંજી માંહેલો કુતરો.

૧. એક ઘરડો બળદ જેણે આખો દીવસ સખત કામ કર્યું હતું, તે સાંજના ઘાસનું ભોજન કરવાને ઘેર આવ્યો. પણ જ્યારે તે ચાલીને આવ્યો ને પોતાના ગભાણમાં જોયું ત્યારે પોતાના ભોજન ઉપર એક અજાણ્યાને જોયો અને એક ગુસ્સા ભરેલા અવાજે બુમ પાડી બાઉવાઉવાઉ હું ઉંઘ લઉં છું. તું હમણાં અત્રે આવી શકશે નહિ.

૨. પણ બળદે કહ્યું કુતરા, તું ઘાસ ખાઇ શકતો નથી. કુતરાએ કહ્યું હા, હા, તે હું જાણું છું. જતો રહે. હવા ગરમ છે. મારે સુવાની જરૂર છે; તું જોય છે તેમ હું આ રહ્યો ને અહિઆં હું રહીશ.

૩. તેણે બચકું ભરવા માંડયું. તેણે ઘુરકવા માંડયું ને લડવા માંડયું. તેથી તે બળદ, કુતરો કેવી રીતે કરડે છે તે સારી રીતે જાણતો હોવાથી ગોળ ફરીને ચુપકીથી ફરી ગયો ને ભુખ્યો ચાલ્યો ગયો ને તે દીવસે બીલકુલ ખાધું નહિ.

જે કોઇ આપમતલબી હોય છે તે ગભાણમાંનો કુતરો કહેવડાવવાને ભયમાં રહે છે.

## ૨૧. લાભકારક સાટું.

૧. ગોપાળ—વેંકટ, તું મારી સાથે બજારમાં આવીશ ? હું થોડી મીઠાઇ લેવા જાઉં છું. હું તને થોડી આપીશ.

૨. વેંકટ—અરે હા, હું આવીશ. મીઠાઈ ખરીદવાને તારી પાસે કેટલા પૈસા છે.

૩. ગોપાળ—મારી પાસે બેઆની છે.

૪. વેંકટ—અરે, તું પૈસાદાર છે! એટલા બધા પૈસા તને ક્યાંથી મળ્યા ?

૫, ગોપાળ—તું સોનીના છોકરા રંગુને ઓળખે છે જે આપણી નિશાળે આવે છે. મેં તેની સાથે સારૂં સાટું હમણાજ કર્યું છે મેં બે આનામાં મારો કનકવો વેચ્યો છે.

૬. વેંકટ—તેણે તને તે માટે એટલું બધું કેમ આપ્યું ? તું જાણે છે કે તેં તેનો માત્ર એક આનો આપ્યો હતો. રંગુ બે આનામાં બે નવા કનકવા લાવ્યો હોત.

૭. ગોપાળ—હા, પણ તે તે જાણતો નહોતો, તે નાનો છે. તે કોઇપણ ચીજની કીંમત જાણતો નથી. મેં તેને કહ્યું કે મેં ચાર આનામાં તે કનકવો લીધો છે ને કહ્યું કે હું તને અડધી કીંમતે આપીશ તેના બે આના આપવાને તે બહુ રાજી હતો.

૮. વેંકટ—અને એ પ્રમાણે એક નાનો છોકરો જેણે તારા બોલવા પર ભરોસો રાખ્યો. તેને ચાર પૈસા માટે છેતરવાના હેતુથી તેં જુઠું કહ્યું અને આને તું લાભકારક સાટું કહે છે. જતો રહે! મને શરમ લાગે છે હું એક જુઠા ઠગારાનો દોસ્તદાર થઇશ નહિ, હું તારી સાથે હવેથી બોલીશ નહિ અને રંગુને તેં કેવી રીતે ઠગ્યો છે તે હું કહીશ હું તેને કહીશ કે તારે તેનો ભરોસો કરવો નહિ.

૯. ગોપાળ—અરે વેંકટ. મને શરમમાં ન નાંખ. હું મારી જાતે રંગુને કહીશ, ને હું તેના પૈસા પાછા આપીશ. મેં જુઠું કહ્યું તે માટે હું ઘણો દીલગીર છું.

૧૦. વેંકટ—બહુ સારૂ, ત્યારે હું હવે તારો દોસ્તદાર થઇશ, પણ રંગુ પાસે એકદમ જાં ને તેને કહે કે હું ઘણો દીલગીર છું તે નાના છોકરાને તેના પૈસા પાછા આપ. ગોપાળ, તું કદી ભુલીશ નહિ કે માણસો જે સાચું બોલે છે તેને ચાહે છે. માણસો જુઠાનો ભરોસો

કરતા નથી. એક બે વખત તું જુઠું કહીને થોડો નફો કરશે, પણ જેવું માણસને માલમ પડશે કે તું જુઠો છે તેવું જો તું સાચું બોલતો હશે તોપણ કોઇપણ તારો ભરોસો કરશે નહિ.

## ૨૨. પવન અને સુર્ય.

૧. પવને સુરજને કહ્યું હું તમારા કરતાં જબરો છું. સુરજે પવનને કહ્યું એ વાત સાચી હોવાનો મને શક રહે છે. પણ ચાલો આપણે અજમાવી જોઇએ, ને જોઇએ કે હું ને તું એમાંથી એક પેલા મજબુત જુવાન માણસનો જાડો ડગલો ઉતરાવી શકીએ છીએ કે નહિ તે એક સારી મજાક થશે. જે કોઇ ફતેહ પામશે તે વધારે જોરાવર ગણાશે અને પછી તે બાબતનો ટંટો કદી કરવાની જરૂર રહેશે નહિ.

૨. પવને કહ્યું કેવી ગમત; તે હમણાં અમલમાં મુકવામાં આવશે; તેણે ફુંકવા માંડયું ને ફુંકવા માંડયું ને તેણે તે માણસને ઠંડોગાર કરી નાંખ્યો. તે માણસે કહ્યું મને મારા ગળામાં સખત સળેખમ થશે ને જેમ જેમ પવન ફુંકતો ગયો તેમ તેમ તે વધારે ઠંડો થતો ગયો ને તેણે પોતાના જાડા કાળા ડગલાના બોરીઆં વધારે તંગ બાંધ્યા.

૩. સુરજે કહ્યું ચાલો, હવે હું ધારૂં છું કે મારો વારો છે. તું હમણાં જોશે કે તારે કાંઇ શીખવાનું છે. તોફાન થઇ રહ્યા પછી ધીમેથી ને શાંત રીતે ધીમો ને ગરમ સુરજનો તડકો આવ્યો. જ્યાં સુધી બધી હવા વાદળાવાળી હોય એવું દેખાયું ત્યાં સુધી કીરણો વધારે ને વધારે ગરમ પડતાં ગયાં. તે માણસે કહ્યું અરે? હું શું કરૂં, મને ઘણી ગરમી લાગે છે. એવામાં તેના ચહેરા પર મોટા રેલા ઉતરવા માંડયા ત્યારે તેણે પોતાનો ડગલો ઉતારી નાંખ્યો, કારણ કે તે સહન કરી શકતો નહોતો. તેને ઘેર લઈ ગયો કેમકે તે પહેરી શકતો નહોતો.

સુરજને પવને કહ્યું તેં મારાપર જીત મેળવી છે. હું જોઉં છું કે તું મારા કરતાં ઘણોજ મજબુત છે.

## ૨૩. કાગળ લખવા વિષે.

બાપ-ગોવીંદ, તું શું કરે છે ?

ગોવીંદ-બાપા, હું કાગળ લખું છું.

બાપ-અડધો કલાક થયા ટેબલ આગળ તું બેસી રહ્યો છે. તારો કાગળ લગભગ પુરો થવા આવ્યો કે ?

બાપા-મને તારો કાગળ જોવા દે અરે, તેં તો હજી શરૂજ કર્યો નથી !

ગોવીંદ-બાપા, કાગળ કેમ લખવો તે હું જાણતો નથી. કેશવને કાગળ આજે લખવાનું વચન આપ્યું છે. મેં વારંવાર પ્રયત્ન કર્યો છે પણ શું લખવું તે હું જાણતો નથી.

બાપ-જો કેશવ અહીંઆ હોત તો તું તેની સાથે વાત કરી શકત. તું કરી શકત નહિ ? શું કહેવું તે તું જાણત. તારે અડધા કલાક સુધી શાંત બેસી રહેવું જોઇએ નહિ, ને કાંઇ લખવું ન જોઇએ ?

ગોવીંદ-અરે ના બાપા. કોઇ સાથે વાત કરવી સહેલી છે પણ લખવું ઘણું અઘરૂં છે.

બાપ-ઠીક, મારા છોકરા, કાગળ કેમ લખવો તે હું તને કહીશ. એમ ધાર કે કેશવ તારા મોં આગળ અહિંઆ ઉભો છે. જાણે તે અહિંઆ હોય તેમ તું તેને જે જે કહેતો હોય તે લખી લે. જ્યારે જ્યારે તું કોઇને લખે ત્યારે ત્યારે આમ કરજે. જાણે માણસ તારી પાસે ઉભો હોય તેને તું કહેતો હોય તેમ લખ.

બાપ-કોઇપણ કાગળ કેમ શરૂ કરવો તે હું તને કહીશ. જો તું મારા પર, તારી માપર, તારા કાકાપર કે તારી કાકીપર લખતો હોય તો આ રીતે શરૂ કર, મારા વહાલા પિતા, મારી વહાલી મા, મારા વહાલા કાકા કે મારી વહાલી કાકી, અમારી સાથે બોલવાની આ રીત છે ને એજ રીત તું લખ.

જ્યારે તું તારી બેન સીતાને, તારા ભાઇ રામુને કે તારા પિત્રાઇ ભાઇ વીઠુને લખતો હોય ત્યારે મારી વહાલી સીતા અથવા મારી વહાલી બ્હેન એમ લખવાનું શરૂ કરવું. તું તારા ભાઇને, મારો વહાલો રામુ કે મારા વહાલા ભાઇ એમ લખી શકે ને તારા પિત્રાઇ ભાઇ વીઠુને લખતાં મારા વહાલા વીઠુ અથવા મારા વહાલા પિત્રાઇ ભાઇ એમ શરૂ કરવું.

જ્યારે તું નિશાળમાં તારા મહેતાજી સાથે બોલતો હોય ત્યારે તારે તેને સાહેબ કહીને બોલાવવા અને જ્યારે તું કોઇ અજાણ્યા માણસ સાથે અથવા કોઇ માણસ જેને તું ઓળખતો નથી તેની સાથે બોલતો હોય તો તારે સાહેબ એમ કહેવું જોઇએ.

એજ પ્રમાણે તું તારા મહેતાજીને અથવા તારા કોઈ અજાણ્યા માણસને લખનો હોય ત્યારે મારા વહાલા સાહેબ અથવા વહાલા સાહેબ એવી રીતે કાગળ શરૂ કરવો.

જો તું કોઇ બીજો છોકરો જે કેશવના જેવો તારો મિત્ર હોય તેને લખતો હોય તો તું તેનું નામ દઇને બોલાવજે ને મારા વહાલા કેશવ, અથવા મારા વહાલા મિત્ર એમ શરૂ કરજે.

ગોવીંદ–ને બાપા મારે કાગળ કેવી રીતે પુરો કરવો.

બાપા–તારે તારો કાગળ આ રીતે પુરો કરવો જોઇએ.

તારા બાપને અથવા માને
હું છું
તમારો વહાલો છોકરો.

તારાં કાકા કાકીને
હું છું
તમારો વહાલો ભત્રિજો.

તારા પિત્રાઇ ભાઇને
હું છું
તમારો પિત્રાઇ ભાઈ.

તારા ભાઈને અથવા બ્હેનને
હું છું
તમારો વહાલો ભાઇ.
જે મિત્રને તું સારી રીતે ઓળખતો હોય તેને
હું છું
તમારા ખરા દિલવાળો મિત્ર.
અથવા હું છું
તમારો નિષ્કપટ મિત્ર.
અજાણ્યાને
હું છું
તમારો નિમકહલાલ મિત્ર.
તારા મહેતાજીને
હું છું
તમારો તાબેદાર શિષ્ય.

## મરજીથી કામ કરો.

૧. છોકરાઓ, જ્યારે તમારે કામ કરવાનું હોય ત્યારે મરજીથી કરો. છોકરાઓ; જેણે ટોચે ચઢવું હોય તેણે પહેલાં ટેકરી પર ચઢવું જોઇએ.

૨. છોકરાઓ તળેટી આગળ ઉભા રહીને આકાશ તરફ જોઇને જો તમે કદી પ્રયત્ન નહિ કરો તો તમે ઉપર કેમ ચઢી શકશો ?

## ૨૫. ભલી રાણી વિકટોરિઆ.

૧. રાણી વિકટોરીઆ એક મહાન રાણી હતી. તે વળી ઘણી ભલી સ્ત્રી હતી.

૨. જ્યારે વિકટોરિઆ એક નાની છોકરી હતી ત્યારે તે જાણતી નહોતી કે હું એક દિવસ ગ્રેટ બ્રિટન ને આયર્લાંડની રાણી થઇશ. તે વખતે ચોથો વિલિયમ રાજા હતો. ને તે વિકટોરીઆનો કાકો હતો. તેને કોઇ છોકરાં નહોતાં.

૩. તેના દોસ્તદારો જાણતા હતા કે જો કે તે જીવશે તો તે રાણી થશે. પણ બાર વરસની થઇ ત્યાંસુધી તે જાણતી નહોતી.

૪. પછી એક દિવસ તે ઇતિહાસ વિષે પોતાનો પાઠ શીખતી હતી ત્યારે તેની માએ કહ્યું કે જ્યારે ચોથો વિલિઅમ મરી જશે ત્યારે તું રાણી થશે.

૫. જ્યારે નાની શાહજાદીએ કહ્યું કે મા, તેં જે મને કહ્યું તેથી મને બીક લાગે છે. ત્યારે તેની ભુરી આંખ આંસુથી ભરાઇ ગઇ. પણ હું મારી ફરજ અદા કરવાને પ્રયત્ન કરીશ ને હું ભલી થઇશ.

૬. તે દીવસથી તે નાની શાહજાદી પોતાનો પાઠ શીખતી ને રાણી થવાને લાયક બનવાને તેનાથી બન્યું તેટલું સઘળું તેણે કર્યું.

૭. વરસો વહી ગયા, ને શાહજાદી વિકટોરીઆ અરાઢ વરસની થઇ ત્યારે તેનો કાકો ચોથો વિલિઅમ રાજા મરી ગયો. વિકટોરીઆ જે તે વખતે લંડનમાં એક મહેલમાં રેહેતી હતી તેને ખબર પહોંચાડવાને બે ગૃહસ્થ માણુસોને સહવારમાં પહોરમાં ઘણાં વહેલાં મોકલવામાં આવ્યા.

૮. જ્યારે તે બે ગૃહસ્થો મહેલમાં આવ્યા ત્યારે તેને કહેવામાં આવ્યું કે શાહજાદી વિકટોરીઆ ઉંઘે છે, એમ છતાં તરતજ શાહજાદી તેમને મળવાને નીચે આવી.

૯. વિકટોરીઆને તેના કાકાના મોત વિષે કહેવામાં આવ્યું ત્યારે તેની આંખમાં આંસુ આવ્યાં. હવે તેને ખબર પડી કે હું રાણી થઇ છું ને મારે મોટું કામ કરવાનું છે.

૧૦. એક વરસ કરતાં વધારે વખત પછી વિકટોરીઆ રાણીનો વેસ્ટમિનિસ્ટર એબીમાં મોટા ઠાઠમાઠથી રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવ્યો. આ લંડનમાં મોટું દેવળ છે. તેમાં ઇંગ્લાંડના રાજારાણીને હંમેશાં રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવે છે. જ્યારે તેના માથાપર મુગટ મુકવામાં આવ્યો ત્યારે મોટા અમીરો અગાડી આવ્યા ને તેની અગાડી ઘુંટણીએ પડયા ને તેના હાથને ચુંબન કર્યું.

૧૧. પછી આ મોટા દેવલમાં બધા લોકો ઉભા થયા ને ઇશ્વર રાણીનું રક્ષણ કરો એ ગીત ગાયું. વિકટોરીઆ ત્રેસેંઠ કરતાં વધારે વર્ષ સુધી રાણી રહી હતી. આટલા બધા વર્ષ દરમ્યાન તેણે પોતાની ફરજ અદા કરી. તેણે પોતાની રૈયતપર રાજ્ય કરવા એવો પ્રયત્ન કર્યો કે જેથી તેઓ ભલા ને સુખી થાય.

૧૨. વિકટોરીઆ રાણી ઉપર ઘણા સંતાપો ને દીલગીરી ભરેલાં બનાવો આવ્યાં. તેનો ધણી જેને તે ઘણીજ ચાહનાથી ચાહતી હતી તે મરી ગયો ને તેનાં કેટલાંક છોકરાં નાનપણમાં મરી ગયાં. તેના રાજ્ય અમલમાં ઘણાં યુદ્ધ થયાં અને તેથી તેને ઘણી દીલગીરી થઇ.

૧૩. પણ તેના આખા રાજ્ય અમલમાં ભલા થવાનું તે પોતાની ફરજ બજાવવાનું પહેલું વચન તેણે પાળ્યું. તે ૧૯૦૧માં ઇંગ્લાંડના બીજા કોઇ પણ રાજા રાણી કરતાં વધારે વખત સુધી રાજ્ય કરીને મરી ગઇ. તેની સઘળી રૈયતે તેને માટે શોક કર્યો કારણ કે તે ભલી માતા, ચાહનારી સ્ત્રી અને સાચી રાણી હતી.

## ૨૬. ઊંટ.

૧. ઊંટ રણ કહેવાતા ગરમ દેશમાં રહે છે.

૨. કેટલાક ઊંટને એક ખૂંધ કહેવાતો મોટો ગઠો હોય છે ને કેટલાકને બે હોય છે.

૩. ઊંટ મજબુત હોય છે અને માણસોને લઇ જવા ને ગરમ રેતીવાળા મેદાનમાં થઇને ચીજો લાવવાને માટે ઘણું ઉપયોગી છે. ત્યાં એટલી ગરમી હોય છે કે કોઇપણ ઘોડો કે કોઇપણ બીજું પ્રાણી આ કામ કરી શકે નહિ. તેના પગ પહોળા નરમ ને ચપટા હોય છે જેથી કરીને તે રેતીમાં પેસી જતા નથી.

૪. જે માણસો ગરમ મેદાનમાં થઇને જાય છે તેને વારંવાર પાણી શોધવાને ઘણે દૂર જવું પડે છે. ગરમ સુરજ મેદાનને સુકવી

નાંખે છે ને તળાવ કે કુવા જે ઘણું માઇલ દુર હોય છે ત્યાંજ પાણી માલમ પડે છે.

૫. ઘણે દુરથી ઉંટને પાણીની ગંધ આવે છે ને તે ત્યાં પહોંચે ત્યાં સુધી તે ચાલ્યા કરે છે. પછી તેને પીવાનું સારૂં પાણી મેળવે છે ને પાણીની મસા ભરી લે છે

૬. રેતીવાળા મેદાન ઉપર થઇને ઉંટ જાય છે ને તે પહેલાં તે પુષ્કળ પાણી પીએ છે જેથી કરીને તે કુવા ઘણે દુર હોય ત્યારે લાંબા વખત સુધી પાણી પીધા વગર તે જીવી શકે છે.

૭. રણનાં મોટાં મેદાન હોય છે ત્યાં રેતી વગર બીજું કાંઇ દેખાતું નથી. તેમાં કોઈ ઘોડા, ઝાડ, ગામડાં કે રસ્તા હોતા નથી. તે સમુદ્ર જેવા દેખાય છે જ્યાં પાણીને બદલે રેતી હોય છે માણસો વહાણમાં બેસીને સમુદ્ર ઓળંગે છે અને ઉંટ માણસને એટલું ઉપયોગી હોય છે ને સુકી રેતીવાળાં મેદાન ઉપર થઇને તેને લઈ જાય છે, તેથી તે રણનું વહાણ કહેવાય છે.

૮. માણસ અને સામાનને લઇ જતાં ઊંટની લાંબી હારને વણજાર કહે છે.

## ૨૭ હાથી વિષે.

૧. જે પ્રાણી જમીન ઉપર રહે છે તેમાં હાથી સૌથી મોટું પ્રાણી છે. તમે એવું એક પ્રાણી જોયું છે? હાથીનું ચીત્ર જુઓ.

૨. તેને એક મોટી સુંઢ હોય છે. તે પાંચ છ ફુટ લાંબી હોય છે તે તેના માથાની અગાડીના ભાગમાં લટકે છે, સુંઢને છેડે તેને એક જાતને હોઠ છે જે વીંટળાય જાય છે. તે વતી હાથી દરેક ચીજ ઉંચકી શકે છે જમીન પર પડેલી બે આની પણ ઉપાડી લઇ શકે છે.

૩. હાથી પોતાની સુંઢ વતી ખાય છે તે પોતાના ખોરાક તેના વડે ઉંચકી શકે છે ને ખોરાકને પોતાના મોંમાં મુકે છે, તે પોતાની

સુંઢવતી વળી પાણી પીએ છે. તે તેને પાણીથી ભરે છે પછી તેનો છેડો પોતાના મોંમાં મુકે છે ને પાણીને પોતાના ગળામાં રેડે છે.

૪. નર હાથીને બે લાંબા દંતશુળ હોય છે. તે ત્રણ ચાર ફુટ લાંબા હોય છે, તે ઘણાં લીસાં ને કઠણ હોય છે. તે વડે તે ઝાડ ખોદી શકે છે અથવા વાઘને મારી નાંખી શકે છે.

૫. હાથી ઘણા મજબુત હોય છે. જ્યારે પાળવામાં આવે છે. ત્યારે તે માણસને માટે કામ કરે છે. હીંદુસ્તાન ને બ્રહ્મદેશમાં તેઓ ભારે વજન ઉંચકી શકે છે ને લઇ જઈ શકે છે.

૬. હાથી પોતાના દંતશુળ પર લાકડાનું ઢીમચું જે ચાર પાંચ માણુસ ખસેડી શકતા નથી, તે લઇ જાય છે. તે પોતાની પીઠ પર પાંચ છ માણુસ ઉપાડી જાય છે.

૭. તેની તપાસ રાખવાને ને તેને ખવડાવવાને ને તેને હાંકવાને એક માવત હોય છે. માવત તેને પોતાની મરજી પ્રમાણે ઉભો કરી શકે છે અથવા નીચે બેસાડી શકે છે, ચલાવી શકે છે, સ્થિર ઉભો રાખી શકે છે, તે તેના માવતને તાબે રહે છે.

૮. જંગલી હાથી જંગલમાં રહે છે. હીંદુસ્થાન ને બ્રહ્મદેશના જંગલોમાં ઘણા જંગલી હાથી હોય છે. ટેકરી પાસેના ઘીચ જંગલોમાં કોઇવાર તમો એક ટોળમાં સાઠ જેટલા જોઈ શકશો.

૯. જંગલી હાલતમાં હાથી વાંસ ને ઝાડના પાંતરા ખાઇને રહે છે. જંગલી હાથીને પકડવામાં આવે છે ને પાળવામાં આવે છે.

## ૨૮. હીરા.

૧. એક વખત હીરા નામનો પાળેલો હાથી હતો. તે દેશમાં સૌથી સુંદર હાથી હતો. તેનો ધણી રાજા તેને માટે ઘણો મગરૂર હતો તે કહ્યાગરો, બહાદુર ને નમ્ર હતો. તે લડાઇમાં રાજાનો

વાવટો લઇ જતો. તેને પીઠ ઉપર એક હોદ્દા કે બેઠક હતી તેમાં બે ત્રણ માણસો બેસતા.

૨. તેનો માધવ તેની સાથે કદી ગેરવર્તણુક ચલાવતો નહિ. ને માધવના છોકરાં ધાસ્તી વગર તેની સાથે રમતાં. હીરો, માધવ અને તેનાં છોકરાંને ચાહતો અને તેના વગર કોઇનું કહ્યું માનતો નહિ.

૩. એક દિવસ લડાઇમાં હીરાનો માવત મરાયો. એક તીર તેને વાગ્યું તેથી તે મરી ગયો ને તે નીચે પડયો. હોદ્દામાંના માણસો પણ માર્યા ગયા. તે વખતે રાજાનું લશ્કર નાસવા લાગ્યું પણ હીરાના માધવે પોતે મરી ગયો તે પહેલાં તેને ત્યાંથી નહિ ખસવાને કહ્યું હતું.

૪. હીરો જાણતો નહોતો કે મારો માધબ મરી ગયો છે તથા તેણે બીજો હુકમ સાંભળવાની રાહ ધીરજથી જોઇ. તરતજ એક તીર તેને વાગ્યુ છતાં પણ તે ખસ્યો નહિ. તે તેનાપર ફરકતા રાજાના વાવટા સહિત દૃઢ ઉભો રહ્યો. ચિત્રમાં તેને ઉભો રહેલો ને હવામાં ઉડતાં તીરો તમે જુઓ. માણસો તેની આસપાસ બધે લડે છે.

૫. રાજાના સિપાઇઓ લડાઈમાં હજી સુધી ઉડતો વાવટો જોયો એ દેખાવથી તેમને આનંદ થયો અને તેઓ વધારે બહાદુરીથી લડવા મંડ્યા. એક ધુમથી તેઓ દુશ્મન ઉપર ધસ્યા ને રણક્ષેત્રમાંથી દુશ્મનને મારી હઠાવ્યાં.

૬. પણ હજુ સુધી હીરો ખસ્યો નહિ. તેને એમ કોઇ કરાવી શક્યું નહિ આખરે કોઇએ કહ્યું માધવના નાના છોકરાને બોલાવો. કદાચ હીરો તેનું કહેલું સાંભળશે, તેથી તેઓ નાના છોકરાને લાવ્યા જે માત્ર નવ વરસનો હતો.

૬. તે નાના છોકરાએ હીરાને ધુંટણીએ પડવાનું કહ્યું. હીરાએ તેનો અવાજ જાણ્યો ને એકદમ તાબે થયો. પછી તે નાનો છોકરો તેની ગરદન ઉપર ચઢી બેઠો ને તેને ઘેર હાંકી ગયો.

૮. હીરો માત્ર એક પ્રાણી હતો. તોપણ હુકમ નહિ માનવા કરતા મરવાનું તે વધારે પસંદ કરતો. તેની બહાદુરીથી ને કહ્યાગરાપણાથી તેણે રાજાને માટે લડાઇ જીતી.

## ૨૯. બળદ ને દેડકો.

૧. એક બદામી રંગનો દેડકો છેક સહવારના પહોરમાં વહેલો પોતાના તળાવમાં કુદતો કુદતો બહાર આવ્યો. તે કુદતો ચાલ્યો ને કિનારાથી ઘણે દુર ગયો તે વખતે મળસકું થતું હતું.

૨. તે ઘણે દુર ગયો નહિ એટલામાં એકદમ તે ઉભો રહ્યો. તે મોટી ધાસ્તીમાં પાછો ફર્યો કે રખેને તેને હરકત આવે તેથી ઉતાવળમાં તે પોતના તળાવમાં પાછો આવ્યો.

૩. તેનો બાપ એક ઘરડો દેડકો, જેણે તેને જતાં જોયો હતો તેણે કહ્યું મારા છોકરા, અરે શું થયું છે, તું માંદો થયો છે કે બીક લાગી છે કે તું ગાંડો થયો છે ? તું શા માટે આટલો બધો ધ્રુજે છે ?

૪. અરે બાપા, ચાલો આપણે નાશી જઇએ. પાસે એક રાક્ષસ છે. તે નાના દેડકાએ કહ્યું, તે આપણને ખાઈ જશે, તે ઘર જેવડો મોટો છે. તેના માથાપર શીંગડાં છે, તેની ગરદન છેક ધોળી છે. તેની પીઠ તદન રાતી છે, ને તેની પુંછડી માટે પુછતા હો તો મેં જ્યારે તેની લંબાઇ જોઇને તેના જોર વિષે વિચાર કર્યો ત્યારે હું ધોળો પુણી જેવો થઈ ગયો.

૫. છીટ, છીટ, મોટા દેડકાએ કહ્યું, મારા વહાલા છોકરા એ તો બળદજ છે, તે ગરીબ ને નમ્ર છે, તે આપણને કાંઈ હરકત કરશે નહિ. તે દેડકાને ખાતો નથી. તે કુતરાની માફક ભસતો પણ નથી કે કરડી ખાતો પણ નથી.

૬. તે ઉંચો છે એ ખરૂં છે, અને તેનાં શીંગડાંને તેની પુંછડી જોવામાં બેલાશક ઘણાં દબાદબાવાળાં છે. મગરૂર ઘરડા દેડકાએ કહ્યું. પણ હું ધારૂં છું કે હું તેના જેટલોજ મોટો છું.

૭. તે બોલ્યો કે તરતજ તેણે પોતાનું શરીર ફુંકીને ઘણું મોટું કર્યું. પછી તે ઠણુઠણુ કરતો ચાલ્યો ને હસ્યો. તેણે મગરૂરીથી પોતાની છાતી થાબડી કહ્યું, મારા છોકરા, આના કરતાં તે વધારે મોટો હતો ?

૮. નાના દેડકાએ કહ્યું અરે વધારે મોટો, એ ખુલ્લું છે પણ જે તેણે કહ્યું તેથી ઘરડો દેડકો અચંબો પામ્યો. તે એકદમ તેણે ફરીથી પોતાના શરીરને ફુલાવીને મોટું કર્યું.

૯. તે ફુલતો ગયો ને ફુલતો ગયો ને તે સુજીને મોટો થતો ગયો. કોઇએ આવા જાડા દેડકાને કદી જોયો નહોતો. પછી તેના છોકરાની અગાડી ઉભા રહીને તેણે ઘણો શ્વાસ લીધો. શું તું ધારે છે કે તે આના કરતાં વધારે મોટો હતો.

૧૦. અરે વ્હાલા હા, તે આના કરતાં વધારે મોટો હતો, પણ મહેરબાની કરી વધારે પ્રયત્ન કરતા નહિ મને ધારતી છે કે એમ કરવાથી તમારી તંદુરસ્તી બગડશે ને મને ખાતરી છે કે તેથી તમારી જાતને નુકશાન થશે.

૧૧. પણ મેં અગાડી કહ્યું તે પ્રમાણે દેડકો મગરૂર હતો ને તેણે હજી વધારે પોતાના શરીરને ફુલવવાને પ્રયત્ન કર્યો, તેની ચામડી તસતસ થઈ ને તેનો ચહેરો લાલચોળ થયો, તેની આંખો ઘણી ખરી તેના માથામાંથી નીકળી પડી.

૧૨. પણ અફસોસ ! આ સૌથી ખરાબ નહોતું, તે ફુલતો ગયો ફુલતો ગયો, ફુલતો ગયો ને ફુલતો ગયો. લોકો કહે છે કે મને ખબર નથી કે આ વાર્તા સાચી છે કે નહિ, તેનું શરીર ફાટી ગયું ત્યાંસુધી તે પોતાના શરીરને ફુલાવતો ગયો.

## ૩૦. રામ અને ખીસકોલી.

૧. ઘણા વખત પહેલાં મોટા ને ભલા રાજા રામને પ્રીતીપાત્ર ખુબસુરત રાણી સીતા થઈ ગયાં. તેઓ રામના ભાઇ લક્ષ્મણ સાથે જંગલમાં એક ઝુંપડીમાં સાથે રહેતાં.

૨. એક દિવસ એક ખુબસુરત સોનાનું હરણ તેમની પાસે થઇને દોડી ગયું ને સીતાએ રામને તેને પકડીને તેની પાસે લાવવાનું કહ્યું. રામ તેની પછવાડે ગયા પણ પાછા આવ્યા નહિ. પછી લક્ષ્મણ રામને શોધવાને ગયા ને સીતાને એકલાં છોડી દીધાં.

૩. પછી રાવણ નામનો ઘાતકી રાજા આવ્યો ને દક્ષિણમાં ઘણે દૂર તેના મુખ્ય શહેર લંકામાં સીતાને લઇ ગયો.

૪. જ્યારે રામ પાછા આવ્યા ને માલમ પડયું કે સીતા પોતાની જંગલની ઝુંપડીમાં નથી ત્યારે તેને ઘણો સંતાપ થયો તે બધા પક્ષીઓ પશુઓ ને માછલીઓને સીતાને શોધવામાં મદદ કરવાને બોલાવ્યા.

૫. સૌથી પહેલાં જે આવી તે ખીસકોલી હતી તે વખતમાં તેની ચામડી ઉપરની રૂઆ તદન સોનાં જેવા હતાં તે સુર્યના તડકામાં પ્રકાશતા, તે હમણાં જેવી છે તેવી તે વખતે સુખી રમતીઆળ હતી. તે કુદતી કુદતી આવી રામની તરવાર પર કુદતી ચઢી બેઠી ને કહ્યું શેઠ. સીતાને શોધી કાઢવાને તમને મદદ કરવાને તૈયાર થયલી હું આ રહી.

૬. જ્યારે રામે જોયું કે એ ખીસકોલી કેવી સુંદર ને બહાદુર છે ને મને મદદ કરવાને તૈયાર છે કે ત્યારે તેને ધીમેથી થાબડી. ને કહ્યું તું એટલી બધી નાજુક ને નાની છે કે તું સીપાઇ થઈ શકશે નહિ ને ઘાતકી રાજા ને તેનાં લશ્કર સાથે લડી શકશે નહિ જંગલના ફળ ખાતી આમતેમ દોડતી ને તારી માફક બીજાને સુખી કરતી રહે.

૭. તેણે આમ કહ્યું કે તરત રામે ખીસકોલીને તેની પીઠ થાબડી ને આશીર્વાદ આપ્યો તે જ્યારે તેણે પોતાનો હાથ લઇ લીધો ત્યારે તેની આંગળીની નિશાનીઓ તેના સોનાના રૂવાપર પડી ને તેને તમે હમણાં પણ જોશો.

## ૩૧. આળસુ છોકરો.

૧. રંગા નામનો એક નાનો છોકરો હતો. તે ઘણો નાનો ને માત્ર ૭ વરસનો હતો. તેના બાપા દરરોજ તેને નિશાળે મોકલતા.

૨. એક સહવારે નિશાળે જવાને બદલે તે ગામડાંની બહાર ખેતરમાં ગયો. તે ઘણી ખુશકારક સહવાર હતી. સુર્ય પ્રકાશતો હતો ને પક્ષીઓ ગાતાં હતા. રંગાને નિશાળે જવાનું ગમ્યું નહિ તેની મરજી આખો દિવસ આમતેમ રમવાની હતી પણ તેથી સાથે રમનાર કોઇ નહોતું કેમકે ગામડાના બીજા બધા છોકરા નિશાળે ગયા હતા.

૩. તેથી જે કુતરો દોડતો જતો હતો તેને તેણે બોલાવ્યો અને કહ્યું કુતરા આવ ને મારી સાથે રમ; પણ કુતરાએ જવાબ દીધો કે નાં, ના, મારે આળસુ થવું ના જોઇએ; હું મારા ધણીના ઘરની ચોકી કરવાને જાઉં છું. મારે જલદીથી દોડવું જોઇએ, નહિ તો કોઇ ચોરો તેના ઘરમાં પેસી જાય.

૪. પછી રંગાએ એક કાગડાને મોંમાં લાકડી સહીત જોયો. અને કહ્યું, કાગડા આવ ને મારી સાથે રમ.

૫. પણ કાગડાએ કહ્યું ના, ના, મારે આળસુ થવું જોઇએ નહિ, હું મારો માળો બાંધું છું અને વરસાદ આવે તે પહેલાં મારે આખો દિવસ કામ કરવું જોઇએ. તેથી તે કાગડો ઉડી ગયો.

૬. પછી રંગાએ કેટલીક મધમાખીને એક ફુલથી બીજા ફુલ ઉપર આમતેમ ઉડતી જોઇ, અને તેણે કહ્યું સુંદર મધમાખી, આવ ને મારી સાથે રમ.

૭. પણ મધમાખીએ કહ્યું ના, ના અમે મધ એકઠું કરીએ છીએ. હમણાંજ ફુલો કરમાઇ જશે ને અમને મધ મળી શકશે નહિ. જ્યારે અમને મધ મળે ત્યારે અમારે એકઠું કરવું જોઇએ. અમારી સાથે વાત કર નહિ. અમે એટલા બધા કામમાં છૈએ કે વાત કરવાનો અમને વખત પણ નથી.

૮. પછી રંગાએ કેટલીક કીડીને ત્યાં થઇને જતાં જોઈ. દરેક કીડી પાસે ચોખાનો દાણો હતો તે લઈ જતી હતી. તેણે કહ્યું

કીડીઓ એક મીનીટ ઉભી રહો ને મારી સાથે રમો. તમારૂં કામ પછી કરજો.

૯. પણ કીડીએ જવાબ આપ્યો, ના, ના, ખોરાક એકઠો કરવાને આ યોગ્ય વખત છે. હમે ખોરાકનો હમણા સંગ્રહ કરીએ છીએ કે જેથી કરીને મોસમમાં જ્યારે દાણો બીલકુલ ઉગતો નથી, ત્યારે અમને ખાવાને ખોરાક મળે. અમે એક મીનીટ પણ ઉભા રહી શકીએ એમ નથી. હમણાં પણ તારી સાથે વાત કરવામાં અમે કેટલો વખત ગુમાવ્યો છે. તેથી કીડીઓ જેટલી ઝડપથી તેના નાના પગ તેને લઇ જાય તેટલી ઝડપથી પોતાના દરમાં ચાલી ગઈ.

૧૦. પછી રંગાએ કહ્યું અરે! ગામમાં મારા વગર કોઇ પણ આળસુ નથી? શું કુતરા અને પક્ષીઓ અને નાની કીડી ને મધમાખી પણ આટલી બધી ઉદ્યોગી છે? ત્યારે મારે પણ ઉદ્યોગી થવું જોઇએ. તેથી તેનાથી બની શકે તેટલી ઝડપથી તે દોડતો નિશાળે ગયો ને મહેતાજી આવ્યા કે તરતજ ત્યાં પહોંચી ગયો.

સમાપ્ત.

# નોટીસ

આથી સર્વેને ખબર આપવામાં આવે છે કે નીચે લખેલી ચોપડીઓ સુરત નાણાવટ મધ્યે મી. કરસનદાસ નારણદાસ બુકસેલરની દુકાનેથી મળશે.

| | |
|---|---|
| મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાઈમર ભાગ પહેલાના મીનીંગ (તરજુમા સહીત) | ૦–૪–૦ |
| મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાઈમર ભાગ બીજાના મીનીંગ | ૦–૬–૦ |
| મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૧લાના ,, | ....૦–૮–૦ |
| મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૨ ના ,, | ....૦-૧૧-૦ |
| મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૩ ના ,, | ....૦-૧૩-૦ |
| મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૪ ના ,, | ....૧–૦–૦ |
| મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૫ ના ,, | ....૧–૪–૦ |
| ન્યુ એમ્પાયર રીડર્સ પ્રાઈમરના અર્થ | ...૦–૫–૦ |
| ન્યુ એમ્પાયર રીડર્સ પહેલાના અર્થ | ....૦–૭–૦ |
| ન્યુ એમ્પાયર રીડર્સ બીજાના અર્થ | ....૦–૯–૦ |
| ન્યુ એમ્પાયર રીડર્સ ત્રીજાના અર્થ | ....૦-૧૨-૦ |
| એઈટસ અને રાજગોપાલાચાર્ય પ્રાયમરના અર્થ | ....૦–૫–૦ |
| ધી મીડલ સ્કુલ એરિથમેટીક .... | ....૧–૦–૦ |

એ શિવાય બીજી બધી શાળાપયોગી ચોપડીઓ મળશે. નેલસન રીડર્સના મીનીંગો તરજુમા સહીત એ દુકાનેથી મળશે. જથાબંધ લેનારને સારૂ કમીશન આપવામાં આવશે.

---

Published by-Balubhai Karsandas Narandas
Book-seller, Nanavat—SURAT.
Printed by-Narayanrao Laxmanrao Nikum at the
SHANKER P. PRESS Chawta Bridge-SURAT.